

Tapu ve Kadastro mülkiyet

Yıl 2020 Sayı 3

SANIYE BAŞINA BİR TAPU İŞLEMİ GERÇEKLEŞTİRİYORUZ...!

Genel Müdürümüz
Mehmet Zeki Adlı ile çok özel...
*Görev yeniden tevdi edildiğinde
tereddüt etmedim..!*

Makale :

Tapu Memurlarının Piri:
Defter Emni Server Efendi

Kamu İdarelerinde İç Kontrol
Sisteminin Önemi

Bursa'da Nüfus Mübadelesi ve
Taşınmaz Sorunlarının Çözümü

Türkiye'de Kadastro
Çalışmaları ve Hatay'ın Yeri

2017/3 Sayılı Genelge
Bir Zorunluluk muydu ?

Arşivin Teknolojik Dönüşümü:
e arşiv

VUK Taslağında Yeni Düzenleme:
Suçluluk Karinesi ve Getirecekleri

ve Bizden Haberler...

Yıl:1 Sayı:3

Sahibi

Mehmet Zeki ADLI
(Genel Müdür)

Yazı İşleri Müdürü

Özgür YILMAZ

Yayın Kurulu

Ömer Sinan BAYÇELEBİ
Adil Hakan AYBER
Sinan FİDAN
Nihat ERDOĞAN
Ayşe ATİK
Özgür YILMAZ
Cengiz İNCİ
Bülent KILIÇ
İbrahim AKDAĞ
Murat TORUN
Necmettin SOLAK
Nihat ÇETİNOĞLU
Özlem HACIOĞLU
Süreyya GÜMÜŞELİ
Gülşen YERALTI
Seda EREN

Teknik Sorumlu

Süreyya GÜMÜŞELİ

Grafik Tasarım- Dizgi

Ramazan BULUT

Fotoğraflar

Hüseyin AYAZ

Editör

İsmail BAKIR
Şenay TEKELİ

Adres

Dikmen Caddesi No:14 (06100) Bakanlıklar / ANKARA

Yazışma Adresi

TKGM

Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Halkla İlişkiler
Müdürlüğü Dikmen Caddesi No:14 (06100) Bakanlıklar/
ANKARA basintkgm@tkgm.gov.tr
0312 413 60 00

Basın Ahlak Yasasına Uygundur

Bu dergi Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Basın ve Halkla İlişkiler
Müdürlüğü'nce çıkarılmaktadır.

**TAPU VE KADASTRO
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN**

172.
Yılı

**Geçmişten Geleceğe
Mülkiyetin Garantisi**

İÇERİK

05

Defter Emini
Server Efendi

07

Kamu İdarelerinin Etkin
Yönetiminde İç Kontrol
Sisteminin Rolü

14

Bursa'da Nüfus Mübadelesi
ve İskanen Tahsis Edilen
Taşınmazlarda Mülkiyet
Sorunu(Sorunlar ve
Çözüm Önerileri)

31

Türkiye`de
Kadastro Çalışmaları
ve Hatay'ın Yeri

40

Röportaj
Mehmet Zeki ADLI

46

2017/3 Sayılı Genelge
Uygulamaları

50

2017/3 Sayılı Genelge
Zorunluluk muydu?

52

Türk Devlet
Geleneği Olan Arşivin
Teknolojik Dönüşümü:
e-Arşiv

58

Vuk Taslağında Yeni Bir
Düzenleme: **Suçluluk
Karinesi ve Getirecekleri**

68

Bizden Haberler

Adnan TORUN

Arşiv Dairesi Başkanlığı

Şube Müdürü

Yurtiçi Kayıt ve Transkripsiyon Birimi

Birim Sorumlusu

DEFTER EMİNİ SERVER EFENDİ (?-1748)

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün tarihsel kökenleri Osmanlı Devleti'nde arazi ile ilgili tasarruf muamelelerinin yapıldığı ve bu muamelelere ait her türlü defter ve belgenin muhafaza edildiği Defterhâne-i Hakanî teşkilatına dayanmaktadır. Defterhâne'nin Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarından itibaren var olduğu, Defter Eminliğinin Osmanlı'da ilk memuriyetlerden olup, Orhan Bey devri'nde ihdas edildiği ileri sürülmekle birlikte Defterhâne'nin varlığına kaynak olarak ilk defa Fatih Sultan Mehmet Hazretlerinin meşhur Teşkilat Kanunnâmesi'nde rastlanmaktadır. Defterhâne, Padişahın Veziriazamda bulunan mühr-i şerifi ile divan toplantıları öncesinde ilgililerin huzurunda merasimle açılıp, toplantı bitiminde yine mühr-i şerif ile mühürlenerek kapatılan devletin üç hazinesinden birisiydi. Defterhâne'nin, devletin üç hazinesinden birisi sayılması, burada muhafaza edilen defterlerin devletin idari, iktisadi, askeri ve sosyal yapısını ortaya koyan ana kütükler olmasından kaynaklanmaktadır. Defterhâne defterleri, aynı zamanda dönemin sanat anlayışını ve devletin yazılı evraka verdiği önemi gösteren en değerli hazinelerdendi.

Tanzimat ile birlikte mülkiyet hakkının tanınarak taşınmazların kayıt altına alınması, 21 Mayıs 1847 tarihli Tüzük ile başlamış ve bu tarih yaklaşık 25 sene evvel Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün kuruluş tarihi olarak kabul edilmiş ise de Tapu Kadastro'nun kuruluşu Defterhâne'ye kadar dayanmaktadır.

Defterhâne'de görev yapan kişiler çok geniş kanun bilgisine sahip, güvenilir ve sadık kimseler

arasından özenle seçilmekteydi. İstanbul Sultanahmet'te bulunan ve halen Tapu ve Kadastro İstanbul II. Bölge Müdürlüğü hizmet binası olarak kullanılan 1910 yılında inşa edilmiş binanın arkasındaki eski Defterhâne binasının ön bahçesinde medfun bir zatın hikâyesi de bunu teyit eder niteliktedir. Türbenin önündeki küçük yeşil kitabede, "Ser Verip Sır Vermeyen Server Dede", baş ucundaki mezar taşında ise, "Davasına yok güzafı, ser verip sır vermemiş,..... anın için menzili Defter-i Hâkanîdir" ifadesi yazılıdır. Mezar taşında ayrıca 20 R.Evvel 1180 (26 Ağustos 1766) tarihi de yer almaktadır.

Server Dede olarak bilinen kişinin hikayesi; İbrahim Hakkı KONYALI'nın 1942 yılında basılan "İstanbul Sarayları" adlı eserinde anlatılmaktadır. KONYALI'nın Tapu Kadastro'nun yaşlı memurlarından dinlediği ve I.Mahmut döneminde 1748 yılında cereyan ettiği muhtemel rivayete göre; "Server Efendi vazifesine çok bağlı bir Defter Eminidir. Defterlerin ve kayıtların Defterhâne'de iyi muhafaza edilmesine ve herhangi bir suistimale meydan vermemek için mahzenden çıkarılmamasına çok dikkat edermiş. İmparatorluğun bir köşesinde toprak ve otlak sınırı yüzünden iki kasaba arasında çıkan ve kanlı bir manzara gösteren bir ihtilaf, akşam geç vakitlerde Saray'a aksetmiş, padişah ilgili defteri getirmek için Defterhâne Eminine bir adam göndermiş. Server Efendi: 'Fatih Hazretlerinin bir kanunnâmesi ile Defterhâne'den gece defter çıkarılması men edilmiştir. Hünkârım beni af buyursunlar. Gece defteri dışarıya çıkartmam' demiş. Kim bilir, Server Efendi belki de bir imtihana tabi tutulmuş olması ihtima-

lini düşünerek böyle bir cevap vermişti. Memurun götürdüğü menfi cevap padişahı gazaba getirmiş ve bu küstah Eminin derhal idam edilmesini ferman buyurmuştu. Sabahleyin huzura kabul edilen Sadrazam Eminin hareketinde haklı olduğunu arz edince padişah hükmün yerine getirilmemesi için ikinci bir ferman göndermişse de gelen adam cellatlar tarafından Server Efendi'nin başının koparıldığını görmüş ve vaziyeti padişaha arz etmişti. Padişah bu vazife kurbanı Eminin Defterhâne içine gömülmesini irade buyurmuştur.”

Yapılan araştırmalarda Server Efendi isimli bir Defter Eminine tesadüf rastlanamamakla birlikte hikâyede anlatılan olaya nispetle kendisine Server adı verilmiş olmalıdır.

Defter-i Hâkanî çalışanlarından Emirgânlı Mustafa Efendi tarafından yazılmış olan bir levhada, “Ser verip sır vermeyen Server Dede, sene 1161” (M.1748) yazılı olduğunu yine KONYALı'dan öğrenmekteyiz. O'nun görüp okuduğunu ifade etmesine ve hatta bu levhada yazılı metne eserinde yer vermesine istinaden Defterhâne binasında yapılan araştırmada böyle bir levhanın mevcut olmadığı görülmüştür. Bu levhanın muhtemelen 1942 yılından sonra kaybolduğu düşünülmektedir.

Mezar taşında 1180 yazmasına rağmen 1161 tarihli bir levhada Server Efendi'den bahsedilmesi de dikkat çekicidir. Ancak 1180 tarihinin mezar taşlarının yapılarak, üzerindeki metnin hakkedildiği tarih olması da kuvvetle muhtemeldir. Server Efendi'nin asıl ölüm tarihi ise, Emirgânlı Mustafa Efendi'nin levhasında belirtilen 1161 tarihidir.

H.1161 tarihi, Server Dede hadisesinin, Defterhâne yeni binasına nakledildikten sadece 4-5 sene sonra meydana geldiğini de ortaya koymaktadır.

Sonuç olarak denilebilir ki, H.1161 tarihinde menkıbede anlatılan ya da buna benzer bir hadise sonucunda, yaptığı işe sadık kalıp sırrı uğruna başını feda eden Server Dede, uğruna canını feda ettiği Defterhâne'nin bahçesine defnedilmiştir. Bu hadise bizlere Defterhâne çalışanlarının sadakat ve dürüstlüklerini çok açık bir şekilde gösterdiği gibi, Defterhâne'de muhafaza edilen defter ve belgelere verilen değeri ve önemi de ortaya koymaktadır.

Sultan I. Mahmut tarafından pişmanlık duyularak Defterhane binasının bahçesine gömülmesi emredilen “Ser verip, sır vermeyen” Server Efendi'nin türbesi, kutsal bir yer olarak kabul edilmiş ve Server Dede memurların evliyası olarak efsaneleşmiştir.

Defter Emiri Server Efendi'nin İstanbul Sultanahmet'te bulunan ve halen Tapu ve Kadastro 2. Bölge Müdürlüğü hizmet binası olarak kullanılan binanın içindeki türbesi.

Ceren SEYFELİ YAVUZ

Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı
İç Kontrol Birimi
Mali Hizmetler Uzman Yardımcısı

KAMU İDARELERİNİN ETKİN YÖNETİMİNDE İÇ KONTROL SİSTEMİNİN ROLÜ

ÖZET

Kamu yönetiminde gelişmelere ayak uydurabilmek ve değişimi yönetebilmek amacıyla yeni yönetsel araçlar geliştirilmektedir. Modern fonksiyonu ile iç kontrol, özel sektör yönetim ilkelerinin kamuya uyarlanması olarak tanımlanan Yeni Kamu Yönetimi yaklaşımının yaygınlaşmasıyla, kamu yönetiminde önem kazanmıştır.

Kamu idarelerinin temel amaçları; kendilerine mevzuat gereği verilen görevleri yerine getirmek, bu amaçla yürüttükleri faaliyetlerin mevzuata uygun, etkili, ekonomik, verimli bir şekilde yürütülmesini sağlamak ve ortaya çıkan riskleri yok etmek ya da en aza indirmektir. Kamu idarelerinde bu görevleri yerine getirebilmenin en sağlıklı yolunun, etkin bir iç kontrol sisteminin varlığı ile sağlanabileceği değerlendirilmektedir. İç kontrol sistemi başlangıçta doğru temeller üzerine kurulmalı ve bu kapsamda görev tanım formları ve iş akış süreçleri oluşturulmalıdır. Ayrıca her türlü kaynağın etkili ve verimli kullanılmasına önem verilmelidir.

Kamunun faaliyet hacmi sürekli genişlerken, kamu gelirlerinde bu genişlemeyle aynı oranda artış sağlanmasının mümkün olmaması, kıt olan kamu kaynaklarının verimli, etkin ve ekonomik kullanılmasının zorunluluğunu gündeme getirmiştir.

1. GİRİŞ

Klasik kamu yönetimi anlayışının; vatandaşların ihtiyaçlarını yeterince karşılayamaması, kaynak kullanımında ekonomik olmaması ve hizmetlerin yürütülmesinde verimliliği ve etkinliği sağlayamaması açısından eleştirilere maruz kalmaya başlamasıyla birlikte; bütünlük, kurallara uygunluk, dürüstlük gibi genel amaçların yanında etkinlik, kalite ve vatandaşa hizmet odaklı, gelişim, değişim ve esneklik gibi yeni yönetim ilkeleri “yeni kamu yönetimi” anlayışını ortaya çıkarmış ve YKY yaklaşımının giderek yaygınlaşması ile ön plana çıkan iç kontrol uygulamaları, kamu idarelerinin etkinlik ve verimlilik bazlı yönetiminde önemli bir role sahip olmaya başlamıştır.

Bu çalışmada, kurumun başarılı yönetimi açısından, iç kontrol konusu incelenmektedir. Kurumun amaçlarını başarması ve hedeflerine ulaşması için riskleri göğüslemek ve makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanan iç kontrolün, Türk kamu yönetiminde sağlıklı bir şekilde kurulması ve etkin işletilmesi hususunda önemli noktalara değinilmektedir.

2. KAMU YÖNETİMİ VE DEĞİŞİMİ

İkinci Dünya Savaşından sonra devletler, sosyal devlet ve refah devleti anlayışlarının da etkisiyle, değişen siyasi, iktisadi ve toplumsal şartlara uygun bir şekilde eğitim, sağlık, tarım, ulaştırma, sanayi, ticaret ve kültür gibi değişik alanlarda faaliyet göstermeye başlamışlardır (Bilgiç, 2008:27). Devletlerin gelişen birey ve toplum ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için yeni fonksiyonlar ve görevler üstlenmesi, devletlerin yapısal olarak büyümesine, yani kamu yönetimi teşkilatının büyümesine yol açmıştır. Bu büyüme sonucunda teknokratik karar alma süreçleri demokratik süreçlerin önüne geçmeye başlamış, devlet bürokratlara daha fazla bağımlı hale gelmiş, bürokrasi artmış, bireylerin siyasal ve yönetsel süreçlere katılımı imkânsızlaşmış, verimsizlik, kamu harcamalarının artması ve enflasyon gibi bazı olumsuzluklar ve sorunlar ortaya çıkmıştır (Eryılmaz, 2014:230-31).

Toplumun ve ekonominin gelişmesine karşın, ne kadar hantal, uyumsuz, pahalı ve verimsiz olduğu, yeni yönetim tekniklerini kullanarak performansını devamlı arttıran özel sektör sayesinde,

giderek daha fazla anlaşılan devletin ve özellikle kamu bürokrasisinin mevcut haliyle muhafazasının çok zor hatta imkânsız olduğu çeşitli çevrelerce dile getirilmeye başlanmıştır. (Ateş, 2001:49).

Bir devletin amaçlarına ulaşmasında etkin bir görev üstlenen kamu yönetimi, gereksinimlere yanıt verebildiği ve yeni koşullara uyum sağladığı oranda başarılı olabilecektir (Acar ve Sevinç, 2005:34). Bu yüzden kamu yönetiminin çevresel koşullara göre kendini yenilemesi, yeni koşullara uyum sağlayacak yetkinlikleri kazanması gerekmektedir. Bu bağlamda GKY anlayışı eski gücünü yitirmiş ve normatif eğilimli yönetim anlayışı yerini Yeni Kamu Yönetimi düşüncesine bırakmıştır.

Dünyada kamu yönetimlerini etkileyen ve değişim süreçlerine yol açan nedenler, Türk Kamu Yönetimi için de geçerlidir. Kamu hizmetlerine yönelik beklentileri değiştiren bireycilik, rekabetçilik, karlılık, verimlilik, esneklik gibi değerlerin yönetim anlayışına egemen olmasını sağlayan ekonomik, toplumsal, siyasal ve kültürel dinamikler, Türk Kamu Yönetimini de etkilemiştir (Sallan Gül, 1999:69). Türk Kamu Yönetimi'nde yaşanan değişimin temel kavramları olarak yerleşme, yönetişim, özelleştirme ve piyasalaşma ön plana çıkarken, işletme yönetiminin piyasa, müşteri, insan kaynakları, performans, strateji gibi kavramlarının da kamu yönetimi disiplini ve örgütlenmesi içine yerleştirildiği görülmektedir (Kayıkçı, 2007:182). Özet olarak ifade etmek gerekirse denilebilir ki YKY; "kürek çeken değil dümen tutan, süreç değil sonuç odaklı olan, salt politika yapmak yerine icrai faaliyette de bulunan, tüm gücü elinde bulunduran yönetim anlayışından gücün yönetim birimlerine dağıtıldığı, idari kurumlar arası çatışmanın değil işbirliğinin arzulandığı bir yönetim anlayışı meydana getirmeyi amaçlamaktadır" (Lynn ve Laurence, 1998:237).

YKY anlayışının temel ilkelerini Türk Kamu Yönetimi'nde uygulama düzeyine taşımıştır (Karcı, 2008:52-53). 2003 yılında kabul edilen yasal düzenlemeler görece yeni olarak tanımlayabileceğimiz kavram ve uygulamaları da beraberinde getirmiştir. Orta vadeli harcama sistemi, çok yıllık bütçeleme, stratejik planlama, performans esaslı bütçeleme, iç kontrol, iç denetim, kaynakların kullanımında iyi mali yönetim, saydamlık ve hesap verebilirlik, tahakkuk esaslı muhasebe, muhasebe birliğinin sağlanması gibi konular bu yeniliklere örnek olarak gösterilebilir (Başpınar, 2006:28).

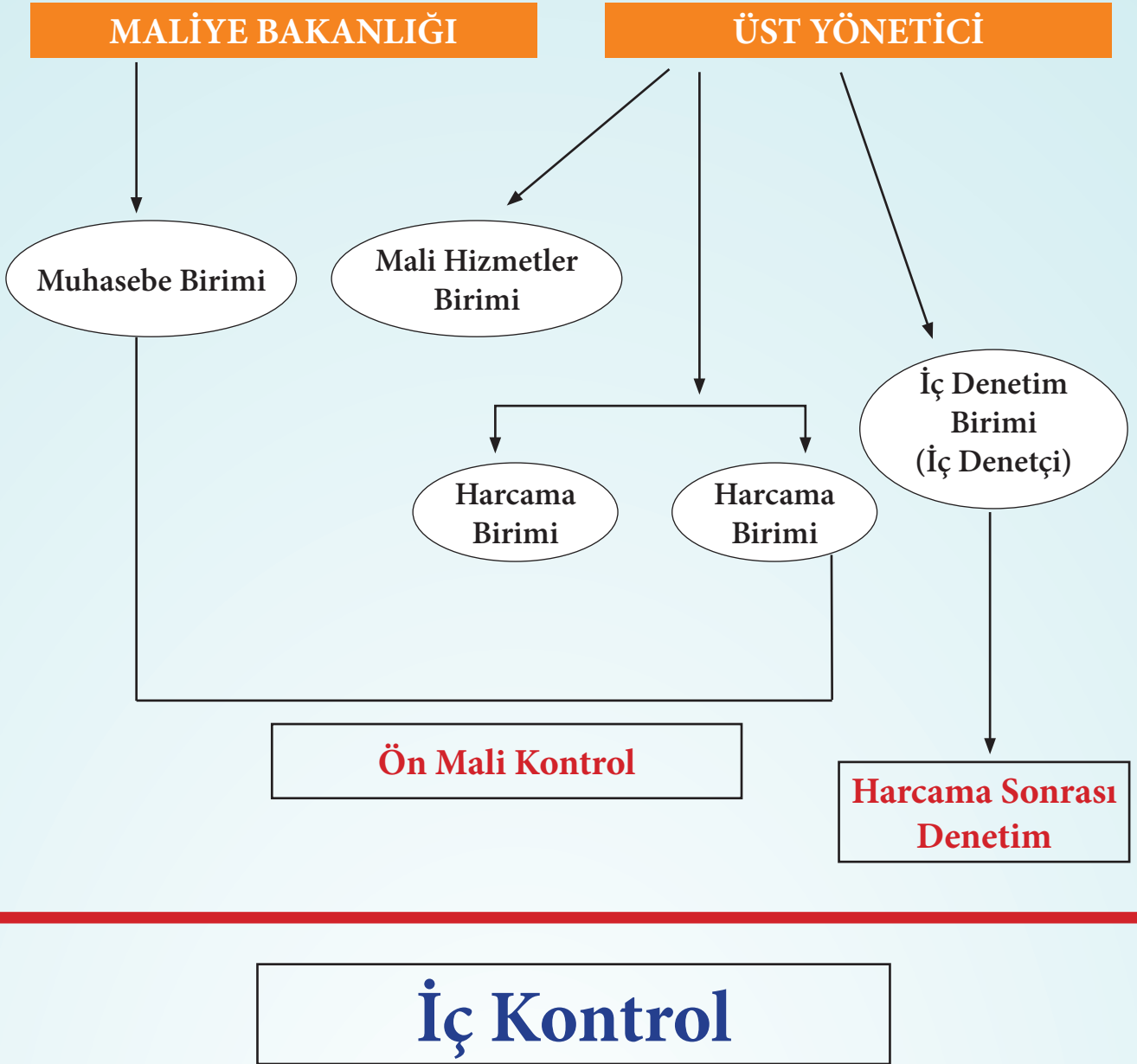
3. ETKİN YÖNETİMDE İÇ KONTROL SİSTEMİNİN ROLÜ

5018 sayılı kanunun 55. maddesinde İç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisi-

İÇ KONTROL BİLEŞENLERİ VE STANDARTLARI

İÇ KONTROL SİSTEMİ YAPISI

nin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünü olarak tanımlanmıştır (5018 Sayılı Kanun, 2003).

Stratejik amaçlara ve hedeflere ulaşma noktasında kurum üst yönetimine ve personeline rehberlik eden, kurum genelindeki bütün faaliyetleri, süreçleri kapsayan sistemler bütünü olarak da tanımlanan iç kontrol kurum genelinde yürütülen bütün süreçleri ve süreçlerde görev alan, yetki ve sorumluluk sahibi herkesi kapsar. Bir yönetim modeli olarak kabul edilmesi gereken iç kontrolün nitelikleri şunlardır:

- İç kontrol bir süreçtir.
- İç kontrol sistemi bir zorunluluktur.
- İç kontrol risk esaslıdır.
- İç kontrol sistemi kurumun tüm faaliyetlerini kapsar.
- İç kontrol sistemi yönetim ve diğer personel tarafından hayata geçirilir.
- İç kontrol sistemi riskleri karşılamak için makul güvence sağlar.
- İç kontrol sistemi hedeflere ulaşmayı kolaylaştırır.

Yine aynı şekilde iç kontrol, kurum kaynaklarının etkili, ekonomik, verimli ve kurumun amaçlarına uygun bir şekilde kullanılması, iş ve işlemlerin mevzuata uygunluğu, faaliyetler hakkında düzenli, zamanında ve güvenilir bilgi üretilmesi, kurumun varlıklarının korunması, yolsuzluk ve usulsüzlüklerin önlenmesi konularında yeterli ve makul güvence sağlayan bir yönetim aracıdır (Tümer, 2010: 11). İç kontrol aynı zamanda “yönetim kontrolü” olarak da adlandırılmaktadır. Yöneticilerin kurumu çalıştırmalarına ve amaçlarını süreklilik temelinde gerçekleştirmelerine yardımcı olmak üzere alt yapının bir parçası olarak inşa edilen bir yönetim kontrolüdür (Korkmaz, 2007: 8).

İç kontrol sisteminin etkin bir şekilde yürütülebilmesi;

- Üst yönetimin kurumu, kurumun hedeflerine ulaşılabilirliği için yapılan faaliyetlerin kapsamını ve karşılaşılabilecek riskleri anlamalarına,
- Çalışanların iç kontrol sistemiyle ilgili gerekli bilgiye sahip olmalarına ve sorumluluk almalarına,
- Mali raporlamanın güvenilir biçimde hazırlanmasına,
- Yasa ve düzenlemelere uyum sağlanabilmesine bağlıdır.

İç kontrol sisteminin oluşturulmasında en büyük rolü yönetim üstlenir.

Ülkemizde kamu iç kontrol standartları, merkezi uyumlaştırma görevi kapsamında Maliye Bakanlığı tarafından belirlenerek 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarda hükme bağlanmıştır. Kamu kurumları mali ve mali olmayan tüm işlemlerde bu standartlara uymakla yükümlüdür. 2007 yılında ise uluslararası standartlar esas alınarak Kamu İç Kontrol Standartları tebliği yayımlanmıştır. Maliye Bakanlığınca çıkarılan tebliğde beş başlık altında toplam 18 standart ve 79 genel şart belirlenmiştir (Korkmaz, 2011:20).

İç kontrol aslında bir yönetim fonksiyonudur. İç kontrol sisteminin tasarımı, kurulması, işletilmesi ve gözetimi ile ilgili sorumluluk tamamen işletme yönetimine aittir. Yönetimin desteği olmadan bir iç kontrol sistemi kurulamaz, işletilemez ve geliştirilemez. Kurum üst yönetimi, iç kontrol süreci ile ilgili işleri, kurum içerisinde başka birimlere devretmiş olsa dahi, iç kontrol sürecinin asıl sorumluluğu kurum üst yöneticisindedir. Bundan dolayı kurum amaçlarının ve hedeflerinin yerine getirilmesini sağlamak için yöneticiler iç kontrol sürecinin etkinliğini izlemelidirler. İç kontrol uygulamaları yönetim işlevlerinin başarılı bir şekilde gerçekleştirilmesinde yöneticilere yardımcı olmakta, böylelikle kurumların etkin bir şekilde yönetilmelerinde önemli rol oynamaktadır (Güner, 2009: 190).

İç kontrol sistemi içerisindeki kontroller, üst yönetim, yöneticiler ve personel tarafından tasarlanan, iş proseslerinin içinde yer alan ve makul güvence sağlayan unsurlardır. Bu kontroller, faaliyetlerin etkin ve verimli olması, mali raporların güvenilir üretilmesi ve yasal mevzuata uygun yürütülmesi fonksiyonlarından dolayı önem taşımaktadır.

İç kontrol; standartlaşmış süreçler yardımıyla operasyonların etkinliğini ve verimliliğini artırır, Mali raporların güvenilirliğini sağlar, hem kurum içi, hem de yasal düzenlemelerin getirdiği kurallara uygunluğunu sağlanmasında yardımcı olur ve güvence sağlar.

4. SONUÇ

Özel sektördeki yönetim ilke ve uygulamalarının kamu yönetimine uyarlanması olarak tanımlanan YKY yaklaşımı gerek tek tek devletler gerekse çok uluslu düzenleyici örgütler tarafından genel kabul görmüştür. YKY yaklaşımının kamu yönetimine taşıdığı uygulamalardan biri de iç kontroldür.

Türk kamu yönetiminin iç kontrol ile ilgili küresel düzeyde kabul edilen standartları benimsediği ve iç kontrolü doğru anlama eğiliminde olduğu gözlenmektedir. 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu kamu mali yönetiminde iç kontrol sistemini kurmaktadır. Türk kamu mali yönetimindeki iç kontrol sürecini düzenleyen yasa ve düzenleyici metinler incelendiğinde, tamamen günümüzün küresel anlayışına uygun bir iç kontrol süreci oluşturulduğu görülmektedir. İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esasları düzenleyen yönetmelik ile Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği gibi düzenlemeler INTOSAI Kamu Sektörü İç Kontrol Standartları Rehberi ile uluslararası genel kabul görmüş metinlerden alınmış bulunmaktadır.

İç kontrol, iç denetim vasıtasıyla, dolaylı olarak etkin yönetime yardımcı olmaktadır. Kurumların etkinliği güçlü bir iç kontrol sistemi ve iç kontrol ile birlikte tasarımdan, uygulamaya, revizyondan raporlamaya kadar birçok alanda uygulanacak denetim metotlarının kapsamının belirlenmesine yönelik olarak iç kontrol sisteminin temel unsurlarından biri olan iyi bir iç denetime sahip olması önem arz etmektedir. İç denetim ve iç kontrol faaliyetleri, disiplinli ve sistematik değerlendirme yaklaşımı doğrultusunda idarelerin amaçladıkları hedeflere ulaşabilmesinde önemli katkılar sağlamaktadır. İç kontrol, risklerin azaltılması

maksadıyla gerekli kontrol sistemlerinin oluşturulması ve uygulanmasını sağlarken, iç denetim ise iç kontrollerle ilgili olarak yönetime bilgi sağlamakta, değerlendirmekte ve önerilerde bulunmaktadır. İlâveten risk odaklı, mali olmayan süreçler için belirlenen kontrol faaliyetleri kurum yöneticilerinin belirsizlikleri daha iyi yönetebilmelerini sağlayarak, kurumun daha etkin bir şekilde yönetilmesine yardımcı olmaktadır.

Sonuç olarak, kurumlarda iç kontrol sisteminin iyi anlaşılmasının sağlanması gerekmektedir. İç kontrol sisteminin yalnızca evrak kontrolü olmadığı, kurumun amaç ve hedeflerine ulaşmasını sağlamak üzere alınan her türlü tedbirin iç kontrol olduğu bilinmelidir. Ayrıca, iç kontrolün her hangi bir işlem veya işlemler bütünü değil, herkesin farklı düzeylerde rol aldığı bir süreç olduğu bilinmelidir.

5. KAYNAKÇA

- ATEŞ, Hamza, (2001). "İşletmeci, Girişimci ve Verimli Bir Kamu Yönetimi ve Devlet Anlayışın Doğru", İÜSBF Dergisi, No:25
- ACAR, A. ve Sevinç, İ. (2005). "1980 Sonrası Türk Kamu Yönetiminin Merkez Örgütünde Yapılan Reform Çalışmaları", Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı:13,
- BAŞPINAR, A. (2006), "Kamuda İç Denetim ve Merkezi Uyumlaştırma Fonksiyonu", Maliye Dergisi, 151,
- BİLGİÇ, V.(2008). "Yeni kamu yönetimi anlayışı", A. Balcı, A. Nohutçu, N.K. Öztürk, B. Coşkun. (Editörler). Kamu Yönetiminde Çağdaş Yaklaşımlar. Ankara: Seçkin Yayıncılık
- ERYILMAZ, B. (2014). Kamu Yönetimi. (Yedinci Baskı) Kocaeli: Umuttepe Yayınları.
- Gül, S.S. (1999) "Kamu Yönetiminde Kalite, Piyasa ve Müşteri Arayışlarının İdeolojik Temelleri", Kamu Yönetiminde Kalite II. Ulusal Kongresi Bildirileri, TODAİE, Ankara,
- KARCI, Ş. (2008), "Yeni Kamu İşletmeciliğinin Temel Değerleri Üzerine Bir İnceleme", Akdeniz Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi, 16,
- KAYIKÇI, S. (2007) "Küreselleşmenin Kamu Yönetimi Paradigmasına Etkisi ve Türk Kamu Yönetimine Yansımaları", Mülkiye Dergisi, 31,
- KORKMAZ, Umut (2007), "Kamuda İç Denetim (1)", Bütçe Dünyası Dergisi, Cilt 2, Sayı 25, Bahar, s., Ankara.
- KORKMAZ, Zühal (2011), "COSO İç Kontrol Standartları ve Türkiye Uygulaması", Mali Hizmetler Uzmanlığı Araştırma Raporu, Ankara,
- LYNN Jr., LAURENCE, E.(1998). The New Public Management: How To Transform A Theme Into A Legacy. Public Administration Review. 3,
- TÜMER, S. (2010), "Kamuda İç Kontrol Sistemi ve Uygulama Aşamaları", Güncel Mevzuatı Araştırma Ve Eğitim Derneği Yayınları, Ankara.

Ahmet ESKİ

Osmangazi Tapu Müdürlüğü
Uzman

Bursa'da Nüfus Mübadelesi ve İskanen Tahsis Edilen Taşınmazlarda Mülkiyet Sorunu (Sorunlar ve Çözüm Önerileri)

Tapu ve Kadastro MÜLKİYET

1) GİRİŞ

a) Göç ve Mübadele

Göç ve göçmenlik kavramları insanlığın ve Anadolu coğrafyasının sosyal ve kültürel alanda yaşadığı en eski dramı ifade eder. Lügatlerimizde 'yer değiştirme' ifadesi gibi sığ bir mananın içine hapsedilse de göç; aslında iktisadi hayattan sosyal hayata, siyasi yapıdan kültürel tercihlere kadar insan denen varlığın iliklerine kadar izler bırakan büyük bir dönüşüm hareketidir.

İnsanların kökleriyle bağının koparılması anlamını ifade etmekte olan mübadele ise sadece devletlerarasında yapılan 'nüfus değişimi' olarak görülemez. Mübadelenin

aslında bireylerin, ailelerin, toplumların; ekonomik faaliyet sahalarından, iklimlerinden, kültürel hayatlarını sürdürdükleri mahallerden ve hatta kıymetli hatıralarından çekip alınması; kendilerine benzeyenlerin yanına göç ettirilmiş olsalar da aslında bir bilinmezliğe sürüklendikleri anlamına geldiğini bilmek gerekir.

Bu makalede göç hadisesinin ve göçmenlik kavramının detaylarından bahsedilmeyecektir. Maksadımız mübadele sırasında ve sonrasında yaşananları anlamaya çalışmak ve Tapu Kurumu üzerinden günümüze taşınan mülkiyet tartışmalarına ışık tutmaktır.¹

¹ Göç ve Mübadele hakkında başvuru kaynakları olarak şu eserlere bakılabilir: Kemal ARI, **Büyük Mübadele: Türkiye'ye Zorunlu Göç (1923-1925)** İstanbul 2003; Nedim İPEK, **Rumeliden Anadolu'ya Göç**, Ankara 1994; Evangelia BALTA, **Nüfus Mübadelesi**, İstanbul 2015; İhsan TEVFİK, **Mübadele: 1923'ten Bugüne Zorunlu Göç**, İstanbul 2014; H. Yıldırım AĞANOĞLU, **Osmanlı'dan Cumhuriyete Balkanların Makûs Talihi: GÖÇ**, İstanbul 2003, Justin Mc CARTHY, **Ölüm ve Sürgün**, Çev. Bilge UMAR, İstanbul 1998, Bilal N. ŞİMŞİR, **Rumeliden Türk Göçleri**, Ankara 1989, Ayhan KAYA, M. Murat ERDOĞAN, **Türkiye'nin Göç Tarihi (14. yy.dan 21. yy.a Türkiye'de Göçler)**, İstanbul 2016

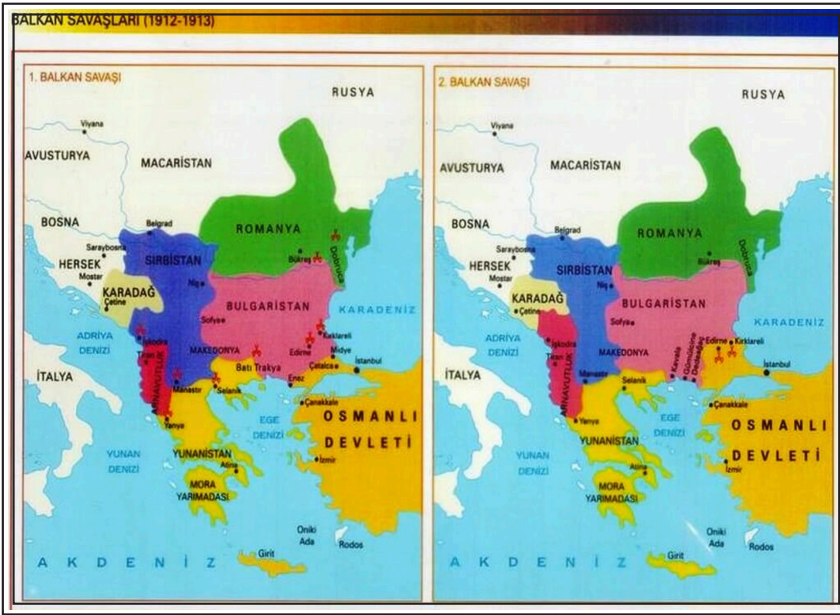
b) Osmanlı Devleti ve Balkanlar

Osmanlı Devleti'nin son 3 asrında en çok uğraştığı konuların odağında geri çekilme ile başlayan göç hareketi yer almaktadır.

İktisadi ve askeri gücü ile istimal et ve hoşgörü politikalarını doğru ve yararlı bir biçimde uygulamayı başaran Osmanlı Devleti; farklı etnik yapıya sahip, farklı dil, din ve kültürel düzenleri bünyesinde barındıran Balkan coğrafyasını kolaylıkla idare etmiştir. Devlet hâkim olduğu toprakların asimilasyonu için çalışmamış, farklılıklara hayat hakkı tanımış, Müslüman ve Türk olmayan unsurlara asla planlı ve sistematik soykırım (jenosit) yapmamıştır. Mevcut hoşgörü politikasından ise geri çekilmenin başladığı 17. yy.dan itibaren de vazgeçmemiş, siyasi varlığının sonuna kadar kesintisiz sürdürmüştür.

17. yy.da başlayan çözülme beraberinde Anadolu'nun içlerine doğru Müslüman/Türk nüfusunun hareketlenmesine neden olmuştur. Bu göçler, başlangıçtaki yol, işe ve barınma gibi sorunlarla sınırlı kalmamıştır. Yaşanan bu hızlı nüfus artışı, göçmenlerin yerleştirildiği bölgelerde; ekonomik, sosyal, kültürel, eğitim, sağlık, mali, askeri ve hatta inanç ile ilgili problemleri de beraberinde getirmiştir.

Bunlarla birlikte Osmanlı Devleti içerisinde çok iyi organize olmuş iskân politikası ve teşkilatının

konan idari tedbirler de yeterli olmamıştır.

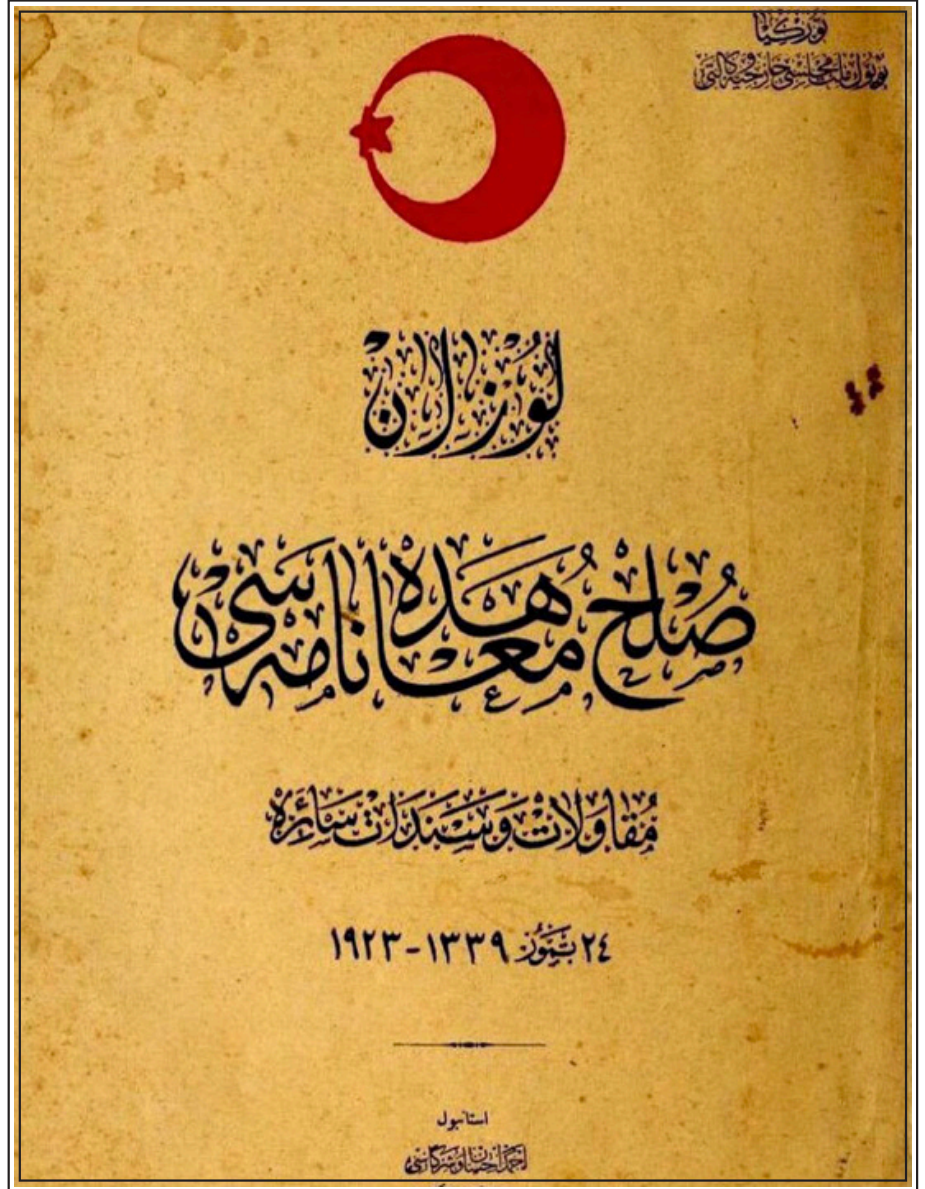
² Ömer Lütfi BARKAN, "Türkiye'de Muhacir İskânı İşleri ve Bir İç Kolonizasyon Planına Olan İhtiyaç", İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, C:10, Sa:1-4, s:204-223. Ahmet Cevat EREN, Türkiye'de Göç ve Göçmen Meseleleri, İstanbul 1966, s:59. Faruk KOCACIK, Balkanlardan Anadolu'ya Yönelik Göçler (1878-1890), Osmanlı Araştırmaları I, (1980), s:159-162.

2) LOZAN BARIŞI VE MÜBADELE

Osmanlı Devleti'nin tarih sahnesinden çekilişi; İlber Ortaylı'nın benzetmesiyle "uzun bir yüzyılın" ardından peş peşe gelen yıkıcı olaylar sonucunda gerçekleşmiştir. Trablusgarp ve Balkan savaşlarının sarsıntılarında kurtulamadan başlayan Cihan Harbi, devletin tasfiye işlemini hızlandırmıştır. Ortaya Anadolu'nun işgali ile başlayan milli bir direniş hareketi çıkmıştır.

Milli Mücadele hareketi; dışarıya karşı devletlerarası eşitlik ilkesini gerçekleştirmek amacıyla ulusal bağımsızlık mücadelesi verirken, ülke içerisinde de mevcut meşrutî yönetime karşı devrin yeni yeni filizlenen ulusal egemenlik fikrini yerleştirme çabası içerisindedir.

İki taraflı yapılan bu çalışmaların neticesinde ulusal bağımsızlık 24 Temmuz 1923'te Lozan Barış Antlaşması'yla kazanılmış, 24 Nisan 1920'deki önergede ifadesini bulan ulusal egemenlik fikri de 29 Ekim 1923'te Cumhuriyet'in İlanı ile tamamlanmıştır.

a) Nüfus Değişiminin Çıkış Nedenleri

Dünya Savaşı sonrasında yaşanan işgaller Anadolu'da ulusal yapıyı kuvvetlendirmiştir. Özellikle işgal sırasında Osmanlı tebaasından olan Rum ve Ermenilerin tutumları, mübadelenin en önemli nedenlerindedir.

İşgalcileri, ulusalcı emellerini gerçekleştirmek amacıyla araç olarak kullanan gayrimüslimler hem Mondros Ateşkesiyle başlayan haksız işgallere çanak tutmuşlar, hem de silahlı örgütler kurarak Müslüman/Türk ahaliyi sindirmeye çalışmışlardır. Amaçları için yaptıkları katliam ve kıyımlar mübadele fikrinin doğuşuna neden olmuştur.³

1919'daki tespite göre Anadolu nüfusunun % 15'i gayrimüslimlerden ve bu oranın da yarısından fazlası Rumlardan oluş-

maktadır. Ayrıca Trakya'nın % 26'sı ile İstanbul nüfusunun %29'u da Rumlardan ibarettir. Böylece mübadele; Yeni Türk Devleti'ni kurmaya çalışan kadronun, Türk ulusal kimliği bağlamında nüfusu homojenleştirmesini sağlamaya ve İttihat ve Terakki yönetiminin 1908-1918 yılları arasında gerçekleştirmeye çalıştığı Anadolu'nun Türkleştirilmesi çalışmalarının devam etmesine de aracı olmuştur.⁴

Ermenilerin 1915 Tehcir Kanunu (Zorunlu Göç) ile yaşadıkları yerlerden uzaklaştırılmaları, 1920-21'de Doğu Cephesinde aldıkları yenilgi ve Güney Cephesinde hâimleri Fransa'nın mağlubiyetiyle çekilmeleri mübadeleyle muhatap tek topluluk olarak karşımıza Rumları çıkartmıştır.

Yeni Türk Devleti, nüfus mübadelesini; Osmanlı Devleti'nin 'en uzun yüzyılı'ndan başlayarak azınlıkların uluslar arası arenada sorun olmasını engellemek ve Batının bu yolla iç işlerimize karışmasını durdurmak için kullanmıştır. Bu amaç için yapılan bir önemli adım da elde kalan ve Türk olmayan topluluklara vatandaşlık hakkının verilmesiyle atılmıştır.

Ulusal bağımsızlığın ancak ulusal bir ekonomi ile korunabileceğini idrak eden Yeni Türk Devleti'nin; ticari hayatın neredeyse tamamına yakınında sözcü sahibi olan Rumlardan kurtulmak istemesi de nüfus mübadelesinde belirleyici olmuştur. Bu hamle sürekli savaşlar ile kaybedilen nüfusu ve barış sürecinde girişilecek iktisadi hareketlilikte ortaya çıkacak iş gücü ihtiyacını, milli unsurlarla karşılamayı kolaylaştırmıştır.⁵

³ Yunanlı yazar A. A. Pallis'ten naklen Nesim ŞEKER, *Türk-Yunan Mübadelesi ve Bir Kent: BURSA*, Bursa Defteri: Mart 1999: s: 114. A. A. Pallis "The Exchange of Populations in the Balkans", *The Nineteenth Century and After* c:XVII no:576 (Şubat 1925) s:377

⁴ Pınar ŞENİŞİK, *1923 Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi: Erken Cumhuriyet Döneminde Modern Devlet Pratikleri ve Dönüşen Kimlikler*, *Studies of the Ottoman Domain*, Cilt:6 Sayı:10, Şubat 2016 s:88

⁵ Nesim ŞEKER, a.g.m. s:114, İsmail SELİMOĞLU, "Cumhuriyet Dönemi'nde Bursa'ya Mübadele Sonrası Göçler", Bursa'nın Zenginliği: GÖÇMENLER, Ed. Zeynep Dörtok ABACI, Bursa 2009, s: 203, Kemal ARI, "Tarihsel Süreçte Mübadele ve Bursa", Bursa'nın Zenginliği: GÖÇMENLER, Ed. Zeynep Dörtok ABACI, Bursa 2009 s:155

b) Mübadele Sözleşmesi

Nüfus mübadelesi fikri Lozan görüşmeleri ile başlamış değildi. Değişimin ilk adımı olarak Balkan Savaşları sürecinde başlayan göçler gösterilebilir. 1. Dünya Savaşı ve Milli Mücadele sırasında Balkan Türklerinin Anadolu'ya ve Anadolu Rumlarının da Yunanistan'a göçü bir nevi sessiz mutabakatlı mübadeleyi andırır.⁶

Dünya savaşının başlarında İttihatçıların, şiddetlenen milliyetçi politikaları ve savaşta düşmanla işbirliği yapabilecekleri endişesiyle Rum ve Ermenileri tehcire tabi tutmaları nüfus mübadelesinin fiilen başladığını gösterir.⁷ 1914'te Makedonya'dan sürülen Müslümanlara karşılık, çoğunluğu Urla yarımadası ve Ayvalıkta yaşayan yaklaşık 150 bin Rum'u Yunanistan'a göndermeleri de bunun kanıtıdır.⁸

Bu gelişmelerden sonra Osmanlı Devleti'nin Atina elçisi Galip Kemal Bey (Söylemezoğlu) ile

Yunanistan Başbakanı Venizelos arasındaki karşılıklı görüşmeler sonucunda kısmi bir göçün her iki tarafın menfaatine uygun olacağı kanaatine varıldı.⁹ Hatta bir antlaşma imzalandı. Fakat başlayan Dünya Savaşı, antlaşmanın uygulanmasına fırsat vermedi. Yarım kalan iş Lozan'da tamamlandı.¹⁰

Lozan Konferansı devam ederken Norveçli Dr. Friedtjof NANSEN'in teklifi işle şekillenmeye başlayan formül gereğince¹¹ 30 Ocak 1923'te Türk ve Yunan Hükümetleri Müslüman ve Rum ahalinin değişimi konusunda anlaşmaya vardılar.¹²

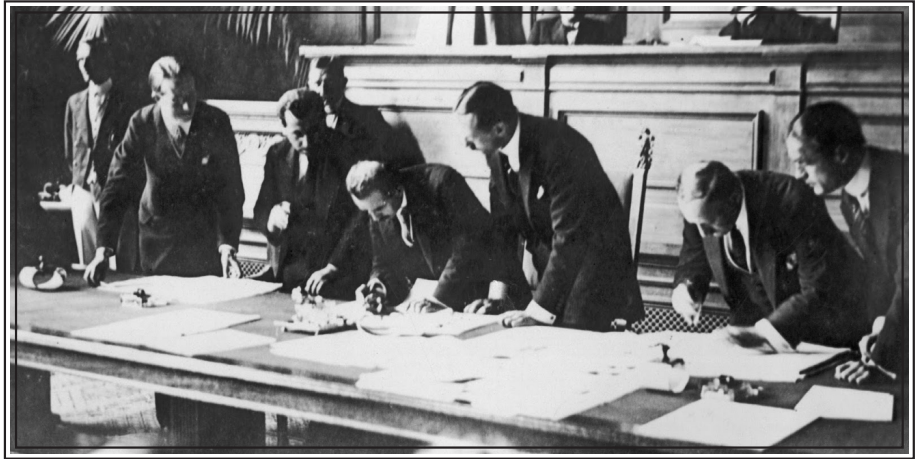
Tarihin bu ilk nüfus mübadelesi antlaşması üç önemli özelliği taşımaktaydı:

1. Temel karakteri din'di.

Dil ya da etnik kökene dayalı ayırım yapılmamıştı. Makedonyalı Müslümanların çoğunun Yunanca, Orta Anadolu'da yaşayan Ortodoks Rumların çoğunlukla Türkçe konuşuyor olması göç ettirilmelerini engellemiştir.

2. Mübadele geriye dönük de uygulanmıştı. 1912'de

yaşanan Balkan Savaşları sonrasında başlayan göç hareketlerini de kapsamaktaydı.

⁶ İsmail SELİMOĞLU, "Balkan Savaşı ve Göçler", Bursa'nın Zenginliği: GÖÇMENLER, Ed. Zeynep Dörtok ABACI, Bursa 2009, s:123-138

⁷ Nesim Şeker, a.g.m. s: 113

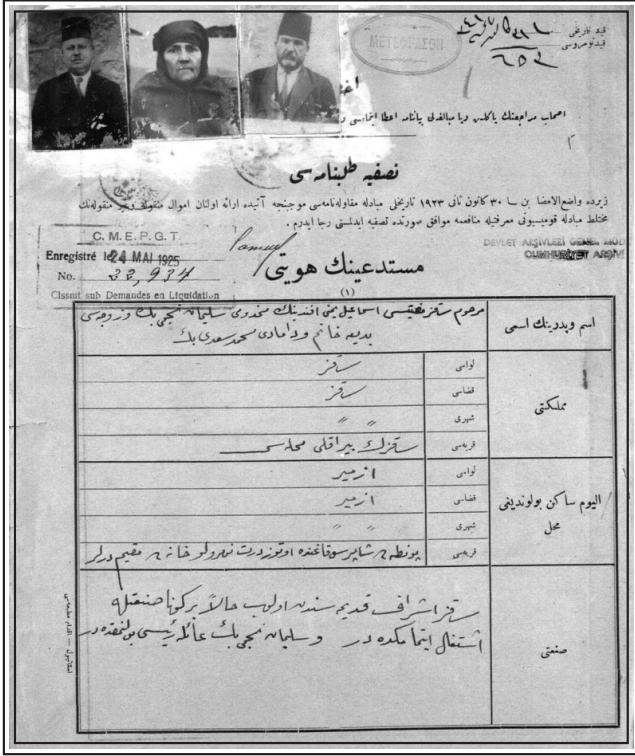
⁸ İlhan TEKELİ, "Osmanlı İmparatorluğu'ndan Günümüze Nüfusun Zorunlu Yer Değiştirmesi ve İskan Sorunu" Toplum ve Bilim, Sa:50 (Yaz 1990) s:60

⁹ Yusuf Hikmet BAYUR, *Türk İnkılabı Tarihi*, C:II Kısım III, Ankara 1991, s: 261-262

¹⁰ Nesim ŞEKER, a.g.m. s:113,

¹¹ Kemal ARI, "Tarihsel Süreçte Mübadele ve Bursa", Bursa'nın Zenginliği: GÖÇMENLER s:153-155. *Olaylarla Türk Dış Politikası*, Mehmet GÖNLÜBOL ve Cem SAR (1919-1939 Dönemi) c:1 (1919-1973) Ankara 1983, s: 65. Lozan görüşmeleri sırasında Milletler Cemiyeti Raportörlerinden Norveçli Nansen'in hazırladığı iki ayrı rapor vardır. Bu raporlar ile Milletler Cemiyeti nezdinde nüfus mübadelesi tartışılmıştır. İngiltere Başbakanı Lord Curzon'un önderliğinde bu fikir desteklenmiştir. Yunanistan ulusallaşma hareketi bağlamında uygulamayı desteklemiştir. Türk tarafı Nansen'in raporunu, Türkiye aleyhine olan yaklaşımlarından dolayı reddetmiştir. Nansen Batı Trakya Müslümanları hakkında bir şey söylemezken İstanbul'daki Rumların mübadele harici tutulmasını ve mübadelede isteğe bağlı olmasını istemiştir. Türk tarafı ise Batı Trakya Müslümanlarının, çoğunluk olduğundan hareketle mübadele edilemeyeceğini, azınlık (ekaliyet) olan İstanbul Rumlarının göç ettirilmesi gerektiğini, Patrikhane'nin ülke dışına çıkarılması ve mübadelede zorunlu olması karşı tezini savunmuştur. İddiasını da kısmen gerçekleştirebilmiştir.

¹² Lozandaki Sözleşme metni için bkz: Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA) 272.00.12/40.40.3; Düstür, 3 Tertip, C: 5 Ankara 1948, s: 84 vd.; Seha L MERAY, *Lozan Barış Konferansı Tutanakları*, C: 1 Takım I. Ankara 1969, s: 89-98.

3. Mübadelenin isteğe bağlı olmayıştı. Zorunlu tutulan bu uygulama ile de uluslar arası hukukta ilk defa nüfus değişimi meşrulaşmıştı.¹³

Bu antlaşmaya göre mübadele 1 Mayıs 1923'te başlayacak ve mübadiller karşı taraf hükümetinin izni olmadan geri dönemeyeceklerdi. (1.md.) Mübadiller bu tarihten itibaren gidecekleri ülkenin vatandaşı sayılacaklardı. (7.md.)

Antlaşmada; sınırları 1912'de çıkarılan kanunla belirlenmiş İstanbul'a, 30 Ekim 1918 Mondros Mütarekesi'nden önce yerleşmiş Rumlar ile sınırları 1913 Bükreş Antlaşması ile çizilen Batı Trakya Müslümanları mübadele harici bırakıldılar.¹⁴ (2.md.)

Karşılıklılık (mütekabiliyet) ilkesi doğrultusunda hazırlanmış olan bu antlaşma hükümleri Müslüman/Türk ve Rum ahali için eşit şartları içeriyordu. Muhacir statüsüne sahip olan şahıslar ve cemaat üyeleri her türlü taşınır mallarını götürebilecekler ve bu nakil işlemi esnasında ithalat-ihracat vergilerinden muaf tutulacaklardı. (8.md.) Tüm muhacir ve mübadillerin taşınmazlarına, alacaklarına ve tasarruf haklarına zarar verilmeyeceği

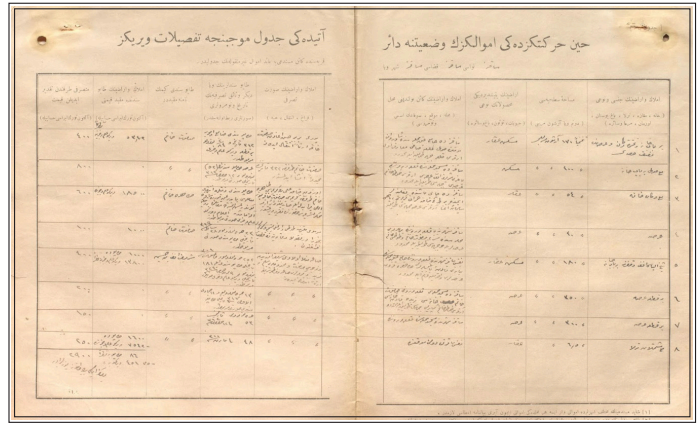
kararı alındı. (5.md.)

Mübadelenin adil, eşit, şeffaf yürütülebilmesi ve mübadil haklarının tespiti, korunması ve teslimi için Muhtelit (Karma) Mübadele Komisyonu adında bir kurulun oluşturulması kararlaştırıldı. (8.md.) bu komisyon 4 Türk, 4 Yunan ve 3 tarafsız üyeden oluşacaktı. Tarafsız üyeler Milletler Cemiyeti tarafından I. Dünya Savaşı'na girmeyen üye devletlerin temsilcileri arasından seçilecekti. (11.md.)

Karma komisyon mübadelenin icap ettiği bütün tedbirleri almak ve çıkabilecek ihtilafı önlemek konusunda tek yetkiliydi. Kararlarını oyçokluğu ile alıyordu. (12.md.)

Nüfus değişimine tabi olanların geride bırakacakları taşınır/taşınmaz malların bir dökümü çıkarılacak, değeri mal sahibinin önünde belirlenecek ve zabıt varakasına yazılarak onaylanacaktı.¹⁵

4 nüsha düzenlenecek bu belgenin biri düzenleyen bölgenin görevlisinde kalacak, biri Muhtelit Mübadele Komisyonu'na, diğeri mübadilin göç edeceği memleketin hükümetine ve sonuncusu da mübadilin kendisine verilecekti.¹⁶

Mübadillerin taşınır hakları vardı. (8.md.) Ancak götüremeyecekleri taşınır hakları tasfiyesi, göçmenlerin menfaatlerine uygun olarak Muhtelit Mübadele Komisyonu tarafından temin edilecekti. Burada tespit edilen miktar, muhacirin göç edeceği ülkenin borcu sayılacaktı. Göçmenler ilke olarak gittiği ülkeden alacağı tutara karşılık, terk ettiği mallara değer ve nitelikte eşit mal alacaktı. (14.md.)

¹³ Zürcher'den naklen Yücel BOZDAĞLIOĞLU, Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi ve Sonuçları, TSA/Yıl 18, Özel Sayı 3, Ocak/2014, s:24. E. J. Zürcher, "Greek and Turkish Refugees and Deportees, 1919-1924", 2003 s: 25

¹⁴ Türkiye'nin Nansen Raporuna rağmen Batı Trakya için ısrar etmesinde bu bölgenin Misâk-ı Milli içerisinde yer alması etkili oldu. Bölgenin olası bir dış politik gelişimle geri alınması durumunda Müslüman nüfusun çokluğunu dayanak göstermek için göçler engellenmek istendi. Mustafa Kemal Atatürk belki de burada göstermeyi çalıştığı hedefin bir benzerini Hatay için yapmış, hastalığına rağmen Hatay'ın bağımsız bir devlet olması için uğraşmış, bağımsızlığını kazandırmış fakat anavatan katılışını görememişti.

¹⁵ Ercan ÇELEBİ, Mübadillerin Yunanistan'daki Mal Kayıtları ve Muhtelit Mübadele Komisyonu Tasfiye Taleplerleri, Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, C: V Sa: 12 (2006/Bahar) s: 37.

¹⁶ Kemal Arı, Büyük Mübadele: Türkiye'ye Zorunlu Göç (1923-1925), İstanbul 1995, s: 72.

c) Nüfus Mübadelesi- nin Uygulanması

İlk dönem göç işlerini, 17 Temmuz 1923 tarihli kararname ile Milli Mücadele Dönemi'nde kurulan Sıhhiye ve Muavenet-i İçtimaiye Vekâleti'ne bağlı Mühacirîn Müdüriyeti yürütüyordu. Fakat bu müdüriyet, elindeki yetki ve imkânların yetersizliği nedeniyle ortaya çıkan sorunları çözemiyordu. Bu durumun ardından İmar ve Mübadele-i Ahali Müdüriyet-i Umumisi adı altında genel müdürlük kuruldu ve 'İmar' ve 'Mübadele' adlarıyla iki müdürlüğe ayrıldı.¹⁷

Daha sonra da 13 Ekim 1923'te göçmenlerin iskan edileceği yerleri belirlemek, yapılacak çalışmaları takip etmek ve çıkabilecek sorunlara karşı tedbir almak amacıyla Mübadele İmar ve İskan Vekâleti kuruldu. Vekâlet, 1912 yılından beri iskana tabi olmamış göçmen, mülteci ve aşiretlerle hükümetin kabul edeceği muhacirleri yerleştirmek sorumluluğunu da üstlenmişti.¹⁸ Görevleri ve yetkileri 8 Kasım 1923'te çıkarılan 368 sayılı kanunla belirlenen bu vekâlet, 11 Aralık 1924'te çıkarılan 529 sayılı kanunla kaldırıldı ve görevleri Dâhiliye Vekâleti bünyesinde kurulan İmar ve İskân Müdüriyet-i Umumisi'ne devredildi.¹⁹

Vekâlet, daha önce yapılan

çalışmaların devamı olarak mübadillerin yerleştirilecekleri alanların topografyasını çıkartmış ve iskân bölgelerinin sayısını 10 olarak belirlemiştir. Bursa bu sıralamada 5. Bölgeyi oluşturmaktadır.²⁰

Göçmenler mesleklerine ve mevcut iş kollarına göre sınıflandırılıyorlardı. (Tüccar, Zanaatkâr, Çiftçi, Bağcı, Zeytinci vb.) Hatta göç edecekleri yerlere henüz ulaşmadan yolda meslek guruplarına göre ayrılıyorlardı. Böylece gittikleri yerlerde zaman kaybedilmemesi amaçlanıyordu.²¹

Resmi rakamlara göre mübadele başladıktan sonra 456.720 kişi Türkiye'ye göç etmiştir.²² 1921-1929 yılları arasında muhacirlik yoluyla yurt dışından gelenlerin toplamı ise 477.918'dir.²³ Anadolu ve Doğu Trakya'da yaşamakta olan yaklaşık 1.200.000 Rum, Türk-Yunan Savaşı sonunda taşınır-taşınmaz mallarını bırakarak Türkiye'yi terk etmiştir.²⁴ Fakat elimize 'net' olduğu söylenen birbirinden farklı rakamlar verilse de mübadeleye tabi insanlar hakkında tam bir istatistik verilemez. Bu durumu şu nedenlere bağlayabiliriz:

1. Göçlerin savaş yıllarında başlaması,
2. Göçmenlerin iskân edildikleri yerleri terk etmeleri,
3. Göçün kısa bir sürede

tamamlanamaması.

Mübadiller ülkeye giriş yaptıkları yerlerde bulunan Mübadele İmar ve İskân Vekâleti'nin yerel temsilciliklerine vardıklarında ellerindeki Muhtelit Mübadele Komisyon'un onayından geçen tasarruf senetlerini teslim ediyorlardı. Bu senetlerin olmaması durumunda göç eden aile fertlerinin sayısı ve geride bıraktıkları mallarla ilgili ayrıntılı bilgilerin yer aldığı tasfiye taleplerinin bir suretini İstanbul'daki Muhtelit Mübadele Komisyonu'ndan almaları gerekiyordu.²⁵

Aile reisi iskân komisyonuna geldiğinde ellerindeki talepname ile tapu senetlerini, geride bıraktıkları mallara değer biçen Takdir Kıymet Komisyonu'na gösteriyordu. Sonra bu belgeler diğer bir komisyon olan Tefviz²⁶ Komisyonu'na gönderiliyordu. Komisyon ise ailelere geride bıraktıkları mallara karşılık gelecek şekilde terk edilmiş Rum emvâl-i metrûkesinden veriyordu. Tüm bunların sonucunda göçmenler, kayıtların yapıldığı şehir merkezine veya çeperine yerleştiriliyordu. Şehir merkezine yerleştirilecek aile reisine ev ve işyeri, kırsal alana yerleşecek olanlara ise terk edilmiş tarlalar veriliyordu.²⁷

¹⁷Zekai GÜNER, Türkiye-Yunanistan Nüfus Mübadelesinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin İskan Politikası, Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi ICENAS 38, Ankara 2007 c:3 s: 1461

¹⁸İskan tarihçesi s: 15, Kemal ARI, a.g.m. s: 28-33

¹⁹Zekai GÜNER, a.g.m., s: 1460

²⁰Birinci bölgenin merkezi Samsun, ikincinin Tekirdağ, üçüncünün Balıkesir, dördüncünün İzmir, beşincinin Bursa, altıncının İstanbul, yedincinin İzmit, sekizincinin Antalya, dokuzuncunun Konya, onuncunun ki ise Adana idi. Zekai GÜNER, a.g.m. s: 1463

²¹Kemal ARI, Büyük Mübadele..., s: 75

²²Pınar ŞENİŞİK a.g.m., s:98

²³İstatistik Yıllığı, Ankara 1930, s: 100-101

²⁴Kemal ARI, Kurtuluş Savaşı Bitiminde Türkiye Dışına Yönelik Göçler ve Sonuçları, V. Askeri Tarih Seminerleri Bildirileri, Ankara 1995, s: 497.

²⁵Pınar ŞENİŞİK a.g.m., s:98

²⁶Osmanlı döneminde tefviz, rakabesi (asıl mülkiyet) devlette kalmak şartıyla, tasarruf hakkının bir bedel karşılığında ve müddetsiz olarak devletçe şahıslara ve kişilere devredilmesidir. Nüfus mübadelesinde, kendilerine Muhtelit Mübadele Komisyonu'na tasfiye taleplerini vermiş olan mübadiller istihkaklı mübadil kabul edilir. İskân-ı adi derecesinde verilen mallar mübadillerin eski hayat şartlarını iade hususunda yeterli olmadığından bu durumu gidermek için Yunanistan'da terk ettikleri mallarına karşılık kendilerine Türkiye'de taşınmaz mal verilmesini talep etme hakkı tanındı. Bu şekilde mallarına karşılık verilmesine tefviz denir. Pınar ŞENİŞİK, a.g.m., s:98

²⁷Pınar ŞENİŞİK a.g.m., s:98

صُلِحَ عَقْدُ وَأَمْضِيَ الْبَيْعُ

صحت نامان هر مرتب غازیسی هم صلح غازیسی اولدی

این اولدی طوقن لریمن
۱۶ مارتنه ۲۶ مارت ۱۳۲۷

ازین بیزنک اینختلا جین
۹ اپریل ۱۳۲۸

صُلِحَ مِثْلًا بِنَاءً نَامَةً مِثْلًا لِنِصْفَتِهِ
۲۶ مئی ۱۳۲۹

قره کابلیک نوزاده معاهده سیب تیس ایسری صردوی

معتق کابلیاناده شوقه حضرتین صلح و ناما بزمین لیل

صلح امشلاخی

ها...

...

رئیسین عتقادله باریت

ایشان

میرزا...

۱۳۲۸

رئیسین عتقادله باریت

ایشان

میرزا...

۱۳۲۸

رئیسین عتقادله باریت

ایشان

میرزا...

۱۳۲۸

رئیسین عتقادله باریت

ایشان

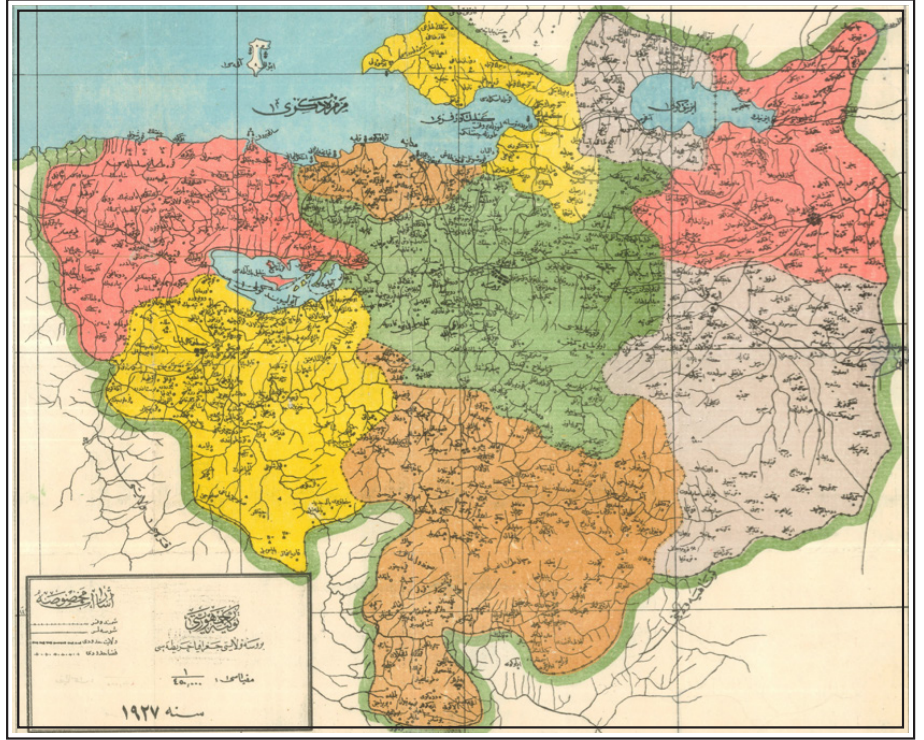
میرزا...

۱۳۲۸

3) MÜBADELE UYGULAMASINDA BURSA

1918'de yeni bir idari yapılanmaya giden Osmanlı Devleti'nde önceleri Hüdâvendigar olarak bilinen eski eyalet merkezinin adı Bursa olarak değiştirilmişti. Bursa; Gemlik, Mudanya, Mihaliç (Karacabey), Kirmasti (Mustafa Kemal Paşa) ve Atranos (Orhaneli) kazalarından oluşmaktaydı. 1924 yılında Livalar yerine bugünkü biçimiyle iller oluşturuldu. Buna göre ise Bursa'nın ilçelerini; Mudanya, Gemlik, Orhangazi, Mustafa Kemal Paşa, Karacabey ve Orhaneli oluşturmaktaydı. 1926 yılında Bilecik'e bağlı Yenişehir ve İnegöl Bursa'ya bağlandı. 1930 yılında ise Yenişehir'e bağlı bir bucak olan İznik ilçe oldu.²⁸

Bursa'nın demografik yapısını çoğunlukla Müslümanlar, ayrıca Rum, Ermeni, Musevi, Bulgar vesair milliyetlere mensup topluluklardan oluşuyordu. Eylül 1915 tarihi itibarıyla Bursa ve bağlı kazalarında nüfusun dağılımı; Museviler 3.976, Ermeniler

34.609, Rumlar 59.600 ve Müslümanlar 272.218 olmak üzere toplam 370403 kişi olarak tespit edilmiştir.²⁹ Rumlar, Ortodoks; Ermeniler, Gregoryen, Katolik ve Protestan mezheplerine mensuptu. Mübadele kapsamına girecek Rumlar ekseriya Bursa merkez, Mudanya, Mihaliç (Karacabey) ve Gemlik'te yer almaktaydı. Bursa'nın iki önemli ticaret merkezi olan Mudanya'da Rumlar, Gemlik'te Ermeniler çoğunluğu ellerinde bulunduruyorlardı.³⁰

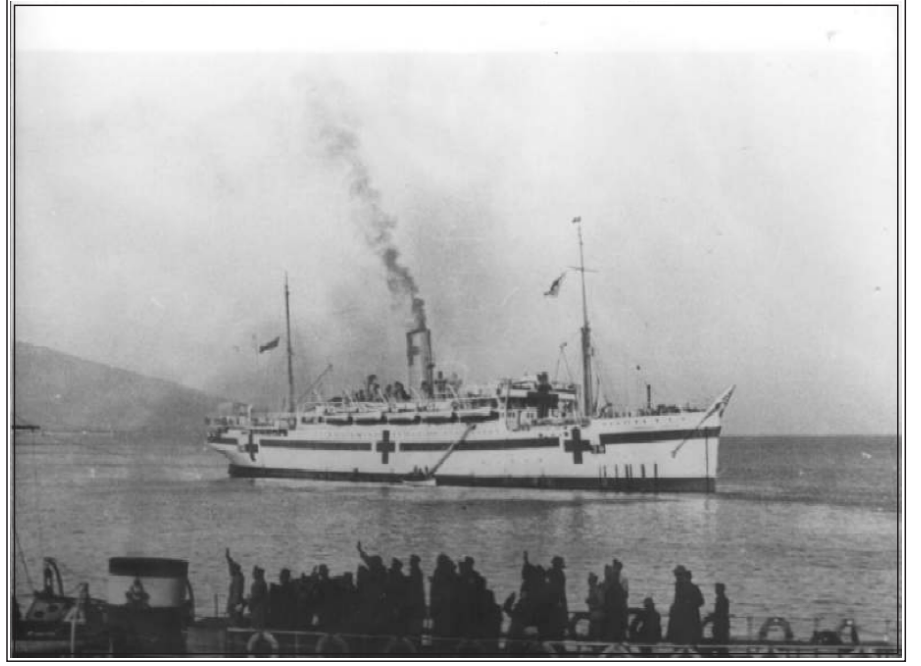
²⁸Raif KAPLANOĞLU, Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Bursa, İstanbul 1996

²⁹Halim DEMİRYÜREK, II. Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Bursa'nın Demografik Yapısı, VAKANÜVİS, Uluslar arası Tarih Araştırmaları Dergisi, Mart 2016, Yıl 1, Sa: 1 s: 204, Ayrıca detaylı bilgi için bkz. Turgay AKKUŞ, Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Bursa Kent Tarihinde Gayrimüslimler, Doktora Tezi, İzmir 2008, Raif KAPLANOĞLU, Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Bursa, İstanbul 1996

³⁰Nesim ŞEKER . TEZ.. S: 49-53

Mübadele İmar ve İskân Vekâleti'nin 5. Bölge olarak belirlediği Bursa'da her iskân bölgesinde olduğu gibi hem merkez kazada hem de Mudanya'da Mıntıka Müdürlükleri oluşturuldu. Bu müdürlüklere bağlı sevkiyat/nakliyat, iaşe, iskan ve ziraat şubelerinin yanı sıra imar mühendisi, kondüktör, doktor bulunuyordu. Ayrıca üç seyyar sevk, iaşe ve iskân memuru ile altı kâtip de görev yapıyordu. Her biri kendi alanlarına giren konularla ilgili işlerde uğraşıyordu.³¹

Bursa'ya ilk göçmen kafilesi Hüdâvendigar Gazetesi'nin yazdığına göre Aralık 1923'te gelmiştir.³² Gazete Aralık ayının 19. günü Selanik ve çevresinden yola çıkan bir kafilenin Mudanya'ya ulaştığını ve insanların yoğun ilgisiyle karşılaştıklarını yazmaktadır. Mübadiller sevgi gösteri-

leri arasında Mudanya ve Bursa merkezde bulunan Muradiye ile Işıklar semtlerinde kendileri için hazırlanmış olan misafirhanelere götürülmüşlerdir.³³

Yerleştirme işlemi de belirleyici etken Rumların bıraktık-

ları taşınmaz mallardı. Fakat Bursa da ulusal mücadele sürecinde yaşanan büyük yıkımdan payını almıştı. Birçok köy ve büyük yerleşim yerlerinin önemli bir kısmı yakılıp yıkılmıştı.³⁴

Kente harikzade denilen

³¹Kemal ARI, Mübadele Göçmenlerinin Türkiye'ye Taşınma Sorunu ve İzmir Göçmenleri (1923-1924), Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, 1991, Yıl 1, Sa 1, s: 17

³²Hüdâvendigar Gazetesi, 1 Kanun-i Sani 1341 (1 Ocak 1925)

³³Hüdâvendigar Gazetesi, aynı tarih.

³⁴Raif KAPLANOĞLU, a.g.e., s: 35 Yeniköy, Ortaköy, Keramet, Çengiler/Sugören, Ermenigürle, Yenice, Derbent, Gündoğdu, Başköy, İkizce, Çatalağıl, İsmetpaşa ve Subaşı köylerinin tamamı yanmıştı.

yangın mağdurları bulunmaktaydı. Gerek harikzadeler gerekse savaş nedeniyle ülke içinden göç yoluyla Bursa'ya gelenler (felaketzedeler) tarafından Rum malları ve taşınmazları yağmalanmıştı. Oysa bu taşınmazların mübadele hükümleri çerçevesinde mübadil göçmenlere verilmesi gerekmektedir. Rum mallarının sağlıklı bir tespitinin yapılamaması, hakkı olmayanların işgal ettikleri yerlerden çıkarılamaması gibi nedenlerle, gelen göçmenlerin ellerindeki tasarruf senetlerinin karşılığının tam olarak verilebileceği bir or-

tam bulunmamaktaydı.³⁵

Her yerde olduğu gibi Bursada da yağmalanmış mübadil malları sorunu vardı. İleri Gazetesi'nin 27 Kanun-i Sani (Aralık) 1924 tarihli haberinde; Mıntıka Müdüriyeti'nin yayımladığı bir raporda Bursa ve çevresindeki metruk evlerin göçlerin devam ettiği süre içerisinde bile onarılması çalışmalarının devam ettiğini yazıyordu.

Savaş yıllarının getirdiği yıkımın yanı sıra pek çok kentte olduğu gibi dışarıdan gelen göçmenler Rumlardan kalma malları

kapma yarışına girdiler. Kente yeterince harikzade, felaketzede gibi savaş mağdurları varken başlayan dış göç, toplumsal hayatı felç etti. Bunun sonucunda ev bunalımının yanında işsizlik, aşırı fiyat artışları, çarpık kentleşme ve sağlık gibi sorunlar da ortaya çıktı.³⁶

Rumlardan kalan evler, bağlar, bahçeler ve diğer taşınmazlar hükümet denetiminin çok zayıf olduğu ilk aşamada sorumsuzca yağmalandı. Lozanda imzalanan Mübadele Sözleşmesi'nden hemen önceki geçiş döneminde hükümetin yanlış uygu-

İl	Mübadil Sayısı	İl	Mübadil sayısı	İl	Mübadil sayısı	İl	Mübadil sayısı
Adana	8440	Çanakkale	11638	Isparta	1175	Mersin	3330
Afyon	1045	Cebeli Bereket	2944	İstanbul	36487	Muğla	4968
Aksaray	3286	Çorum	1570	İzmir	31502	Niğde	15702
Amasya	3844	Denizli	2728	Kars	2512	Ordu	1248
Ankara	1651	Diyarbakır	484	Kastamonu	842	Samsun	22668
Antalya	4920	Edirne	49441	Kayseri	7280	Şanlıurfa	290
Artvin	46	Elazığ	2124	Kırklareli	33119	Şebinkarahisar	5879
Aydın	6630	Erzincan	116	Kırşehir	193	Sinop	1189
Balıkesir	37174	Erzurum	1095	Kocaeli	27687	Sivas	7539
Bayazıt	2856	Eskişehir	2567	Konya	5549	Tekirdağ	33728
Bilecik	4461	Gaziantep	1330	Kütahya	1881	Tokat	8218
Bitlis	3360	Giresun	623	Malatya	76	Trabzon	404
Bolu	194	Gümüşhane	811	Manisa	13829	Van	275
Burdur	448	Hakkari	310	Maraş	1143	Yozgat	1635
Bursa	34543	Hatay	1037	Mardin	200	Zonguldak	1285

lamaları sonucu gelir elde etmek amacıyla Rum malları ve kimi taşınmazlar açık artırma ile satılmış veya ihtiyacı olan yerli halka kiraya verilmişti. Bu duruma Mübadele İmar ve İskân Vekâleti kurulmadan önce Maliye Vekâleti sebep olmuştu. Mübadele İmar

ve İskân Vekâleti, mübadelenin getirdiği sıkıntıların yanı sıra bu noktada ortaya çıkan sorunlara da çözüm bulmaya çalıştı.

Bütün bu zorluklara rağmen hükümet Bursa'yı önemli bir iskân merkezi olarak görmeye devam etmiştir. Mübadele İmar ve

İskân Vekâleti göçmenlerin yerleştirilmesi için Türkiye genelinde 27 ayrı yerde örnek köyler kurulmasını kararlaştırdı. Başlangıçta köylerin 50 hane, 1 okul ve 1 camiden inşa edilmesi planlanmıştı. Bursa'ya da iki adet köy yapılması öngörüldü. Bunlar İkizce ve Ka-

³⁵Raif KAPLANOĞLU, Mübadele'de Bursa

³⁶Kemal ARI, Büyük Mübadele, s: 28

racaoba köyleriydi. Daha sonra yapılanlar ihtiyacı karşılamaya yetmeyince 1930 yılına kadar 69 örnek köy yapıldı. Üstelik hane sayısı da planlanandan fazlaydı.³⁷

Her şeye rağmen göçmenlerin bu zor durumuna yerli halk kayıtsız kalmadı. Hüdâvendigâr ve Yeni Fikir gibi dönemin önemli yerel gazetelerinde yardım kampanyaları yürütülüyor, Kızılay (Hilâl-i Ahmer) yardım çalışmaları yapıyor ve halk Muhacirîn Yardım Cemiyeti isimli sivil toplum kuruluşuna katılmaya çağrılı-

yordu.³⁸

Bursa'ya çoğunlukla Makedonya'dan olmak üzere Yunanistan'ın bir çok yerinden göçmen gelmiştir. Göçmenlerin geldiği yerlerin başında Drama, Vodina, Kilkış, Yenicevardar, Sarışaban, Kozana, Langaza, Serez, Kayalar, Florina ve Girit gelmektedir.

Mudanya'dan giriş yapan göçmenlerin önce kimlik kontrolleri yapılıyordu. Burada nüfus bilgileri, tasarruf senetleri ve kişisel beyanlar tespit ediliyor ve defterlere kaydediliyordu. Aile re-

isine de fotoğraflı olarak; aile reisinin kişisel bilgilerinin (adı, yaşı, memleketi, sanatı, Türkiye'ye nereden ve ne zaman giriş yaptığı ve nereye iskan edildiği), aile fertlerinin ise adlarının, akrabalık bağlarının ve yaşlarının yazılı olduğu Mübadele ve Muhaceret Tarikiyle Gelen Ahaliye Mahsus Hüviyet ve İskan Cüzdanı veriliyordu.³⁹

Bursa vilayetinde mübadelenin başlaması ile birlikte vekâlete gönderilen bir raporda Rumlardan kalan emval-i metruke bildirilmişti.

Bursa valisinin 1924 Şubat'ında vekaletle gönderdiği yazıda, Kılıç, Saraç, Çalkara, Muradlı, Hisarlık, Terkemiş, Kuldağı, Demirhanlar, Marmaracık ve Reşadiye isimli Ermenilerden metrûk birçok köyün yanında oturacak hiç hâne bulunmayan Rum köylerinin de bulunduğu yazılmıştı.

Bursada iskân işlemleri yoğun olarak merkez kazaya bağlı köylerde olmuştur. İlk etapta merkez kazada 1.040 hânedeki 1.233 aileden ibaret olan 4.345 nüfus iskân edilmişti. Merkez kazanın köylerinde ise yaklaşık 7.000 mübadil iskân olmuştu. Bu köyler; Susıgırlık, Yaylacık, İrfaniye, Kilisan (İsmetiye), Gündoğdu, Özlüce, Demirtaş, Çaylı, Tahtalı, Bilad-ı Yunus, Görükle ve Apolyont'tur. Bursa ve kazalarından en az mübadil Mustafa Kemal Paşada iskân olmuştur. En yoğun iskân faaliyeti köyleriyle beraber sayılan merkez kazadan sonra Mudanya'da olmuştur. Ancak bu

MUHACİR KAYIT ÖRNEĞİ			
İ l i :	NİĞDE	İ l ç e s i :	MERKEZ
K ö y ü :	HASA	M a h a l l e s i :	-
T a r i h :	1924-1928	C i l t N o :	35
		S a y f a N o :	372
		S ı r a N o :	-
M e m l e k e t - i	V i l a y e t i	K a z a s ı	K ö y ü
K a d i m e s i :	SERFİCE	KOZANA	-
M u h a c i r v e A i l e E f r a d ı n ı n			
Y a k ı n l ı k D e r e c e s i	A d ı	Y a ş ı	
A i l e R e i s i	Ħacı Rüstem Oğullarından Kerim Efendi oğlu Salim Efendi	36	
Z e v c e s i	Feriha	34	
K ı z ı	Tevhidiye	9	
K ı z ı	Mükerrem	1	
B i r a d e r i	Sabri	30	
B i r a d e r i	Niyazi	18	
H e m ş i r e s i	Remziye	16	
S a b r i Z e v c e s i	(Okunamadı)	30	
M Ū L A H A Z A T			
Dâhiliye Vekâlet-i Celilesinin 6.3.928 tarih ve 55389 numaralı emrnamesiyle Adana'ya nakli icra kılınmıştır.			

rakamlar mübadil ailelerin iskân bölgelerini terk ederek başka yerlere gitmeleri sebebiyle kesinlik kazanmamıştır.

Devlet; tamirler ve göçmenler tarafından yapılan evlerin plânlanması konusunda yardımcı

olmuştur. Bursa vilayetinde mübadelenin sonu itibarıyla 7.082 aileden 31.658 mübadil iskân edilmiş, 5.317 ev, 719 dükkân, 1844 arsa, 150.221 dönüm tarla, 4.445 dönüm bağ ve 33.885 dönüm bahçe verilmiştir.

³⁷Kemal ARI, a.g.e. s: 28 vd. Kazım ÖZTÜRK, Türk Parlamento Tarihi: TBMM II. Dönem (1923-1927), TBMM Vakfı Yay. Ankara s: 371, Nedim İpek, Mübadele ve Samsun, TTK Yay. Ankara 2000, s:70-71

³⁸Yeni Fikir 17 Şubat 1925, Hüdâvendigâr 13 Aralık 1923 Raif KAPLANOĞLU, Mübadelede Bursa, s: 40

³⁹Adalet Ergenekon ÇİL, Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Nüfus Sorunu ve iskan Politikası, Doktora Tezi, s:81-82. Raif KAPLANOĞLU, Bursa'da Mübadele, s:92

4) GÜNÜMÜZE AKTARILAN SORUNLAR

Nüfus Mübadelesi veya iskanen Bursa'ya yerleşen insanlarımızın ve onların neslinden gelenlerin günümüze kadar yaşadıkları en önemli sorun herhalde mülkiyet sorunudur. Yani göçmenlikle edindikleri taşınmazların Tapu ve Kadastro birimleri nezdinde tespit ve tescil ettirilmesi veya sahiplenilmesi sorunudur.

Yukarıda bahsedilen bütün bu mülk edinme/sahiplenme uğraşlarından sonra göçmenlere çeşitli kanunlarla mülklerini Tapu Müdüriyetlerine kaydettirme imkânı tanınmıştır. Fakat vatandaşlarımızın bu imkânları yeterince kullanmadığı veya kullananların da Tapu Kurumu nezdinde zemin ve kimlik tespiti konularında sıkıntılar yaşadığı görülmektedir. Bu sıkıntılarının sebepleri tarafımızca şöyle tespit edilmiştir:

1. İskân Tefviz Komisyonu'nun muhacirlere verdiği Tapu Tahrir Varakalarındaki taşınmazların Tapu Sicil Muhafızlıklarına getirilerek tespit ve tescilinin yaptırılmaması,

2. Mülk olarak tahsis edilen taşınmazların Tapuda tescili yapılmasına rağmen sahipleri tarafından kullanılmaması. Örneklerinde gördüğümüz kadarıyla muhacirlerin mülklerine sahip çıkmamalarının nedenleri olarak; verilen arazi ya da malların değerli olmadığı düşünülmesi, aile veya akrabalarıyla bir arada yaşama isteği, muhacirin mesleğine uygun bir tahsisat yapılmaması ve maddi sıkıntılarında yaşadığı yerde çözüm bulamayanların başka yerlere göç etmesi üzerine taşınmazları ve çevresiyle irtibatının kesilmesi gösterilebilir.

3. Göçmenlerin mülkiyetlerine sahip çıkmaları da 1950'lerde başlayan büyük kadastro hareketine kadar farklı tarihlerde yürürlüğe giren kanunlarla taşınmazlarına sahip çıkmamaları,

4. Kadastro çalışmaları sırasında taşınmazlarının başında ve ellerinde Tefviz Komisyonu'ndan alınan belgelerle mülklerini sahiplenmemeleri veya ellerinde mülkiyete esas kayıtları yoksa da bilirkişi beyanı ve zilyetlikle de olsa edinimlerinin tespitini yaptırmamaları,

5. Taşınmazlarını Cumhuriyet'in ilk yıllarında edinenlerin 21 Haziran 1934'te çıkarılan Soyadı Kanunu ile bir soyadı almamaları veyahut aldıkları soyadı ile Tapu Sicil Muhafızlıklarında herhangi bir işlem yapmamaları nedeniyle 1950'lerde yapılan

kadastro çalışmaları sırasında soyadları yazılmadığı için karmaşa yaşanması,

6. Göçmenlerin kullandığı isim ve lakapların mübadele ve iskân işlemlerinde kullanılmasına karşın nüfusa kayıt işlemlerinde dikkate alınmaması nedeniyle karışıklıkların yaşanması,

7. Nüfus mübadelesi ve iskanen gelen aile fertlerinin, nüfusta ayrı haneler açması, kadınların hiçbir nüfus kayıt notu düşülmeden kocasının hanesinde yazılmasıyla mirasa esas soy bağının tesis edilememesi ve erkeklerin zaman zaman farklı soyadları almaları suretiyle soy tespitinin zorlaşması,

8. Osmanlı Devleti zamanında nüfus tespitine yönelik tutulan defterlerin, nüfus mübadelesi ve göçmenler için tutulan defterler ile Cumhuriyet Dönemi'nde tutulan defterlerin birbiriyle tam ve eksiksiz olarak irtibatlandırılmaması,

9. Özellikle 675 sayılı kanun gereğince iskanen verilen taşınmazlarda 5 yıllık zorunlu ikamet süresini doldurmadan feragat sözleşmesi ile haklarından vazgeçen muhacirlerin başka yerlere göç etmeleri, kendilerine başka yer tahsisat yapılmaması ve muhacirlerin soyundan gelenlerin bu taşınmazları geri almak istemesi,⁴⁰

10. Uzun süre sahiplenilmeyen, nüfus yapısının değiştiği ve ekonomik faaliyetlerin –kırsala göre– nispeten hızlı seyrettiği yerlerde taşınmazların tespitinin zorlaşması. Bunun nedenleri arasında mevki adlarının değişmesi veya unutulması, taşınmazın etrafında değişmesi zor olan belirgin noktaların (dere, köprü, tarihi mekânlar, mezarlık vb.) olmaması, taşınmazın hududundaki malik isimlerinin önce soyadı alması sonra intikal/satış gibi işlemlerle el değiştirmesi ve son olarak ifraz/tevhit işlemleri ile taşınmazların alanlarının değişmesi gösterilebilir.

11. Bunlara ek olarak tahsis edilen taşınmazların sahiplenilmemesi nedeniyle, zamanla başkaları tarafından kullanılması. Başkaları tarafından ihya edilen ve üretime katılan arazilerin, zilyetlik esasları üzerinden nizasız ve fasılasız kullanımına bakılarak kadastro işlemi ile farklı maliklere tescilinin yapılması.

Sıralamasını yaptığımız bu sebepler ışığında mübadil veya muhacir olarak taşınmaz edinenler; ya taşınmazlarının mülkiyetlerini alamamışlar, ya taşınmazlarının yerlerini tespit edememişler ya da günümüze geldikçe adlarına kaydedilen taşınmazlarda kimlik tespitinin yapılamamasından dolayı mülklerini kullanmakta sıkıntı çekmişlerdir.

⁴⁰Anayasa Mahkemesinin, 2013/539 no.lu başvuruya Serruh KALELİ Başkanlığında 16/05/2013'te verdiği karar.

5) ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

İşte bu noktada kamu hukukunu korumak, mülkiyet ihtilafları veya kimlik tespiti problemleriyle adliyelerde açılan binlerce gereksiz davayı çözmek, vatandaşların mülk/gelir elde etmek hayaliyle boşu boşuna zaman ve para harcamalarını önlemek ve fırsatçıların yapacakları dolandırıcılığı engellemek hukuk devletinin görevleri arasındadır.

Yukarıdaki uzun ve karmaşık görünen sebepler silsilesini çözüme kavuşturmak için yapılabilecekler hakkında önerilerimizi şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Öncelikli olarak Tapu kurumlarımızın arşivlerinin tertip, tasnif ve tanzimi tamamlanmalıdır. Osmanlı Devleti'nden ve Cumhuriyet Devri'nin ilk zamanlarından itibaren arşivlerimizde âtil olarak kutularda saklanan evrakların derhal gün yüzüne çıkarılarak tasnif edilmesi ve gerekenlerinin restore edilerek korunması gerekmektedir. Bu durum adliyelerin ihtiyaç duyduğu, tasnif edilmeden kolilerde saklandığı için 'yoktur' denilen ve yalnızca Tapu Müdürlüklerince temin edilebilecek kıymetli evrakların, davaların çözümü için mahkemelere ulaştırılmasını kolaylaştıracaktır. Belki de bu evrakların ulaşılabilir oluşu muhtemel davaların önüne geçecek ve adliyelerimizin yükünü azaltacaktır.

2. Genel Müdürlüğümüz Tapu Dairesi Başkanlığı'nın yayımladığı 2017/3 – 1774 Sayılı Genelgesi ile Tapu müdürlük arşivlerinde muhafaza edilen "belgelerin ayıklanması, tasnif edilmesi ve elektronik ortama aktarılması ile dosyalama ve imhasına dair usul ve esasları" ortaya konmuştur. Bu genelgemiz doğrultusunda yapılan çalışmaların mevcut personel ve mekan ihtiyaçlarının da karşılanmasıyla süratle sonuçlandırılması gerekmektedir.

3. Tapu Müdürlüklerinin arşiv görevinde çalışanların arşivcilik konusunda yetkin ve eğitilmiş bireylerden seçilmesi gerekmektedir. Maksadından uzak, sağlıklı planlanmayan ve dokümantasyonu yeterli olmayan 'hizmet içi eğitimlerle' bu açık kapatılmayacaktır. Yakın dönemde yapılan çalışmaların korunduğu arşivler için gerekirse de eski kayıtların bulunduğu müdürlüklerde, Osmanlı'nın devlet teşkilatını, sosyo-iktisadi yapısını, Cumhuriyetimizin siyasal yapılanmasını ve yakın tarihi bilen; Osmanlı Türkçesini okuyup anlayabilecek nitelikli personel-

lerle arşiv hizmeti yürütülmelidir.

4. Yine 2017/3 – 1774 Sayılı Genelgemiz doğrultusunda, arşivlerinde Osmanlı Devleti'nden kalma cilt ve evrakları barındıran Tapu Müdürlüklerinden, tarihî kıymeti hâiz defter ve evraklar; değerlendirilmesi tasnif, tertip ve yenilemelerinin yapılarak halkımızın hizmetine sunulması için Arşiv Dairesi Başkanlığımız bünyesinde toplanması kararlaştırılmıştır. Toplama faaliyeti devam etmekte olup vatandaşlarımız ve mahkemeler nezdinde bilgi akışında aksama olmaması için toplama ve tasnif işinin de süratle neticelenmesi gerekmektedir.

5. Nüfus kayıtları da mutlaka gözden geçirilmelidir. Osmanlı Devleti zamanında tutulan nüfus defterleri gerektiğinde Tahrir Kayıtları, Şeriye Sicilleri, Vakıf Defterleri ile de desteklenerek, Cumhuriyet Devri'ndeki kayıtlarla irtibatlandırılmalıdır. Soy bağının tespiti Tapu Müdürlüklerinde işlemlerin yapılabilmesi için kullanılmaktadır. Bu sebeple nüfus kayıtları ayrı yer ve hanelerde de olsa vatandaşlarımızın geriye dönük soy ağacının veya nesep bağının birbirleri ile ilişkilendirilerek tutulması gerekmektedir. Bu sağlanmadan sadece Merkezi Nüfus İdare Sistemi'ndeki (MERNİS) güncel verilere bakarak yapılan yazışma cevapları ne Tapu Müdürlüklerinin ne de ilgili mahkemelerin işine yaramamaktadır.

6. Hukuk işlerinin yürütülmesi ise ihtilaflı konuların hükme bağlandığı yer olması bakımından çok önemlidir. Konu ile ilgili farklı sahalarda ihtisas yapmış akademisyenlerden oluşan bir komisyon kurulmalıdır. Bu komisyon mübadele ve iskân konularını, bu bahisle açılmış mülkiyet davalarını, mevcut iddia ve belgeleri ile incelemeli; vereceği genel hükümler çerçevesinde hukukçulara danışmanlık yapmalıdır.

7. Davalara muhatap vatandaşlarımız için de en önemli ihtiyaç, içlerinde buldukları durum ile mevcut hukuk nizamı arasında nasıl bir bağ kuracaklarını, nasıl bir yol takip edeceklerini bilmemeleridir. Dolandırıcılara fırsat vermemek, gereksiz zaman ve para harcanmasını önlemek ve insanlarımızın bu konudaki bilgi ihtiyaçlarını karşılamak için Tapu Müdürlükleri ve Adliyeler önemli görevler üstlenebilir. Hatta adliyelerde 'Arabuluculuk' sistemi ile oluşturulacak bir birim, yapacağı ön incelemelerle açılabilir gereksiz/sonuçsuz davaları önleyebilir.

6) SONUÇ

Nüfus mübadelesi ile Anadolu insanı, insanlık tarihinin belki de en büyük dönüşüm/değişim hareketlerinden birini yaşamıştır. “20. yy.da İtalyadaki Tirollü azınlık için gerçekleştirilen böyle bir mübadele, diğer yandan Beserabyadan Almanya’ya sevk edilen bir Alman nüfus”⁴¹ sayılmazsa Dünya tarihinde ilk kez, iki devlet azınlık sorununu çözmek için kendi halkının bir bölümünü göçe tabi tutmuştur.⁴²

Milletler Cemiyeti’nin nezaretinde gerçekleşen bu olay nüfus mübadelesi kavramına da meşruiyet kazandırmıştır.

Türk tarafı meseleye temelde üniter devlet yapısını güçlendirmek açısından bakmıştır. Ortaya konan şartların karşılıklı eşit hükümler içermesi ve her iki ülke insanı için de benzer zorlukların olması nüfus mübadelesinin kabulünü kolaylaştırmıştır.

Mülkiyet sorunun giderilmesi konusunda en büyük sorumluluğu üstlenen kurum Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü olmuştur. Mali, mekân ve personel ihtiyaçlarına rağmen bu güne kadar bu sahada çok kıymetli hizmetler îfa etmiştir. Kurumumuz içerisinde son yıllarda arşiv ve arşiv hizmetleri bakımından büyük değişim yaşanmaktadır.

Bu değişimin artarak devam etmesine karşın çoğu müdürlükte 1950’li 60’lı yılların öncesindeki evrakların pratik bir tasnifi dahi yapılamamıştır. Özellikle Osmanlı Devleti’nden devralınan evrakların ve ciltlerin tam bir dökümü dahi çıkarılamamıştır. Bugün hâlâ Tapu Müdürlükleri ve Mahkeme koridorlarında işlerinin yürütülmesi, haklarının teslimi için bekleyen insanlarımızın içlerinde buldukları durumun dikkate alınması gerekmektedir.

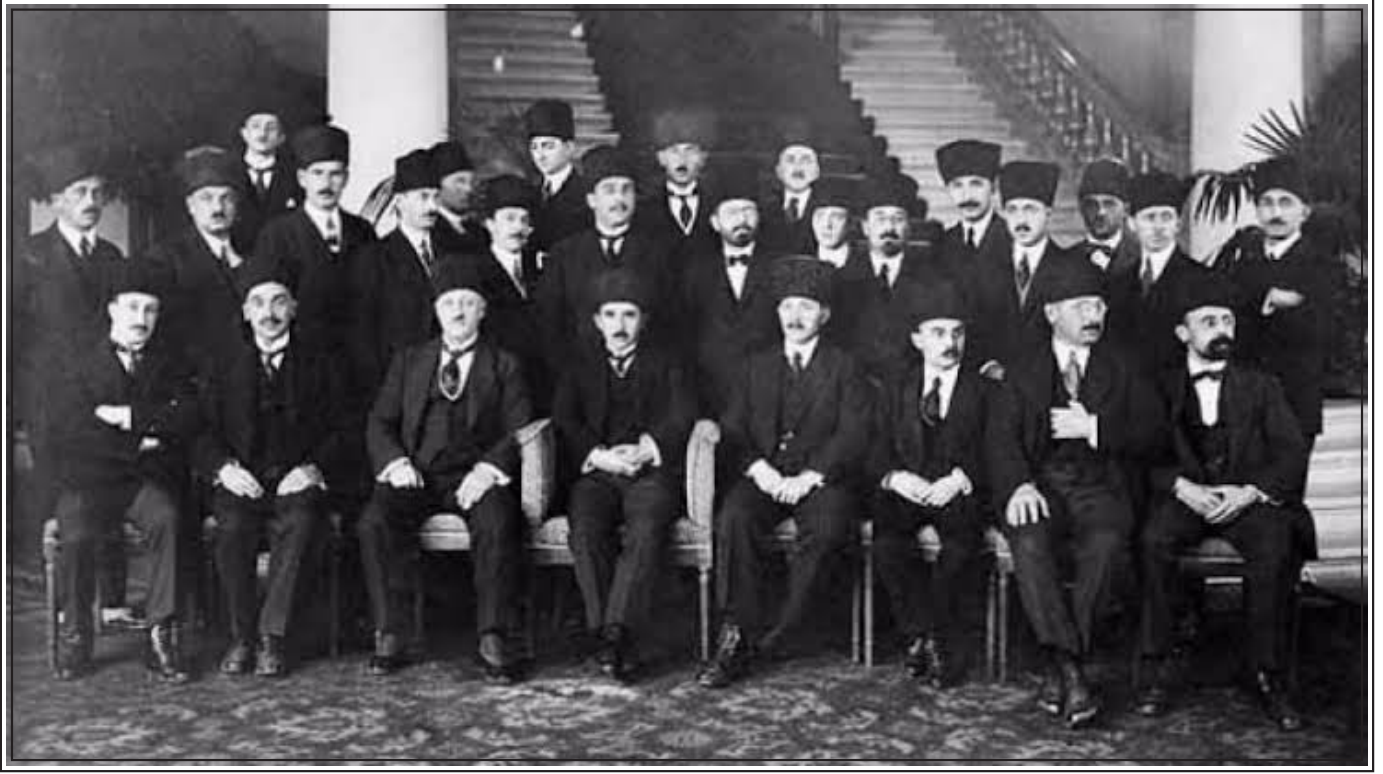
Elbette geçmişten günümüze tapu arşivlerinde yer alan bu “evrâk-ı müsbite”lerin noksansız tasnif edilebileceğini düşünmemekteyiz. Geçtiğimiz 120-130 yıl içerisinde büyük savaşların ve yıkımların etkisini yaşayan ülkemizde; arşivi sağlıklı ve korunaklı yerde bulunmayan, yer değiştiren, evraklarını balyalar halinde çuvallarda saklamak zorunda kalan müdürlüklerimizde, kayıtlarının tamamına ulaşmayı imkân dâhilinde görmüyoruz. Ancak bu sayede Tapu müdürlüklerimizi, arandığında mevcut evraklar içerisinde verilebilecek azami fayda ve hizmeti verme imkânına kavuşturmayı amaçlıyoruz.

Yapılacak bu çalışmalarla kültürümüzde bir darbimesel olan “Tapu gibi güvenli, Tapu gibi sağlam” ifadesinin onarılacağı ve güçlendirileceği kanaatindeyiz.

⁴¹Evangelia Balta, Nüfus Mübadelesi, İlber Ortaylı’nın önsözü s:9

⁴²Yücel BOZDAĞLIOĞLU, Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi ve Sonuçları, TSA/yl 18 Özel Sayı 3 Ocak/2014 s: 24

KAYNAKÇA:

- 1) Anayasa Mahkemesi'nin Serruh KALELİ Başkanlığında 2013/539 nolu başvuruya 16/05/2013 tarihinde verdiği kararı.
- 2) ARI, Kemal, **Büyük Mübadele: Türkiye'ye Zorunlu Göç (1923-1925)** İstanbul 2003
- 3) ARI, Kemal, "**Tarihsel Süreçte Mübadele ve Bursa**", Bursa'nın Zenginliği: GÖÇMENLER, Ed. Zeynep Dörtok ABACI, Bursa 2009 s:155
- 4) ARI, Kemal, **Kurtuluş Savaşı Bitiminde Türkiye Dışına Yönelik Göçler ve Sonuçları**, V. Askeri Tarih Seminerleri Bildirileri, Ankara 1995, s: 497.
- 5) ARI, Kemal, **Mübadele Göçmenlerinin Türkiye'ye Taşınma Sorunu ve İzmir Göçmenleri (1923-1924)**, Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, 1991, Yıl 1, Sa 1,
- 6) AYANOĞLU, H. Yıldırım, **Osmanlı'dan Cumhuriyete Balkanların Makûs Talihi: GÖÇ**, İstanbul 2003,
- 7) BALTA, Evangelia, **Nüfus Mübadelesi**, İstanbul 2015
- 8) BARKAN, Ömer Lütfi, "**Türkiye'de Muhacir İskanı İşleri ve Bir İç Kolonizasyon Planına Olan İhtiyaç**", İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası, C:10, S:1-4,
- 9) Başbakanlık Cumhuriyet Arşivi (BCA) 272.00.12/40.40.3
- 10) BAYUR, Yusuf Hikmet, **Türk İnkılâbı Tarihi**, C:II Kısım III, Ankara 1991,
- 11) BOZDAĞLIOĞLU, Yücel, **Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi ve Sonuçları**, TSA/Yıl 18, Özel Sayı 3, Ocak/2014
- 12) ÇELEBİ, Ercan, **Mübadillerin Yunanistan'daki Mal Kayıtları ve Muhtelit Mübadele Komisyonu Tasfiye Talepnameleri**, Çağdaş Türkiye Tarihi Araştırmaları Dergisi, C: V Sa: 12 (2006/Bahar)

- 13) ÇELİKKAN, Ali, s: 28 vd
- 14) ÇİL, Adalet Ergenekon, **Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Nüfus Sorunu ve İskân Politikası**, Doktora Tezi
- 15) DEMİRYÜREK, Halim, **II. Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Bursa'nın Demografik Yapısı**, VAKA-NÜVİS, Uluslar arası Tarih Araştırmaları Dergisi, Mart 2016, Yıl 1, Sa: 1
- 16) Düstur, 3 Tertip, C: 5 Ankara 1948
- 17) EREN, Ahmet Cevat, **Türkiye'de Göç ve Göçmen Meseleleri**, İstanbul 1966,
- 18) GÜNER, Zekai, **Türkiye-Yunanistan Nüfus Mübadelesinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin İskan Politikası**, Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi ICENAS 38, Ankara 2007 c:3
- 19) Hüdavendigar Gazetesi, 13 Kanun-ı Evvel 1339 (Aralık 1923) ve 1 Kanun-i Sani 1341 (Ocak 1925)
- 20) İPEK, Nedim, **Rumeliden Anadolu'ya Göç**, Ankara 1994
- 21) İPEK, Nedim **Mübadele ve Samsun**, TTK Yay. Ankara 2000
- 22) **İskan Tarihçesi** Ankara 1932.
- 23) **İstatistik Yıllığı**, Ankara 1930,
- 24) KAPLANOĞLU, Raif, **Meşrutiyet'ten Cumhuriyet'e Bursa**, İstanbul 1996
- 25) KAPLANOĞLU, Raif, **Bursa'da Mübadele**, İstanbul 2006 s:92
- 26) KOCACIK, Faruk, **Balkanlardan Anadolu'ya Yönelik Göçler (1878-1890)**, Osmanlı Araştırmaları I, (1980), s:159-162.
- 27) MERAY, Seha L, **Lozan Barış Konferansı Tutanakları**, C: 1 Takım I. Ankara 1969
- 28) **Olaylarla Türk Dış Politikası**, Mehmet GÖNLÜBOL ve Cem SAR (1919-1939 Dönemi) c:1 (1919-1973) Ankara 1983
- 29) ÖZTÜRK, Kazım, **Türk Parlamento Tarihi: TBMM II. Dönem (1923-1927)**, TBMM Vakfı Yay. Ankara,
- 30) SELİMOĞLU, İsmail, **"Cumhuriyet Dönemi'nde Bursa'ya Mübadele Sonrası Göçler"**, Bursa'nın Zenginliği: GÖÇMENLER, Ed. Zeynep Dörtok ABACI, Bursa 2009
- 31) SELİMOĞLU, İsmail, **"Balkan Savaşı ve Göçler"**, Bursa'nın Zenginliği: GÖÇMENLER, Ed. Zeynep Dörtok ABACI, Bursa 2009
- 32) ŞEKER, Nesim, **Türk-Yunan Mübadelesi ve Bir Kent: BURSA**, Bursa Defteri, Mart 1999
- 33) ŞENİŞİK, Pınar, **1923 Türk-Yunan Nüfus Mübadelesi: Erken Cumhuriyet Döneminde Modern Devlet Pratikleri ve Dönüşen Kimlikler**, Studies of the Ottoman Domain, Cilt:6 Sayı:10, Şubat 2016
- 34) TEKELİ, İlhan, **"Osmanlı İmparatorluğu'ndan Günümüze Nüfusun Zorunlu Yer Değiştirmesi ve İskan Sorunu"** Toplum ve Bilim, Sy:50 (Yaz 1990)
- 35) TEVFİK, İhsan, **Mübadele: 1923'ten Bugüne Zorunlu Göç**, İstanbul 2014
- 36) Yeni Fikir 17 Şubat 1341 (1925),

Celalettin BILGIN
Mersin Kadastro Müdürü

Burak BURU
Atıf Buru Harita Şehircilik
İnşaat ve Turizm Ltd. Şti.
Geomatik (Harita) Yüksek Mühendisi

Türkiye`de Kadastro Çalışmaları ve Hatay`ın Yeri

Özet

Mülkiyetin haritalanması açısından basit olarak tanımlayabileceğimiz kadastro kavramı. Kadastronun Türkiye tarihindeki gelişimsel süreci ve bu süreçte Hatay ilinde Fransızlar tarafından yapılan Hatay Kadastro çalışmaları. Kadastro mülkiyet ilişkisi ve işgal sürecinde kadastro uygulamalarının temelini oluşturan faktörler.

1. Giriş

Mülkiyet kavramı, insanoğlunun doğaya hükmetme, sahip çıkma ve diğer insanlarla rekabet etme arzu ve gayretleri neticesinde ortaya çıkmış, göçebe toplumdaki günümüz modern toplumuna kadar sürekli kalıp değiştirilerek tartışma konusu olmuştur. Bu kavram medeniyetleri var eden devletler için medeniyetin sürekliliğini ve ömrünü tayin etmiş, modern toplumun en temel insan hakları içinde sayılmış ve yasalarla korunmaya alınmıştır. Mülkiyetin sınırlandırılması olarak da tanımlayabileceğimiz haritalama süreci ilk olarak M.Ö. 5000 yıllarında Mısırlıların kerpiç tabletler üzerine çizdikleri planlar ile başlayıp İsviçre'nin 1800 yılında tamamladığı hukuki haritalama, Napolyon Fransa'sında 1850'de biten mali amaçlı haritalama ve günümüz modern teknikleri kullanılarak yapılan sayısal haritalama çalışmaları olarak devam etmektedir. Mülkiyetin haritalanması açısından basit olarak tanımlayabileceğimiz kadastro kavramının kökeni Fransızca olmakla birlikte etimolojik olarak İtalyanca olan Catastro ve eski İtalyanca da Catastico olarak bilinen sözcüklerden türemiştir. Kadastronun günümüzdeki tanımı ise gayrimenkulün ya da taşınmazın miktar, değer, mülkiyetinin resmi kayıtlarının vergi sistemine bağlı olarak kullanılmasıdır. Bu kullanım aynı zamanda taşınmazın sınırlarının arazi ve harita üzerinde belirtilerek hukuki durumlarının ve üzerindeki hakların tespit edilmesi işlemidir.

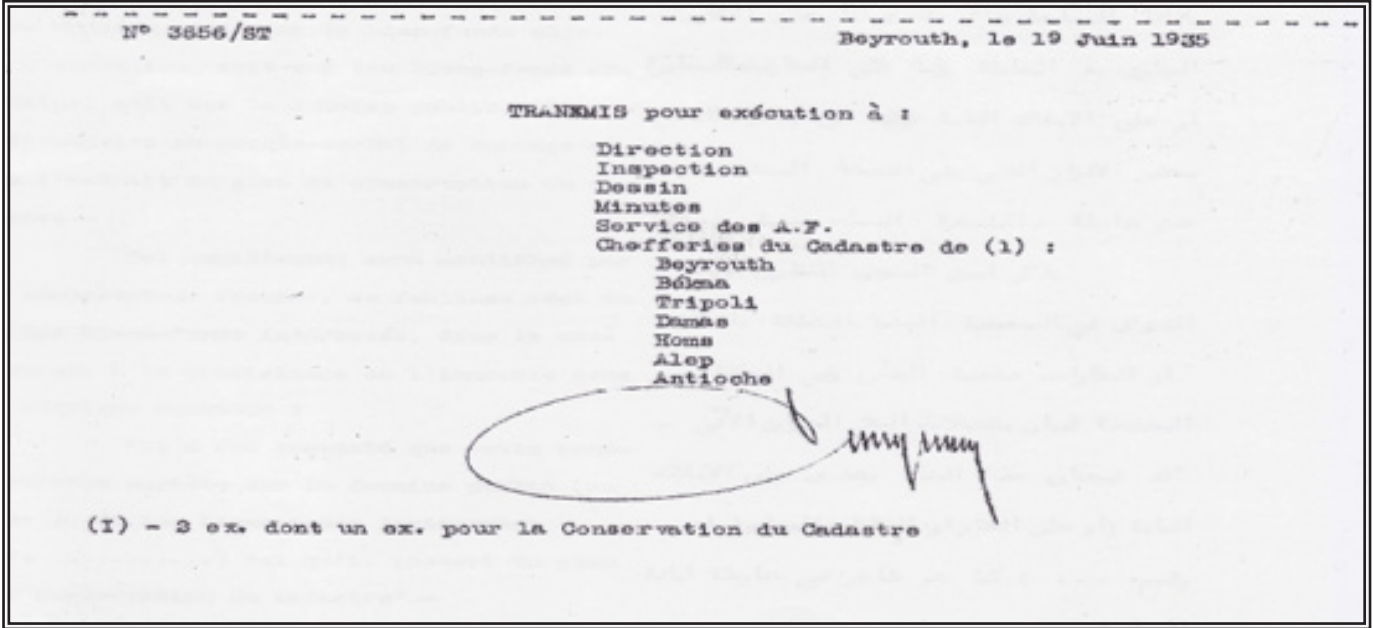
2. Ülkemizdeki Kadastro Sisteminin Tarihçesi

Türkiye'de kadastro faaliyetlerine ilk kez, "Ülke sınırları içindeki bütün taşınmaz malların özel bir kurul tarafından arazilerde sınırlandırılması, gelirleri ve değerlerinin tahmin edilerek deftere kaydedilmesini öngören" "05 Şubat 1912 tarihli "Emvali Gayrimenkulenin Tahdit ve Tahriri Hakkındaki Muvakkat Kanunu" ile Konya ilinin Çumra ilçesinde başlanılmış ancak, I.Dünya Savaşı nedeniyle çalışmalara ara verilmiştir. 1923 yılında Cumhuriyetin ilanından sonraki süreçte, kadastral nitelikte çalışma yapılmak üzere, 1924 yılında Tapu Umum Müdürlüğü kurulmuş, akabinde 10 Mart 1924 tarihli 474 sayılı Kanun yürürlüğe konulmuştur. Bu Kanunla, Artvin, Kars, Iğdır ve Ardahan illeri, Kulp ilçesi ve Hopa ilçesinin Kemalpaşa nahiyesinde başlayan çalışmalarda, taşınmaz malların gelir ve değerlerinin belirlenerek ölçülmesi amaçlanmış ancak bu çalışmalarda da, taşınmazların geometrik konumları "kroki" olarak gösterilmekle yetinilerek düzenlenmemiştir. Bu nedenle, bu çalışmaların tapu tahriri niteliğinde olup harita üretimi gerçekleştirilmediğinden kadastro olarak kabul görmemiştir. 1925 yılında da ardışık iki kanun yürürlüğe konmuştur. Bu kanunlar; 657 sayılı "Harita Umum Müdüriyeti Umumiyesi Kanunu" ile 22 Nisan 1925 tarihinde çıkarılan 658 sayılı "Kadaastro Kanunu" dur. Aynı zamanda 658 sayılı kadastro kanun ile Tapu Genel Müdürlüğü kurulmuştur. 1926 yılında Medeni Kanun yürürlüğe girdiğinde; taşınmazların çoğu tapusuz veya sicil dışı kalmış yada harici satışlarla el değiştirmişti. Medeni Kanunun yürürlüğünden önce ve sonraki dönemde taşınmazlar üzerinde eylemli durum ile hukuki durum arasında geniş kapsamlı bir aykırılık meydana gelmiş ve bu durum sosyal hayatta büyük haksızlıklar meydana getirmişti. Bu nedenle 1925 yılındaki kanunlar olgunlaştırılarak ve eksikliklerinin giderilmesi amacıyla taşınmazlardaki eylemli durumları hukuksallaştırmak, tapusuz taşınmazları tapulamak ve kadastroya dayanan haritaları yapmak amacıyla 2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahriri Kanunu 15 Aralık 1934 tarihinde yürürlüğe konulmuştur. 2613 sayılı kanun sadece kentsel alanlarda uygulanmıştır, bu da kırsal alanlarda yapılacak çalışmaların düzenlenmesi ihtiyacını doğurmuştur. 1950 yılında 5602 sayılı Kanun kırsal alanda yapılacak çalışmalara yön vermek üzere hazırlanmıştır. 5602 sayılı kanundaki eksiklikleri ve görülen aksaklıkları gidermek amacıyla sırasıyla 1964 yılında 509 sayılı kanun daha sonra da 1966 yılında 766 sayılı kanun yürürlüğe girmiştir. Kazanılan deneyimlerin tamamı ile 1987 yılında 766 ve 2613 sayılı kanunların birleştirilmesiyle 3402 sayılı Kadastro Kanunu oluşturulmuştur. Halen, kadastro çalışmaları 5304 sayılı yasa ile değişik 3402 sayılı Yasa hükümleri doğrultusunda yürütülmektedir. Kadastro çalışmaları sırasında üretilen birim sayısı aşağıdaki tabloda görülmektedir. (Tablo 1)

Türkiye, bir taraftan tesis kadastrasının bitirilmesi üzerine kurduğu genel politikalarında hedeflerine ulaşmaya çalışırken, diğer taraftan muhtelif zamanlarda yaşanmış ve Türk Kadastro Sistemine miras olarak devredilmiş olan; özel içerikli çalışmalardan olan Hatay (Fransız) kadastrosu çalışmalarını da ülke kadastro sistemine entegrasyonunu sağlamayı hedeflemiştir.

3. Hatay (Fransız) Kadastro Çalışmaları Ve Üretilmiş Paftalar

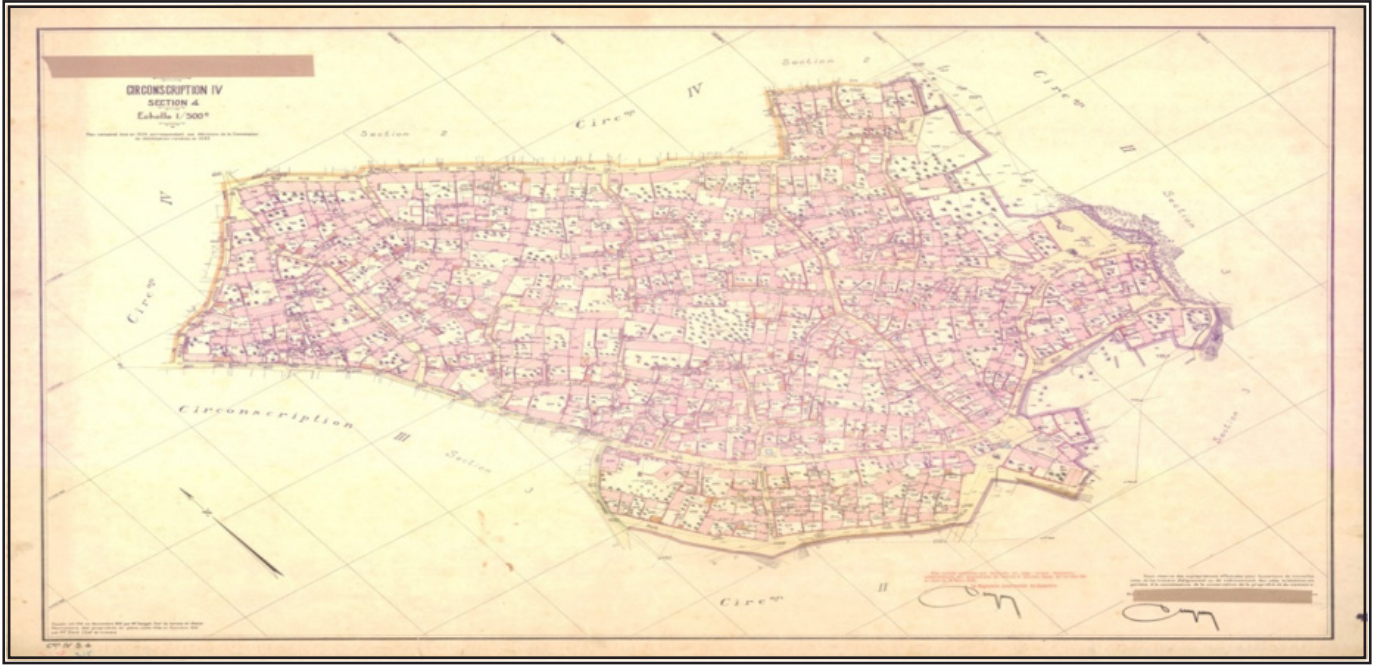
Hatay - Antakya bulunduğu lokasyondan dolayı tarihte ulaşım ve ticarete önemli bir yere sahiptir, bu nedenle eski zamanlardan günümüze kadar bu bölgede haritacılık alanında çalışmalar yapılmıştır. Bu bölgede yapılan çalışmalar kültürel, sosyal hem de ekonomik yaşam hakkında bilgilerin günümüze kadar aktarılmasını sağlamıştır. Osmanlı imparatorluğunun I. Dünya Savaşından yenilerek çıkmasından sonra, önce İngilizlerin sonra da Fransızların işgaline uğrayana Hatay, 1921 yılında Ankara Hükümeti ile Fransa arasında yapılan "Ankara Antlaşması" ile Fransa İşgal Yönetimine bırakılmıştır. Hatay 2 Eylül 1938 tarihinde "Bağımsız Hatay Türk Cumhuriyeti" kuruluncaya kadar 17 yıl işgal altında kalmıştır. Fransızların kontrolüne aldığı Hatay, Suriye, Ürdün ve Lübnan'ı içine alan bölgelerde haritacılık (Kadastro) alanında çalışmalar yapılarak vergilendirme ve arazi kullanımı açısından devlete ekonomik fayda sağlanmaya çalışılmıştır. Fransız devleti bu bölgedeki arazilerin kimin mülkiyetinde, nerede, hangi nitelikte ve ne kadar olduğunun bilinmemesi durumunda arazi idaresi zorlaşacağı için konuya ağırlık vermiştir. Bu çalışmalar Fransa Yönetimince merkezi Beyrutta bulunan Lübnan ve Suriye Devletleri Kadastro Çalışmaları Yönetimi tarafından kurulan teşkilatlanma ile Lübnan`da bulunan Beyrut, Beka, Trablusşam, Damas şehirlerinde, Suriye`de bulunan Humus, Halep şehirlerinde ve Türkiye`de bulunan Antakya Hatay şehrinde Kadastro çalışmaları yapılmıştır.(Bknz 19 Haziran 1935 tarihli belge)

YILLAR ▼	ÇALIŞMASI TAMAMLANAN BİRİM SAYISI ▼	YILLAR ▼	ÇALIŞMASI TAMAMLANAN BİRİM SAYISI ▼
1924	2	1972	1009
1925	3	1973	1127
1926	51	1974	1107
1927	39	1975	1210
1928	50	1976	1074
1929	48	1977	895
1930	57	1978	1005
1931	48	1979	850
1932	118	1980	717
1933	68	1981	741
1934	123	1982	772
1935	78	1983	779
1936	72	1984	740
1937	75	1985	779
1938	113	1986	640
1939	61	1987	589
1940	55	1988	718
1941	59	1989	645
1942	67	1990	644
1943	49	1991	807
1944	34	1992	902
1945	37	1993	877
1946	62	1994	782
1947	109	1995	969
1948	58	1996	620
1949	128	1997	536
1950	90	1998	527
1951	285	1999	579
1952	422	2000	455
1953	608	2001	408
1954	710	2002	414
1955	808	2003	358
1956	798	2004	405
1957	733	2005	677
1958	512	2006	2029
1959	486	2007	2739
1960	561	2008	2604
1961	434	2009	2197
1962	743	2010	668
1963	441	2011	430
1964	434	2012	331
1965	603	2013	151
1966	658	2014	144
1967	859	2015	15
1968	1018	2016	6
1969	1077	2017	16
1970	1068	2018	8
1971	935		

Tablo 1 Türkiye 1924 -2018 Yılları arasında çalışma yapılan birim sayıları

Hatay Antakya da yapılan Kadastro çalışmalarında mülkiyet ve topografya alanlarında bilgi veren farklı ölçeklerde (yerleşim alanlarında 1/100 - 1/500 ve yerleşim alanları dışında 1/1000 - 1/5000) paftalar üretilmiştir. Çizimler çalışma alanı bazında ve pafta anahtarı açılmak suretiyle gerçekleştirilmiştir. Pafta altlığı olarak (75 x 105) cm. boyutlu resim kartonları kullanılmıştır. Paftalarda standart harita açılmayıp (paftanın verimli kullanımı düşüncesiyle) çalışma alanının büyüklük ve geometrisine göre yön değiştirmiştir.

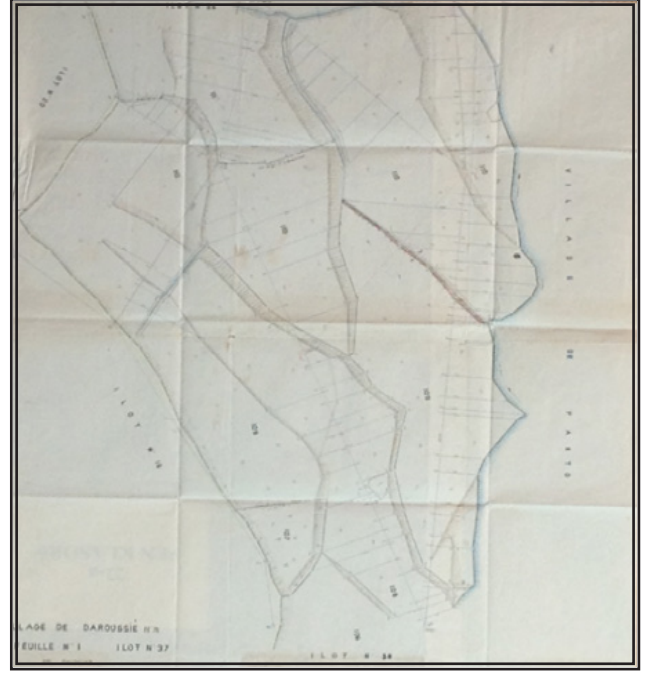
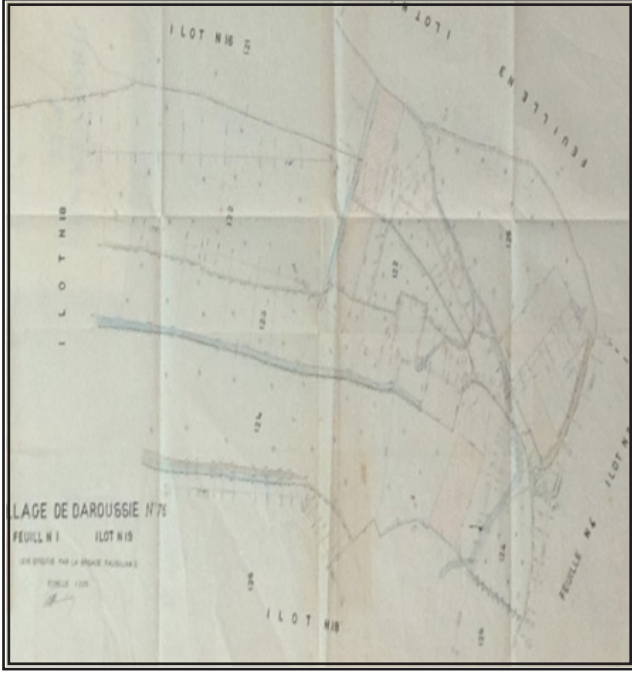

1/500 Ölçekli Fransız Paftası

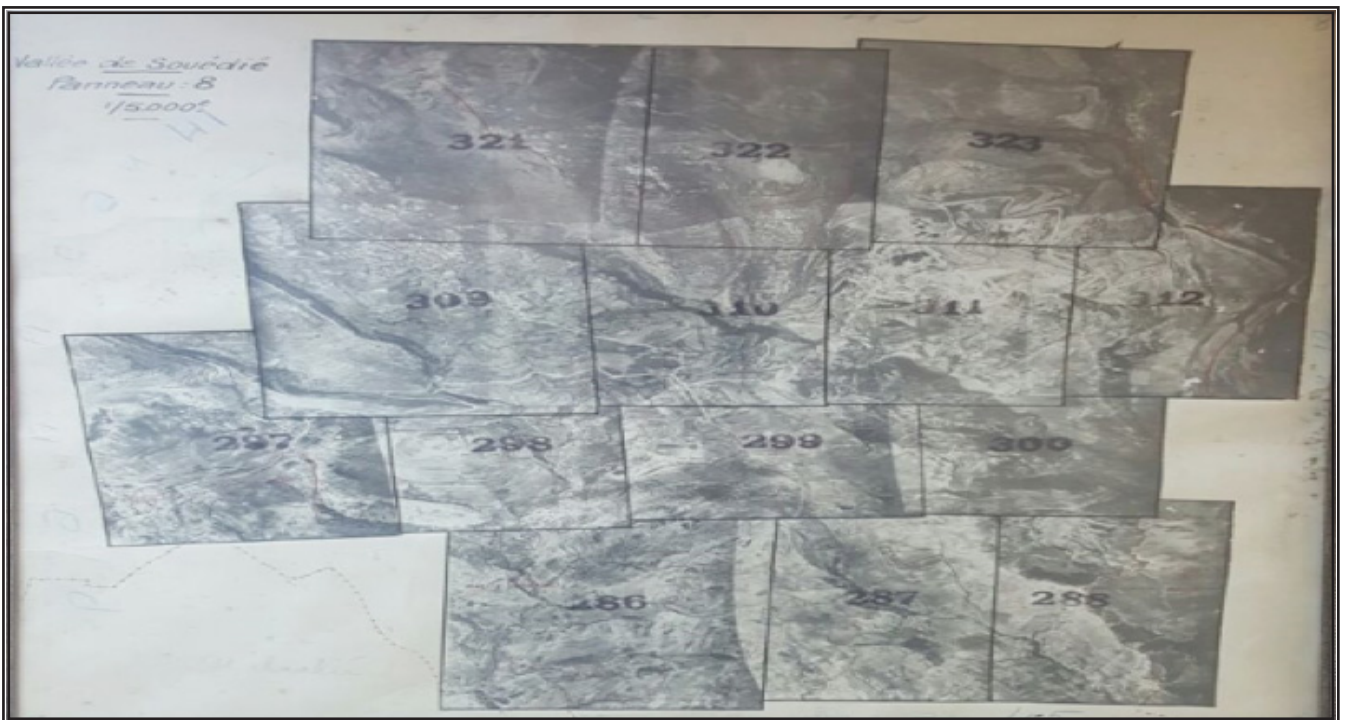
1/2000 Ölçekli Fransız Paftası

Hatay Kadastro Müdürlüğü bünyesindeki envanterlerden, Hatay, Suriye, Ürdün ve Lübnan'ı içerisine alana nirengi ve nivelman ağı kurmak ve sınırlandırma (mülkiyeti tespit) çalışmalarını Fransız hâkimlere, hâlihazır harita alımını Türk mücahitlere, yaptırmak sureliyle Antakya, İskenderun, Kırıkhan ve Reyhanlı'ya bağlı 268 yerleşim biriminde yaklaşık 1.730.877.000 m²lik alanda (Hatay ilinin %35'ine karşılık gelmektedir) mülkiyet ve topoğrafik durumu bir arada yansıtan üç boyutlu kadastro paftaları üretilmiş olduğu anlaşılmaktadır (Özdil 1979, Şakar 1989, TKGGM 2000). Üretilen paftalar kadastro komisyonları tarafından kontrol edilmiştir. Oluşturulan altlık veriler ışığında ölçü krokileri oluşturulmuştur. Ölçü krokileri, belirli bir boyutu olmayan beyaz kâğıtlara siyah ve kırmızı mürekkeple çizilmiştir.

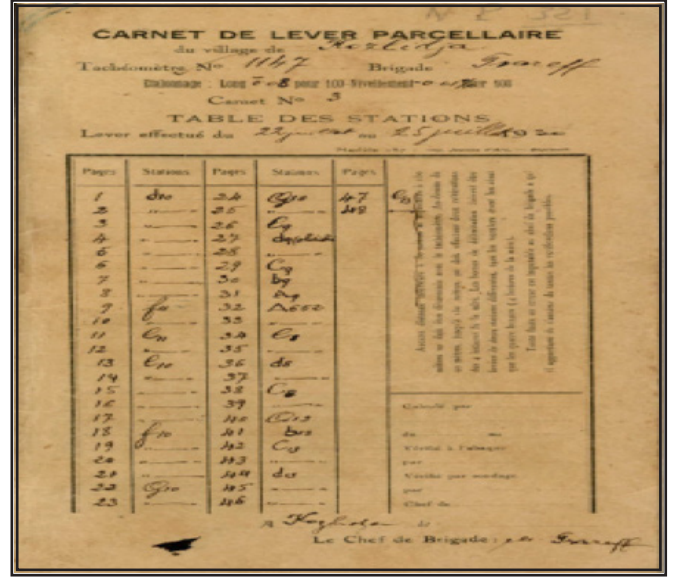
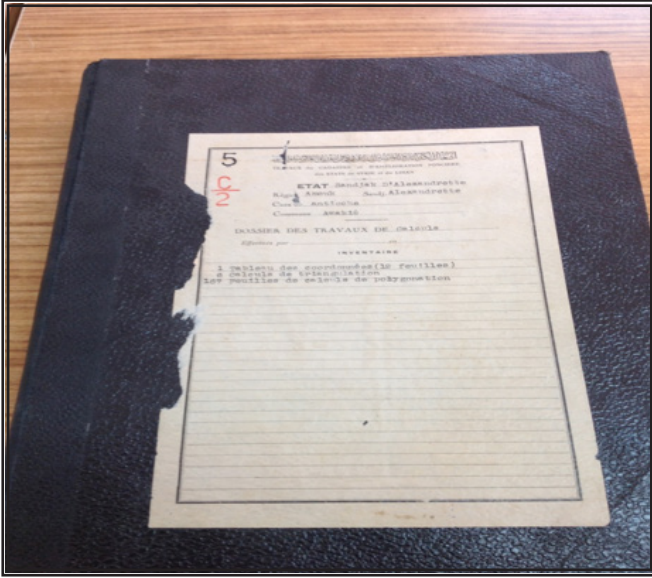
Fransızların yaptığı ölçü krokileri örnekleri

Ayrıca doğal ve yapay unsurları göstermek için renk kullanılmıştır. Parsel yüzölçümleri planimetre ile veya paftadan okunan grafik değerlerden hesaplanarak bulunmuştur. Hatay bölgesinde yapılan çalışmalarda yerel klasik yöntemin yanı sıra hava fotoğrafları ile fotogrametrik yöntem de kullanılmıştır. Halen Hatay Kadastro Müdürlüğü arşivinde bulunan (18 x 24) cm lik cam üzerine basılmış hava fotoğrafları kullanılarak büyütülmüş fotoğraf, foto - mozaik ve foto plan üretimler yapılmıştır.

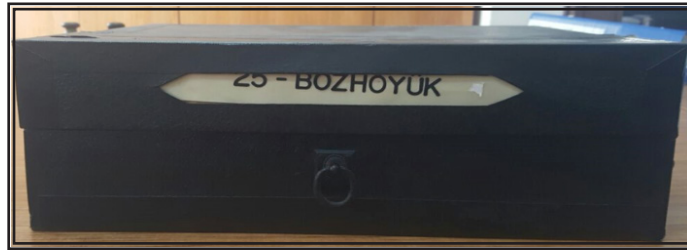

Çekilen hava fotoğrafları birleştirilerek oluşturulan çalışma

Kadastro çalışmaları kentsel alanlarda mahalle, kırsal alanlarda köy esasında tespit edilmiş ve her çalışma alanı bağımsız, kabul edilerek parsellere l'den başlayarak numaralar verilmiştir. Ölçü krokilerinin oluşturulmasından sonra ilgilenilen bölgedeki nirengi ve poligonlar yardımı ile takometrik ölçümler yapılarak Carnet de Lever Parceline adı verilen Takometrik Ölçü karnelerine işlenen veriler duruş-bakış bilgileri yardımıyla hesaplanan alan ve koordinatlar sonucunda parseller tersim edilerek paftalar oluşturulmuştur. Aynı zamanda Takometrik ölçü karneleri gibi poligon ve nirengi hesaplarının yapıldığı Dossier Des Traux De CalCuls adında hesap ciltleri de bulunmaktadır. Takometrik defterler ve ölçü krokileri özel kutularda günümüze kadar saklanmıştır.

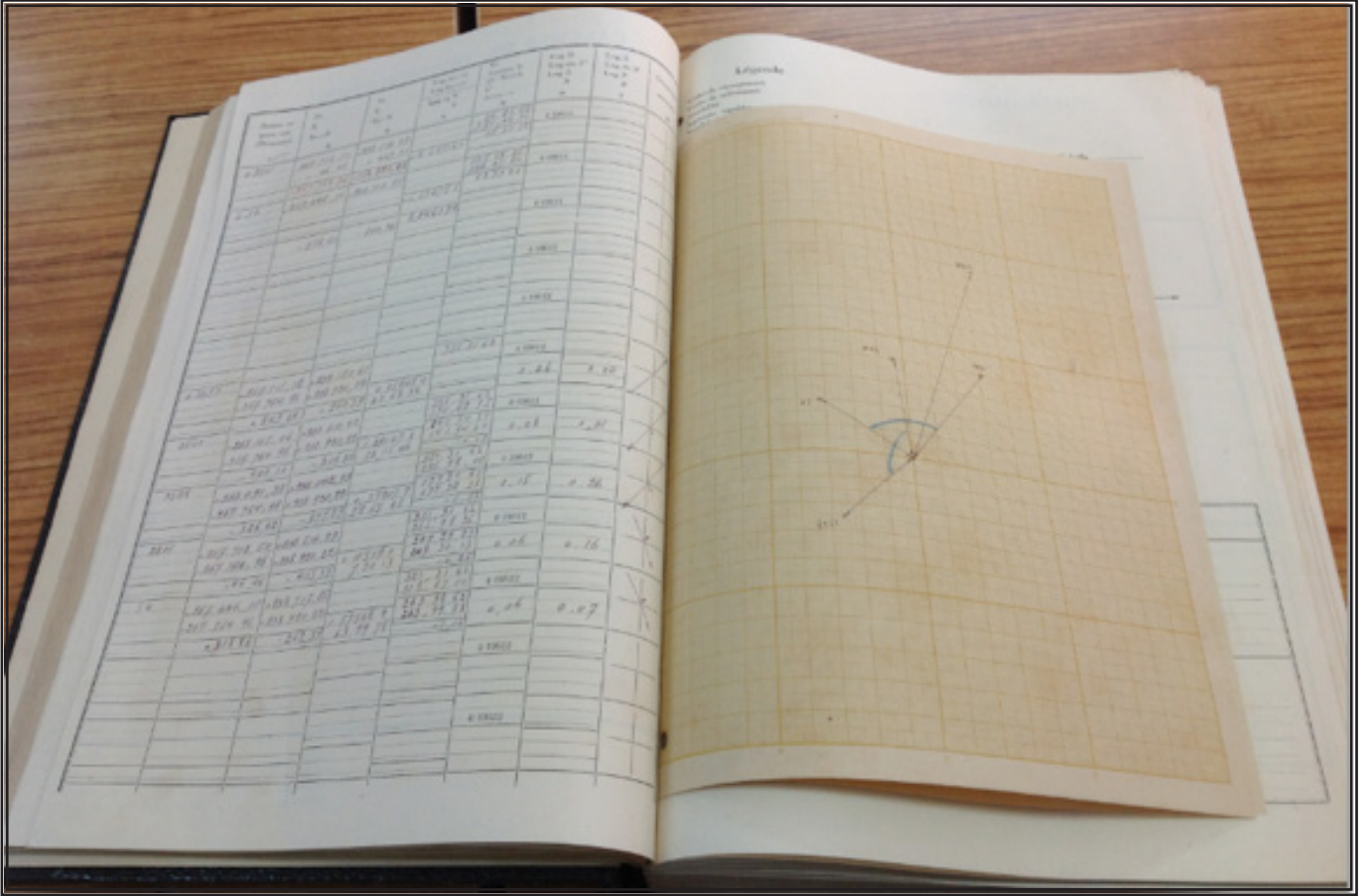
Soldaki fotoğraf Poligon-Nirengi Hesap Cildini sağdaki fotoğraf Takometrik Hesap Defterini göstermektedir.

Ölçü krokilerinin ve takometrik defterlerin muhafaza edildiği kutu

STATIONS de Hauteur de l'instrument	N° des points	COORDONNÉES POLAIRES			PENTE Instrument	DIFFERENCE DE NIVEAU		ALTITUDE		Observations, notes prises sur la nature des points levés. Hauteur relative par rapport à la hauteur de l'instrument. Nature des sites signalés.
		LECTURE de la mire	DISTANCES Corrigées	ANGLE horizontal		de plus de mètres	de moins de mètres			
✓ 756	160	116.30	263.01	1.10	+	1.28			bord de la route	
	276.20	0.07	258.01		-	0.01				
		116.27	263.02	11.70						
✓ 757	170	126.10	240.20	1.25	+	1.67			Bulle	
	294.00	0.10	259.26		-	0.21				
		126.00	240.05	10.95						
758	130	121.60	235.30	1.25	+	1.68				
	261.50	0.10	250.26		-	0.01				
		121.50	235.05	10.05						
759	180.00	123.10	239.62	1.60	+	1.97				
	223.00	0.10	259.30		-	0.01				
		123.00	239.71	10.20						
760	80	134.70	237.41	1.50	+	1.98				
	214.80	0.03	252.50		-	0.01				
		134.77	237.71	10.70						
761	120	126.20	240.27	1.55	+	1.75				
	246.10	0.10	255.33		-	0.01				
		126.10	240.60	10.25						
✓ 762	90	153.60	249.18	1.60	+	1.96				
	223.50	0.11	269.23		-	0.01				
		153.47	249.41	10.70						
763	100	123.00	250.14	1.65	+	2.14				
	223.40	0.10	265.19		-	0.01				
		123.40	250.35	10.15						
✓ 764	110	134.40	255.12	1.90	+	2.05				
	244.30	0.17	270.15		-	0.01				
		134.27	255.27	10.90						
✓ 765	100	115.80	253.20	1.70	+	2.55				
	223.30	0.10	268.30		-	0.01				
		115.70	253.07	10.10						

Takometrik Hesap Defteri örnek sayfaları

Poligon-Nirengi Cildi hesap sayfası

Bu paftalar Lübnan'da bulunan bir atölyede Litografik taş baskı tekniği ile renkli olarak çoğaltılmıştır. Bu renklendirmeler pafta örneklerinde açıkça görülmektedir. Litografik baskı kireç taşı üzerine yağlı boya ile çizilmiş şekil ve yazıların basım sanatıdır. Hazırlanan paftalarda standart olarak Kuzey işareti, ölçek, teknisyen imzaları, mühür ve tarih bulunmaktadır. Fransızlar Türk Kadastrosunun tersine bir sistem kullanmışlardır, bu sistem sonucunda kartezyen sistemdeki X ve Y koordinatları Türk Kadastrosuna göre terstir. Bu terslikten ve Fransızların kullandığı sıfır noktasından dolayı (sıfır noktasının Suriye'nin Humus Şehri yakınlarında olduğu tahmin ediliyor) kullanılan koordinatlar -X ve Y şeklindedir. Aynı zamanda bu dönemde yapılan çalışmalar mesafe yerine açı koruyan bir sisteme dayalıdır, bunun sonucunda günümüzde yapılan genel mesafe hesaplarıyla geçmişte yapılan hesaplamalar arasında bir kilometrede yaklaşık 30cm fark olduğu görülmektedir. Teknik çalışmalara altlık teşkil eden nirengi ağına ait ana nirengi noktalarının dengelenmiş olduğu, ancak İskenderun civarındaki noktalarda hata miktarının arttığı tespit edilmiştir. (Hatay Kadastro Müdürlüğüne yapılan kontrol ölçmelerinde bu hatanın ± 35.1 cm olduğu ortaya konulmuştur.) Daha önce de belirttiğimiz üzere burada yapılan bu çalışmalar ekonomik açıdan önemli olduğu için yapılan paftalar üzerine arazilerin türleri, verimlilikleri, ağaçlar, evler, yollar, su kaynakları ve telgraf hatları işlenerek bir nevi arazi değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Bu tersim edilen özellikler renklendirme, gölgelendirme ve işaretlerle adeta bir resmi andırmaktadır. Kadastro paftalarının tamamı belirli kartograflar tarafından çizilmiş, tek bir yönetici tarafından imzalanmış ve soğuk mühür ile mühürlenerek geçerlilik kazandırılmıştır. Üretilen paftalar çoğaltıldıktan sonra arazi sahiplerine de yüksek fiyatlarla satılarak ek gelir sağlandığı da bilinmektedir. Aynı bölgede olmasına rağmen ekonomik açıdan değersiz arazilerde bu çalışmalar gözardı edilmiştir. Günümüz ihtiyaçlarına cevap verebilecek teknik ve hukuki niteliklere sahip olan Hatay (Fransız) Kadastrosuna ait paftalar, zemine uygulanabilme özelliklerini de koruduğundan TKGM tarafından "Hukuki Geçerliliği Olan Paftalar" olarak kabul edilmiştir. Halen Hatay Kadastro Müdürlüğü tarafından fiilen kullanılmaktadırlar.

4. Sonuç

Kadastro, bir ülkenin çağdaş kimliğinin göstergesi olarak görülmektedir. Geçmişten günümüze kadar kurulan büyük veya küçük devletlerde, devletin mali ve ekonomik işlevlerini yerine getirmede gereksinim olan finansal kaynağı; toprak vergileri, harçları ile kısmen gayrimenkul üzerinden elde etme yoluna gitmişler ve bundan sonrada gidilecektir. Çünkü toprak önemli bir zenginliktir. Tarihsel sürecinde toprak, toplumların gelişmesinde, medeniyetlerin kurulmasında en önemli unsur olmuştur. Bu kaynağın işletilmesinde, sahipliğinin güvence altına alınmasında, yatırıma kazandırılmasında kadastral sistemler kuşkusuz önemli işleve sahip olmuştur. Mühendislik projelerinden, finansal sistemin yürütülmesine; tarımdan turizme kadar pek çok faaliyette kadastro bilgileri kullanılmaktadır. Sonuç olarak

kadastronun devletlerin temel yapı taşı olup ekonomideki yeri yadsınamaz. Günümüzde hala kadastro çalışmaları ve yenileme çalışmaları devam etmektedir. Kadastro anlayışımızın içinde bugün 3 boyutlu kadastryu konuşur haldeyiz. Günümüz koşullarında yapılan çalışmaların yanı sıra arazi yönetim sistemleriyle entegre olarak çalışabilen ve karar verme mekanizmasını rahatlatan gelecek nesil bir kadastro anlayışı da önem arz etmektedir. Kadastro ve toprakta mülkiyet sistemi, devlet sisteminin temel taşını oluşturmakla birlikte, Kadastro üretilmeyen değerlerden biri olan arazilerin en verimli şekilde kullanılmasını sağlayarak artan nüfus ve azalan kaynaklar içinde yatırımlar açısından kilit noktada yer alan bir süreçtir. Bu bakımdan gelecek nesillere bırakılacak önemli değerlerin başında gelmektedir.

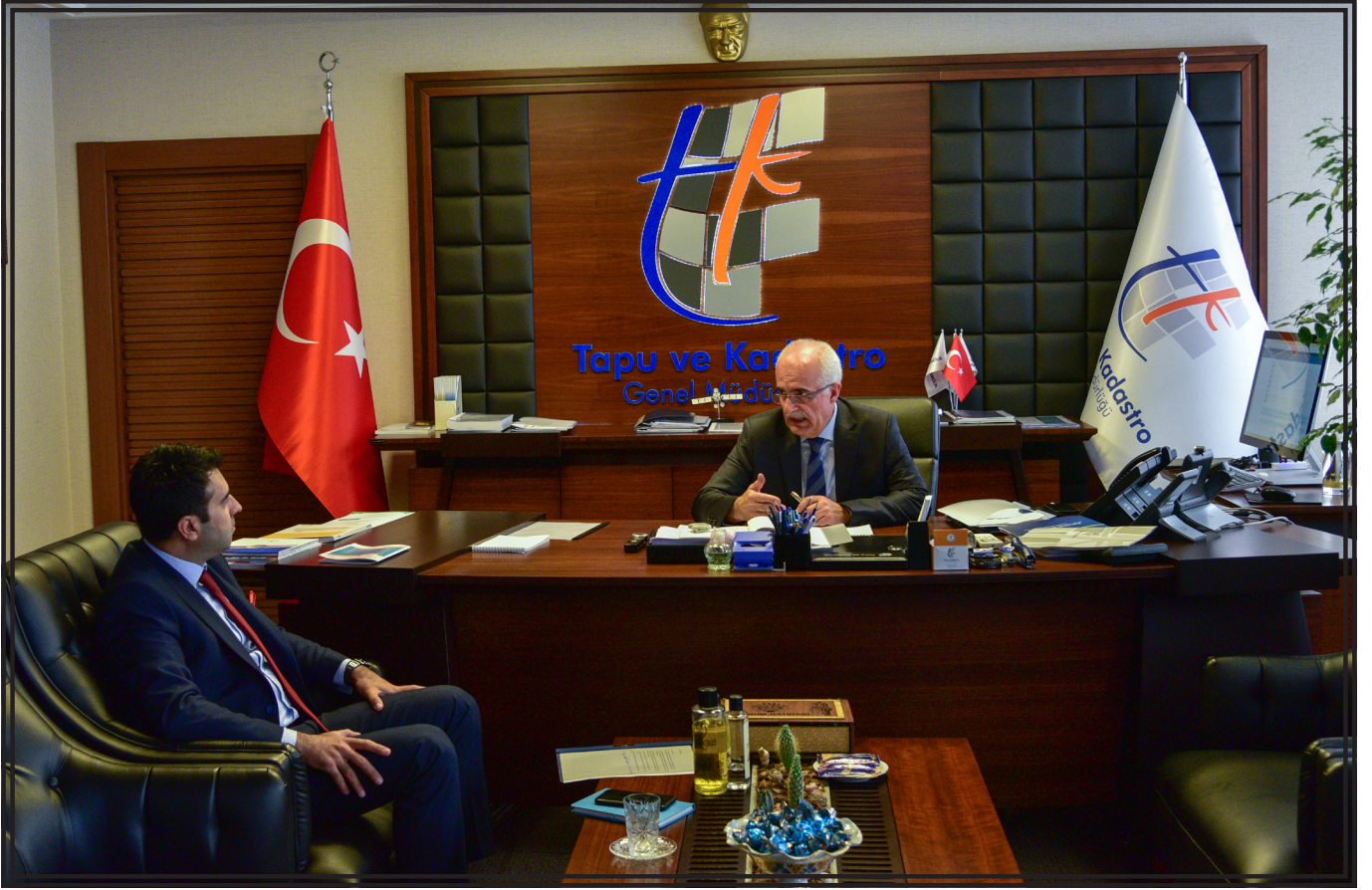
Kaynaklar

Defterhaneden Tapu ve Kadastroya , T.C. Bayındırlık ve İskan Bakanlığı TKGM

ERKAN, Hüseyin, 1991: Kadastro Tekniği, TMMOB HKMO YAYINI Ders Kitapları Dizisi-2, Ankara, Ağustos 1991.

ÖZDİL.T.. 1979, Hatay Kadastrosu, KDMMA, Konya.

ŞAKAR,M.P, 1989, Hatay Kadastrosu, 2. Harita Kurultayı, Ankara, sf: 149-151.

Mehmet Zeki ADLI

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü

1960 Erzurum Doğumlu. Devlet adamlığı ve hizmet adamlığı kavramlarını bünyesinde başarıyla buluşturmuş bir isim. Genel Müdürlük görevini yürüttüğü kurumun lisesinden mezun olması ise büyük avantaj. Çalışkanlık ve tevazu fitratında var. Harita Mühendisi...“ Görev ve hizmet neredeyse ben oradayım” diyen Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Sayın Mehmet Zeki Adli ile samimi bir söyleşi gerçekleştirdik. Röportajımızı özel kılansa aile hayatı başta olmak üzere şimdiye kadar konuşulmayanları konuşmuş olmamız...

Röportaj : Özgür YILMAZ

Daha önce de 2003-2011 yılları arasında Genel Müdürlük görevini yürüttünüz. Tapu ve Kadastro Teşkilatı'nı özünden çok iyi bilen isimlerden birisiniz. Aynı zamanda Tapu ve Kadastro Lisesinden mezun olmuş biri olarak geçmiş ile günümüz arasında Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nde yapı ve çalışma sistemi olarak ne gibi farklılıklar var?

Öncelikle teşekkür ederim. Geçmiş ile günümüzü kıyasladığımız zaman 2003 yılında Kurumun yatırım bütçesi adı altında bir parası yoktu. Yatırıma yönelik olarak birşeyler yapamıyorduk. Bize verilen bütçede arazide çalışan araçların benzin parasına dahi bu bütçe yetmiyordu. Tabii böyle olunca Kadastro Müdürlüklerimizde çalışan elemanlarımızın çoğu âtıldı. Aktif şekilde çalıştıramıyorduk. Ödenek ile ilgili iç kaynak, daha sonra döner sermaye kaynağının bu işlerde kullanılması ile ilgili mevzuat değişiklikleri yapıldı. Dünya Bankası'ndan kaynak transferi sağlandı. İkinci kez göreve geldiğim 2018 yılından sonra ise en azından Dünya Bankası'ndan gelen kaynak transferi devam ediyor. Döner

sermaye ile ilgili dar boğazlar aşıldı. Kısmen de olsa ülkemizin genel ekonomik şartları çerçevesinde bir takım sıkıntılar olmakla birlikte onlar da en kısa zamanda atlatılacaktır.

Diğer taraftan ilk dönemimde Kurumsal anlamda itibar noktasında bazı sıkıntılar vardı. Çünkü hiçbir kamu kurumu durup dururken itibar kazanmaz. Yaptığımız iş ve vatandaşa verdiğimiz hizmetle paralel olarak itibarımız artar veya eksilir. Biz de tabii bu noktada vatandaşa vereceğimiz hizmetin kalitesini arttırmak için Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi'nin (TAKBİS) süreçlerini tamamlayarak, sistemi uygulamaya geçirdik. Büyük illerden başlayarak otomasyona geçerek uygulamaları bu sistem üzerinden yapmaya başladık, dolayısıyla ciddi anlamda bir müşteri memnuniyetini sağlamış olduk. Bunun doğal sonucu olarak kurumsal itibarımız da yükseldi.

Özellikle bilgi teknolojilerini kullanma açısından kurum olarak atılımlar gerçekleştirdiniz, biraz da bu atılımlardan söz eder misiniz?

Her ne kadar TAKBİS sistemi 2003 yılından önce oluşmuş olsa da bütün süreçler, yazılımlar, protokoller, pilot uygulamaların kabulü vs. o süreçler içinde yapıldı. Akabinde TAKBİS 2 diye ikinci bir aşaması başlatıldı. Elektronik ortam ve e-devletle paralel olarak bu otomasyon çalışmaları yürütüldü. Bunların ötesinde mekânsal sorunlarımız vardı. Bu sorunlara da el atıldı, ciddi anlamda mekânsal sorunlarımız çözüldü. Tefriş ile ilgili olarak da eskiden tahta masalarda görev yapılırken bunlar artık tarihe karıştı. Tüketim malzemeleri ile ilgili kâğıt, toner vs. bulmakta zorluk çekiliyordu. Tüm bunlar gerek yapılan mevzuat değişiklikleriyle, gerek döner sermaye kaynağının kullanılması ile ilgili Maliye Bakanlığı, Sayıştay nezdinde ciddi çalışmalarımız oldu. Tüm bunlar aşılmaya bütün engeller de kalkmış oldu.

İlk döneme göre idari yapıda ne gibi değişiklikler oldu?

Her kurumda olduğu gibi idari boşluklar vs. burada da oluşmuş. Ama kurumun geçmişini ve kurumla ilgili sorunları bilmemden dolayı o boşluklara ve alanlara çok kısa zamanda müdahil olma imkânı elde ederek o boşlukları gidererek, sistemi iyi-kötü tekrar rayına oturttuk. Bunun sonucunda da şu anda yeni projelerle gündeme gelmeye başladık. Kurumun itibarının daha da yükselmesi için değerlendirme işini gündeme getirdik. Yasal düzenlemeler yapıldı şu anda uygulama başlıyor.

3 Boyutlu Kadastro diye model bir proje geliştirdik. Dünyada çok uygulaması olmayan ve dünyada referans gösterilen bir uygulamamız. Bu projemizi hayata geçirmek üzere çalışmalarımız başladı. Tüm bu projeler kurumu kamuoyunda bir anda ön plana çıkarıyor. E-devlet uygulamalarında şu anda Türkiye'de en iyi kurum biziz. Hacizlerin konulması-kaldırılması, ipotekle ilgili satışlar, ipotek terkinleri tamamen sistem üzerinden yapılmakta. Tapuda işlemlerin çoğu artık manuel değil, bilgisayar üzerinden yapılıyor.

Tapuda alım-satım yapmak için alıcı ile satıcının aynı mekanda-yerde olması gerekiyor mu?

Biz yasal düzenlemeyle taşınmazın bulunduğu yerde alım-satım işlemini kaldırmıştık fakat bu düzenlemeye bir yenilik daha getirdik. Şu anda alıcı-satıcının da aynı ortamda bulunması şartını da kaldırdık. Alıcı Almanya'da olsa, satıcı Türkiye'de olsa bile satış işlemi gerçekleştirilebilir.

Ayrıca yurt dışı işlemlerle ilgili yurt dışında tapu müdürlükleri açılması için yasal düzenlemeler yapıldı, bununla ilgili süreç devam ediyor.

Tüm bunların dışında tapularımızın arşivlerini de tamamen sayısallaştırıyoruz. Bundaki amaç Türkiye'nin tamamı sanki tek tapu müdürlüğüymüş gibi işlem yapılabilen bir yapıya kavuşturmak.

Bu konuyu biraz açar mısınız?

Tüm tapu ve kadastro verilerimizi önce dijitalleştiriyoruz, bunları teyit ediyoruz ve elektronik imzayla da bunların doğruluğunu onayladıktan sonra sisteme aktarıyoruz.

Tüm tapu ve kadastro verilerimizi önce dijitalleştiriyoruz, bunları teyit ediyoruz ve elektronik imzayla da bunların doğruluğunu onayladıktan sonra sisteme aktarıyoruz.

Yani hizmetlerin bir bilgi havuzunda birleştirilmesinden bahsediyorsunuz?

Bir veritabanında gayrimenkulün dayanağı olan bütün bilgilerin bir havuzda toplanmasını sağlıyoruz. Bunlar Türkiye genelinde tamamlandıktan sonra vatandaş, mekânsal olarak bir yere tabii olmadan istediği tapu müdürlüğüne başvurarak ıslak imza ile işlemini gerçekleştirebilecek. Böylelikle Türkiye'nin tamamı tek bir tapu müdürlüğü gibi işlem yapacak. Bir çağrı merkezi gibi vatandaşın talepleri geldiği zaman işleme başlanabilecek. Zaten şu anda webtapu üzerinden vatandaşların talepleri alınıyor. Vatandaş nerede imza atmak istiyorsa sistem üzerinden işlem, vatandaşın olduğu yere gidecek, vatandaş da imzasını atıp işini halledecek. Memurlar açısından da kolaylık olacak.

19.000'i aşkın personeli olan bir kurumdan, devasa bir aileden bahsediyoruz. Hizmetleri yürütmek, bu sorumluluğu almak... büyük bir özveriden bahsediyoruz. Bunun dışında kendi ailenize de ayırmanız gereken bir zaman var. Eşiniz ve aileniz bu çalışma yoğunluğunuzu ve temponuzu nasıl karşılıyor, zaman zaman küçük sitemler oluyor mu?

Eşim bu konuda tecrübeli. 1994'ten beri daire başkanı ve üst düzey görevlerde bulunduğum için eşim sağ olsun bana hep destek oldu. Ama bazen sitem ettiği de oldu bize zaman ayırmıyorsun diye. Özellikle kuruma ikinci dönüşümde eşim çok memnun olmadı. Eşim dönmemi istemiyordu.

Bu, sizin karar vermenizi zorlaştırdı mı?

E tabii zorlaştırdı fakat bir taraftan devlet hizmeti, diğer taraftan ailenizin fedakârlık yapması. Sonuçta devlet hizmetinden kaçılmaz diyerek bu görevi kabul ettik. Eşim de çocuklarım da sağ olsunlar görevi kabul ettikten sonra her zaman arkamda durdular.

Maşallah çocukları da büyüttünüz, kendi ayakları üzerinde duran bir düzen oluşturduunuz?

Çok şükür okul çağında çocuk kalmadı, büyüdü hepsi. Böyle olunca bizim rahatlığımız da arttı. Ama her ne olursa olsun sonuçta torunlar oldu, eşiniz özel ilgi bekliyor vs. ama dengeyi kuruyoruz.

Çocuklarımız mesleki anlamda babasının yolundan gidiyor mu?

Çocuklarımdan birisi hukukçu, birisi şehir plancısı, diğeri de ekonomist. Hepsi kendi yolunu seçti.

Sizin çocukluk yıllarınıza biraz dönelim. Tapu ve Kadastro Lisesi Türkiye'nin en güzide liselerinden birisi. Bu liseyi nasıl tercih ettiniz, büyükleriniz mi sizi yönlendirdi?

Bunlar takdiri ilahi. İnsan bazen kader çizgisini değiştiremiyor. Ben tapu ve kadastronun ne olduğunu bilmezdim. Orta okulu yatılı okuduğum için ailemin yönlendirme şansı çok olmadı. Ortaokulu yatılı okuduğum yerden bir iki kişi tapu ve kadastro lisesine girmişti. O yıllarda bizim hayata bakış açımız bir an önce hayata katılıp, bir yerde maaş alıp aileye yardımda bulunmaktı.

Tabii o dönemdeki ekonomik koşullar da şimdiki kadar iyi değildi?

Aynen öyle. Kırsal kesimden gelen dar gelirli ailelerin çocukları olduğumuz için kısa zamanda nasıl ayaklarımızın üstünde dururuz yaklaşımıyla hayata bakıyorduk. Ortaokuldan sonra sınavlara girdik. Öncelikle yatılı okul tercihimizdi. Akabinde de liseden sonra memur olma noktasında tercihimiz vardı. Birçok okul kazandım; Kuleli Askeri Lisesi, Otelcilik, Meteoroloji gibi okulları kazandım. Ama benden önce Tapu ve Kadastro Lisesini seçen arkadaşların yönlendirmesiyle Tapu ve Kadastro Lisesini seçerek Tapu ve Kadastroya ilk adımımızı attık.

Mesleki alanınız, uzmanlık alanınız olarak göreviniz gereği çok yoğunsunuz. Tabii ki hobilere vakit ayırmak çok zor olmalı sizin için. Ama Mehmet Zeki Adlı olur da boş bir vakit yakalarsa hobi olarak ne yapar, ya da bir hobisi için boş bir vakit ayırır mı?

Boş kaldığım sürece, veya vaktim olunca yürüyüş yaparım. Uzun zamandır oynayamasam da masa tenisini severim. Fırsat buldukça kitap okurum.

Özellikle tercih ettiğiniz yazarlar var mı?

Değişik yazarları okumayı severim. Bir yazar saplantım yok. Ama güncel hayata yönelik, ülkenin siyasi gidişatına yönelik kitapları okumayı severim. Tüm bunların dışında toprakla uğraşmayı severim. Doğayla baş başa olmak, toprakla uğraşmak da hobilerimin arasında.

Belki toprağı sevmek, tapuyu anlamlandırmak için daha iyi bir altyapı olabilir mi?

Oradan da bağlantı kurabiliriz. Aynı zamanda dar gelirli bir aileden gelince çocukluğumuzda-gençliğimizde toprakla uğraşacak imkânımız, vaktimiz olmadı. Belki bunun da verdiği bir özlemle vaktimiz olunca toprakla uğraşıyoruz.

Artık günümüzde bilinçli meslek tercihleri daha fazla. İnsanlar, inşaat gibi tapu gibi kadastro gibi alanlara daha çok bilinçli tercih ederek giriyorlar. Tapu ve kadastro ailesine katılmak için yola çıkacak çocuklarımıza, gençlerimize tavsiyeleriniz neler olur?

Tapu ve kadastro ailesi kurumsal aidiyet duygusu çok üst düzeyde olan bir kurum. Bizim mesleğimiz

teknolojiyi en iyi kullanan mesleklerin başında geliyor. Birçok alanda bilgisayar mühendisi kadar bilgisayar bilen haritacılarımız var. Tercih edecekler için masa başı hizmetimiz olan tapu bölümü, masaya çok bağlı olmadan arazide çalışmak isteyen insanlar için kadastro bölümümüz var. Vatandaşla en fazla ilişki içinde olan kurumların başında geliyoruz. Ben onun için bizim kurumu devletin vatandaşa bakan yüzü olarak tanımlıyorum.

Her 3 vatandaşın birinin doğrudan ya da dolaylı olarak Tapu ve Kadastro ile işi oluyor?

Dediğiniz gibi vatandaşın bize çok işi düşüyor. Böyle olunca devleti vatandaşın gözünde büyütmek ya da küçültmek sorumluluğunun altına giriyorsunuz. Bu sorumluluk duygusu içinde bu işi tercih etmek lazım. Hakikaten vatandaşa hizmet etmek istiyorsanız, teknolojiyi yakından takip etmek istiyorsanız, iş bulma yönünden diğer kurumlara göre çok daha iyi durumda olduğundan dolayı gençlerimize bu mesleği seçmeleri yönünde tavsiye ediyoruz.

Özellikle belli alanlarda mezunların sadece bizim kurumlarda çalışabildiğini biliyoruz. Onlardan da sözleşmeli alım konusunda yeni bir gelişme var mı, diye soru geliyor, ayrıca işin bir de mali boyutu var bu konuda neler söylemek istersiniz?

Personel alımı devlet politikası. Bizim her zaman personel ihtiyacımız oluyor. İstedığımız kadroyu devletimiz imkanlar doğrultusunda veriyor. Kadro alımları için sürekli sıkıştırıyoruz, bu sene de alım olacak, çünkü her sene 600 kişiye yakın emeklimiz oluyor. Her halükârda o boşlukları doldurmamız lazım. Bu yönde çabamız oldukça fazla. Bizimle ilişkili olan okul mezunlarının hepsinin arasında adil olacak şekilde bir dağılım yapmak kaydıyla eleman almaya çalışıyoruz. Ama dediğim gibi bu devletin bize sağladığı imkanlar ölçüsünde mümkün. Biz de bu imkanları zorluyoruz.

Neslihan GEÇER
Borçka Tapu Müdürü

2017/3 SAYILI GENELGE UYGULAMALARI

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün 24/04/2017 tarih ve 2017/3 sayılı genelgenin amacı tapu müdürlüklerinde tapu işlemlerine dayanak olan belgelerin tespit edilmesi, belge türü ve saklanma sürelerine göre sınıflandırılması, belge güvenliğinin sağlanması, tapu müdürlüklerindeki işlem belgelerinden saklanmaması gereken ya da saklanmasına gerek görülmeyen belgelerin ayıklanması, tasnif edilmesi ve elektronik ortama aktarılması ile dosyalama ve imhasına dair usul ve esasları belirlemektir. Bu genelge; 6083 sayılı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun 1, 2, 5/2-a-(1,3) ve 9 -(4). maddeleri, 3473 Sayılı Muhafazasına Lüzum Kalmayan Evrak ve Malzemenin Yok Edilmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun, Tapu Sicili Tüzüğü'nün

12. ve 83. Maddeleri ile Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkındaki Yönetmelik gereğince hazırlanmıştır.

Birimimizde ayıklama, imha ve tasnif işlemlerine başladığında ortalama ayıklanması gereken 1730 adet klasör ve 30 m² lik bir alanımız mevcuttu. Öncelikle çok işlem görmemiş köylerden başlanması tecrübe kazanmak ve her köy yada mahalle bitiminde biten sayı ile motive olmak açısından önemli. Akitli ve akitsiz İş ve işlemlerin devam ettiğinin göz önünde bulundurulması gerekmekte olup, bu sebeple ayıklama ve imha işlemlerini yaparken tasnif işlemlerini de beraber yürütmek gerekmektedir. Aksi halde tasnifin birikmesi birimde yapılan işlemleri evveliyat kontrolü açısından yada o an lazım olan herhangi bir evrağa ulaşım bakımından zora sokmaktadır.

Ayıklanacak klasör ile o klasöre ait tapu kütüğünü açarak ayıklama işlemlerini birlikte yürütmek, ayıklanacak parsel sayfası hakkında tam hakimiyet sağlayıp, fiziki ortamda süreli saklanacak evrakların ayırt edilmesi ve “elektronik ortama alındıktan sonra imha edilecektir” kaşesinin basılması, işlem dosyasında evrakı müsbitesi olup da kütükte tescili olmayan kayıtların tespit edilmesi ve evrakları tanımakta güçlük çekilen durumlarda da çok faydalı olmaktadır. Zira 1990 yılı öncesinde enteresan evrak karşımıza çıkabiliyor. Örnekler çoğaltılabilir.

Ayıklama ve imha işlemleri yapılırken tescil istem belgeleri, işlem evrakları, Kadastro tutanağı, yenileme tutanağı ve fiziki yada elektronik arşivde saklanmayacak(EK-3) evrak şeklinde kategorilere ayırmak karmaşıklığı ortadan kaldırmaktadır. Ayıklanan her evrak poşet dosyalara koyularak bir süre biriktiriliyor. Biriktirme işlemi abartıya kaçmamak da fayda var. Bir yandan da biriktirilen evrak öncelikle yıl bazında ayrılır. Yıl bazında ayırma işlemleri tamamlanınca ay ve yevmiye numaralarına göre tasniflenerek klasörlere kaldırılır. Ayıklanma ve imhası tamamlanan köy yada mahallenin tutanaklarının hemen tasnif edilmesi gerekmekte olup Takbis öncesi yapılan ayırma, birleştirme, mahalle yada köy bölünmeleri v.s. gibi mevcut ada, parsel ve köy yada mahalle değişikliklerinin tutanağın uygun bir yerine yazılması ileride tarama işlemleri yapılırken yada tutanağa ulaşmakta büyük kolaylık sağlayabilir. Ayıklama, imha ve tasnif işlemlerinin bitiminde, tarama işlemleri yapılacağından işleri biraz zorlaştırır da Takbis öncesi kayıtlarda başvuru istem belgelerine de güncel ada parsel ve hatta bölünmelerden kaynaklı köy yada mahalle bilgilerinin yazılmasında fayda var. Ayrıca ayrılan tescil istem belgelerinin çoğunluğunda tarih ve yevmiye numarası mevcut olmayıp o anda tespit edilip belgenin üzerine yazılması da ileride ikinci bir iş yükünden kurtarıyor. Kadastro Mahkemesi kararlarında, kadastro tutanakları çıkartılarak, mahkeme kararı ve Yargıtay ilamı dosyanın en üst kısmına alınarak, dosyanın üst kısmına tarih/ yevmiye yazılarak ayrı bir klasörde muhafaza edilmesi gerekir. Biriken işlem evraklarının ve tescil istem belgelerinin de kısa

T.C. BAŞBAKANLIK
TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Akşer 126/25-26
15.1.1981
15.1.1981

TAPU İSTEM BELGESİ

Köy veya Mahallesi	Mevki Sokak	Ada ve Parsel Tapu Tarih No.	Yüzölçümü (M ²)	Niteliği	Bağ. Bl. No.	Bedeli TL.	Payı
1 - Çiğli Köyü	Küçüğü	475.442. 13.10.1972	3168.42.	Tarla		7000.00.	1/2.
2 -							
3 -							
4 -							
5 -							

BORÇKA TAPU SİCİL MUHAFİZLİĞİNE

Yukarıda niteliği gösterilen taşınmazmalın tamamı Behülül oğlu Ahmet Mert'in mali iken alt kısmı bulunan Ahmet Mert'in 7000 TL. ("edibin") Türk lirası bedelle satılmadan gerekli işlemlerin yapılmasını arz ederim.

12/1/1981 Talepte Bulunan (İsim ve İmza) Ahmet Mert

Gereği için Süreyyin Erdoğan'ın 12.1.1981 Tapu Sicil Muhafizi Sadık Ararag'ın MAL MÜDÜRLÜĞÜNE BORÇKA... Üste belirli istem konusu taşınmazmalın Emlak Vergisi ile ilişkisinin silmesini ve belgesinin gönderilmesini rica ederim. 12/1/1981

44/154/1987
133/4-11
3

Tapanın Tarihi: 22/12/1966
Fikri No: 75
Köy: Çiğli
Mevki: Çiğli
Cinsi: Tarla ve ahşap ev
Yüzölçümü: 3960 M²
Huzuru: P'asında oğulu gıdisi
Maliki: Hatice San'lı 1/2 hisse-leri

Adı ve Soyadı Naha ada Ana adı Doga'lı 1/2 hisse-leri Keyfi Hane O. tarin ve gori
Hatice San'lı Naha Hatice 1315 A'tvin Bo'ğka B'lık'lı e'kapit' 3'hisli
Naha San'lı O'nan Hatice 1938 A'tvin Bo'ğka B'lık'lı s 13.5.966-703-43

Tapu Sicil Muahafizliğine Bo'ğka

Bo'ğkancın Çiğli'dü köyünde katta tapanın a'n'ık/1966 tarih ve 75 pa'eti num'asında adına Naha'lı O'nan 1/2 hisse-leri tasnifini g'us Naha San'lı'ya kayıtlı ve g'us'ün a'n'ık hibe edeceğinden g'us'ün tapu işleminin yapılmasını a'n' ve beyan ederim.

Ben bu hibe'yi bu şekil'de kaba' ediy'üm adına hibe num'esi-irini yapı'masını a'n' ve talep ederim. 14/4/1987

Hibe'yi a'n Naha San'lı Hibe eden Hatice San'lı

Ve'ği kıymet kağıdının ve'itme-i' isca'ly'e Bo'ğka Özel İda'e seu'ü'ğuna sun'u'. 14/4/1987

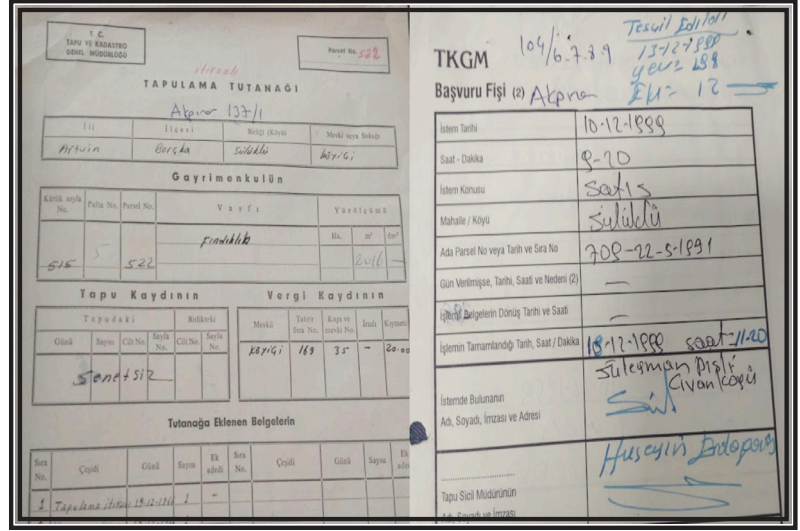
Nihat Hal Tapu Sicil Muahafizliği

15-4-1987 tarih ve 6/205 sayılı kıymet kağıdı
kayıtlı taban belgesi-15-3-1987
0228 id. sayılı
Yapı

aralıklarla tasnifi yapılmalıdır. Tarih/yevmiye yazılarak poşet dosyaların etiketlenmesi işleminin en sona bırakılması, yıla ait yevmiye sayısının tamamının çıkartılarak etiketlenmesi arada evrakı olmayan yevmiyelerin tespit edilmesi bakımından ve tasnifte yanlış yıla yada yevmiyeye konulan evrakların tespiti açısından yararlı olacaktır.

Kadastro Mahkeme Kararları

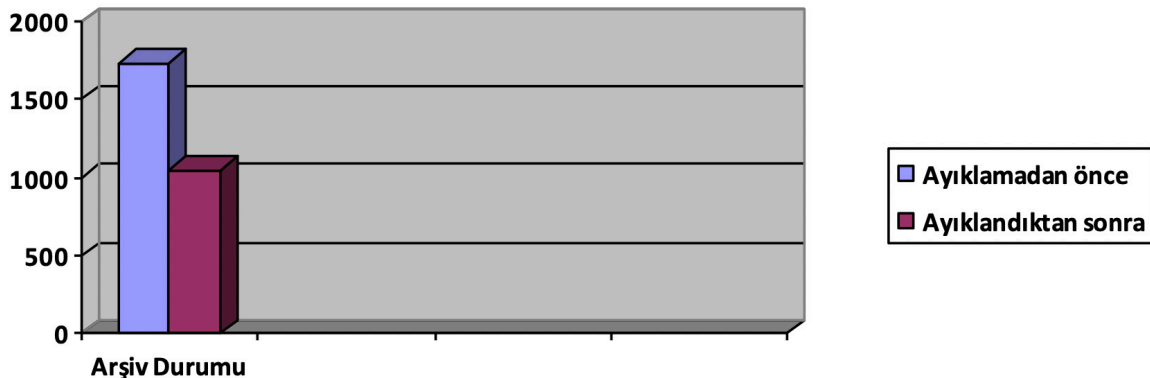

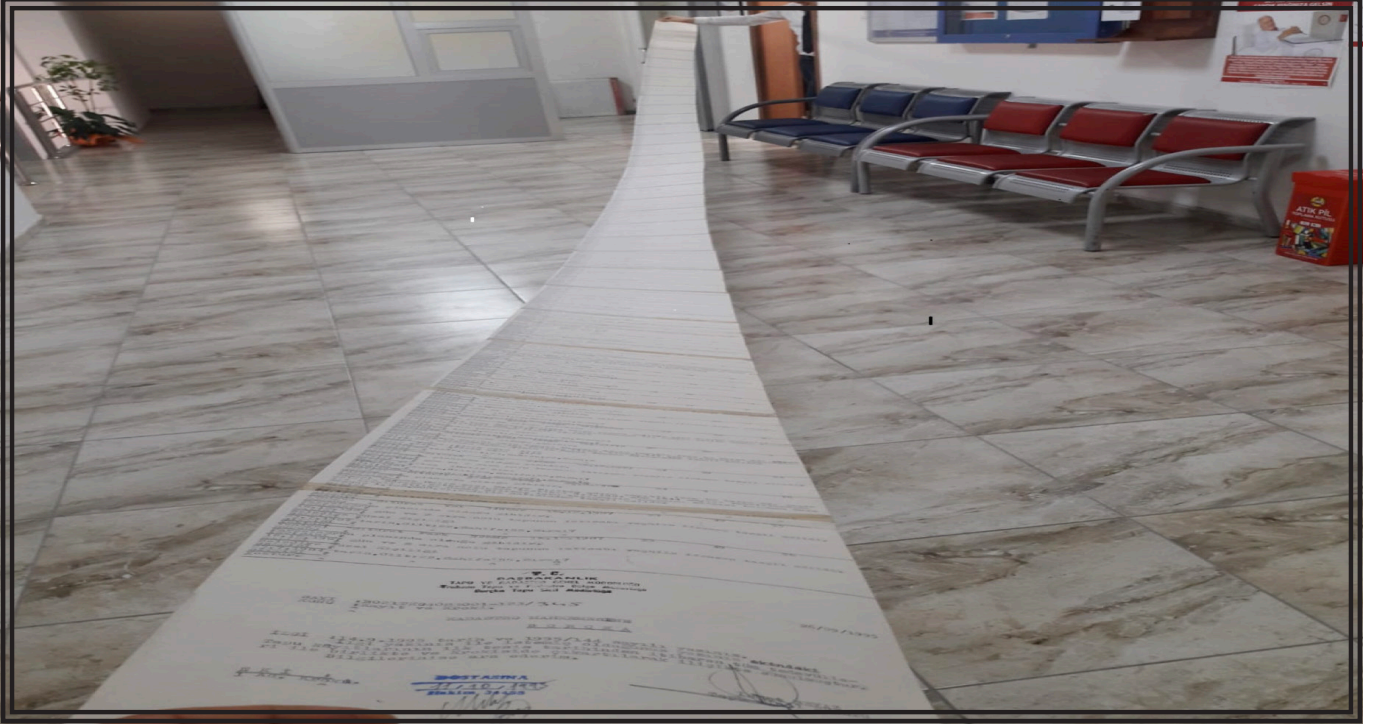
Takbis öncesi kayıtların son güncel halinin yazılması

2017/3 sayılı genelgenin "Ek-1 listede yer alan ve saklanması süreye bağlanan belgelerin 10 yıllık saklanma süreleri pasif kayda geçtikleri tarihten itibaren başlar ve bu sürenin sonunda genelgede belirtilen usule göre imha edilir. Terkin işlemlerine ilişkin belgelerin 10 yıllık saklanma süreleri terkin tarihinden itibaren başlar" denilmekte olup evrakı müsbitesine "elektronik ortama alındıktan sonra imha edilecektir" kaşesinin basılması konusunda sıkıntı yaşanan durumlar oluşmuştur.

- Aynı yevmiye ile yapılan işlemlerde hissedarlardan bir kısmı muhtelif tarihlerde Pasif kayda geçmiş bir kısmı halen aktif
- Birden fazla işlemde kullanılan evraklar(vekalet,veraset ilamı v.s.) pasife düştüğü yevmiyede var aktif yevmiyede de var
- 3402 sayılı Kanununun 22/a maddesi, 3194 sayılı kanununun 15,16 ve 18. maddeleri ile pasife düşen kayıtların durumu hakkında tereddütler yaşanmıştır.

Taşınmazlara ilişkin mülkiyet bilgilerini devlet güvencesi altında muhafaza etmek adına ve Medeni Kanununun 1007. Maddesinin verdiği sorumluluk ile de her evrakın aman ne olur olmaz bunu da dosyaya koyalım mantığıyla arşivlendiği, arşivlerimizden metrelerce ürettiğimiz tapu kayıtları, makbuzlar, sayfalarca tapu senetleri, bilgi formları v.s. gibi saklanmasına lüzum görülmeyen evrakların ayıklanıp imha edilmesi ile de bir arşivlerimiz nefes aldı. Tapu Müdürlüklerindeki işlem belgelerinin ayıklanması, tasniflenmesi, dosyalanması, imhası ve elektronik ortama aktarılması ilişkin usul ve esaslar hakkındaki genelge uygulamaları neticesinde arşivdeki evraka ulaşım daha hızlı, kolay ve bir standarda kavuşmuş oldu. Tapu Müdürlükleri olarak arşivimizde artık net nelerin olduğunu biliyoruz, emanetçi arşiv yaftasından da kurtulmuş olduk. İşlem yoğunluğu her geçen gün daha da artan Müdürlüklerde arşivlerimiz mekansal olarak da rahatlamıştır.

İşlem dosyasından çıkan 8 m uzunluğunda tapu kaydı

Hakan BAYKAN
Aslanapa Tapu Müdürü

2017/3 SAYILI GENELGE ZORUNLULUK MUYDU?

Tapu ve Kadastro MÜLKİYET

2017/3 sayılı "Tapu Müdürlüklerindeki İşlem Belgelerinin Ayıklanması, Tasniflenmesi, Dosyalanması, İmhası ve Elektronik Ortama Aktarılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkındaki Genelge" kapsamında mevcut arşivlerin elektronik ortama aktarılması çalışmalarını tamamlamış bulunmaktayız. Bu işlemler esnasında karşılaştığımız en basit tabirle ilginç ya da bu nasıl olur, diyebileceğimiz tapu işlemleriyle karşılaştık. Müdürlüğümüz komşu esnafları Bülent Durgut ve İbrahim Delibaşa'a ait şahitlik sebebiyle alınmış en az 5000 adet nüfus kağıdı fotokopisinin ayıklanması bu genelgenin ne kadar zorunluluk olduğunun en basit kanıtıdır. Diğer nüfus kağıtları, tapu senetleri, nüfus kayıtları, bilgi formları, dekontlar ve bu evrakların fotokopilerini çektiğimizden dolayı daha neler neler arşivlerimizin ne kadar gereksiz doldurduğumuzu evrakları ayıklamaya başlayınca 2017/3 sayılı genelgenin uygulamasına başlayınca anladık.

2017/3 sayılı genelge, yıllarca doldurduğumuz bu işlem belgelerini güvene almak için onlarca zımba ile zımbaladığımız, en basitinden bile satış işlemine onlarca evrak üreterek onlarca zımba ile zımbalayarak dosyaladığımız dosyaların üzeri yazılmadığı için tenkide uğradığımız günleri gülerek

hatırlayacağımız günlerin başlangıcı olmuştur.

Bu genelgeyle gözümüz gibi baktığımız, sakladığımız resmi senetlerin işlem dosyalarından çıkması, alakasız dosyalardan çıkan işlem dosyalarının ayıklanması acil bir durum olduğunu göstermesi sebebiyle arşive vurulan bir neşterdir.

Bu genelge Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğümüzün her şeyin elektronik ortamda bizlerin ve vatandaşlarımızın işlerini yürütebilmeleri için büyük bir dönüşüm ve devrim niteliğindedir. Bu dönüşüm sayesinde hem vatandaşlarımız hem de personelimiz her yönüyle rahatlamış olacaktır.

90'lı yılları hatırlarsak Müdürlüğümüze haciz geldiğinde bağlı belediyenin emlak servisini arayarak taşınmaz malı olup olmadığını sorduğumuz sürekli mabaat sahifeler açtığımızı, yanlış kesilen tapu harcının tahsili için tarafların peşinde koştuğumuz, kalem bulmak için ne kapılar çalındığı günleri daha neler geçmişte hatıra olarak kalmıştır. Her bir işlemde her bir parsel için aralarına karbon kağıdı koyarak yazdığımız 5 nüsha bilgi formlarından kendinden karbonlu bilgi formlarına geçişe bile ne sevinmiştik.

Bu genelge ile hızlı, güvenilir bir Tapu Müdürlükleri yaratmak istiyorsak bir yerden başlamak

gerekiyor çünkü; başlamak bitirmenin yarısıdır. Yeniliklere açık, çalışkan, ben bu mesleği seviyorum ve bu dönüşümde rol almak istiyorum diyen personelin tespit edilebilmesi, çalışanların farklılıklarını gösterebileceği idealist personelin ayırt edilebilmesi için bir fırsat oluşturmuştur. Kanımca 2017/3 sayılı genelgenin en büyük getirisi de bu olacaktır; masa başından kalkmış, ünvanları bir kenara bırakmış personeliyle kol kola girmiş, idealist idareciler ve devamında aynı özellikte kurum milliyetçisi personelimiz de farkındalık yaratacaktır. Döner sermaye Müdürü Hayrullah Akdemir, mesleğine kendini adanmış Metin Yeşil, TAKBİS'in kurucusu ve ailesine ayıramadığı zamanı bu sisteme adayan Cevdet Ekmel Hatipoğlu, Müdürlüğümüzce işlem belgelerini girerken karşılaştığımız sorunlar nedeniyle tam bırakacağımız sırada temas kurduğumuz ve devam edin ben her türlü yardımcı yaparım bu iş çok önemli diye bizleri motive eden 40.000 işlem belgesini tarayarak sisteme atmamıza vesile ve motive eden bilgi işlem personeli Seda Kesen hanımefendi ve daha nice idealist meslek arkadaşlarımız işini en iyi şekilde yapmak için herşeyini ortaya koyanların unutulmadığı gibi bu dönüşümde de rol alanlar ter dök-

ler hep hatırlanacaktır.

2017/3 sayılı genelgenin yayınlanması ile birlikte Müdürlüğümüzce tasnif, ayıklama, imha, TKİ, resmi senetlerin, tescil istem belgelerinin, mimari projelerin takbis sistemine entegre edilmesi ve sonrasında ve kanımca en önemli kısmı olarak değerlendirdiğim 45 seneye ait yaklaşık 40.000 adet belgenin yaklaşık 120.000 parsel ile ilişkilendirilip Takbis sistemine yüklenmesinin sonucu olarak arşive bağlı kalmadan Takbis sistemi üzerinden işlemlerimizi yapmanın keyfini ve mutluluğunu yaşıyoruz.

Can damarlarımız sayılacak resmi senetlerin, tescil istem belgelerinin, mimari projelerin işlem belgelerinin, kadastro tutanaklarının TAKBİS sistemine entegrasyonu ile T.C kimlik numaralarının güvenilir bir şekilde %99,9 oranına ulaşmasıyla tapu kütüğü incelemenin bitirilmesi hayal ve ütopye olarak gördüğümüz tescilin kaldırılması sonucunu doğuracağı güneşli günler 2017/3 sayılı genelgenin fiili olarak bitmesi zor ancak imkansız değildir, kıyılarından ayrılmak istemeyenler okyanusları keşfedemeyeceklerdir.

Setenay Dilşah YAVUZ
Akıncılar Tapu Müdür Yardımcısı

TÜRK DEVLET GELENEĞİ OLAN ARŞİVİN TEKNOLOJİK DÖNÜŞÜMÜ:

e-Arşiv

GİRİŞ

Dünya ve ülkemizde hızlı bir şekilde bilgi ve teknolojik bazlı gelişmeler meydana gelmektedir. Ülke genelinde bu gelişmelere kurumlarda ayak uydurmakta olup, Türk Devlet geleneği olan arşiv sisteminin en büyük mirasçılarında Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü de bu sürece en çabuk adapte olan kurumlar arasında yer almaktadır. 2002 yılından itibaren kurumumuzda çok köklü değişimler içeren projeler uygulanmaya başlanmıştır.

İşte bu projelerden Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi(TAKBİS), Sürekli Kurumsal Gelişim(SKGP), Tapu Arşiv Bilgi Sistemi(TARBİS), Web Tapu gibi projelere temel oluşturacağı düşünüldüğünden 24.04.2017 tarihinde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Tapu Dairesi Başkanlığı tarafından 2017/3 (1774) sayılı "Tapu Müdürlüklerindeki İşlem Belgelerinin Ayıklanması, Tasniflenmesi, Dosyalanması, İmhası ve Elektronik Ortama Aktarılması Usul ve Esasları Hakkındaki Genelge" yayınlanmış olup; genelge gereği tüm kurum müdürlüklerinin arşivlerinde ayıklama ve tasnif süreci başlamıştır.

Süreç kurum açısından o kadar önemsenmektedir ki Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün 2015-2019 stratejik planlarının hedeflerinde yer aldığı gibi 2019-2023 stratejik planlarının amaçlarında da yer almaktadır.¹

Bu sürecin öncelikle çalışmış olduğum Akıncılar Tapu Müdürlüğü'nde ve diğer müdürlüklerde nasıl işlediğini, sürecin zorluklarını, çalışan iş arkadaşlarımızın çalışma düzeninde neleri değiştirdiğini, yaşanacak olan zorluklara rağmen sürecin ilerleyen dönemlerde kuruma ve hizmet verdiğimiz vatandaşlara sağlayacağını düşündüğüm kolaylıklardan bahsetmeye çalışacağım.

¹<https://www.tkgm.gov.tr/tr/icerik/stratejik-planlama> (Erişim Tarihi:18/08/2019)

1-AYIKLAMA - TASNİF - DOSYALAMA - İMHA

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Tapu Dairesi Başkanlığı tarafından 24.04.2017 tarihinde yayınlanarak uygulamaya başlanılan 2017/3 (1774) sayılı genelgenin 15. Maddesi gereği öncelikle ayıklama işlemine başlanmıştır.² Ayıklama işlemi için müdürlük arşivlerinde daha önce mülga 2010/20 (1713) sayılı genelge gereği ada/parsel olarak ya da sayfa numarası bazlı yerleştirilen dosyalar arşivlerden planlanılan düzende çıkartılmıştır.³ Dosyaların içinde bulunan işlem evrakları yine aynı genelgenin 5. Maddesinde belirtilen ve genelge ekinde yayınlanan EK 1.-2.-3.-4. listelerde bahsi geçen şekilde; saklanması öngörülmemiş imha edilecek ya da ilgisine gönderilecek evraklar, elektronik ortama aktarıldıktan sonra imha edilecek ya da ilgisine gönderilecek evraklar ve arşivlenecek evraklar olarak ayrıştırılması yapılmıştır. Elektronik ortama aktarıldıktan sonra imha edilecek evraklara "Elektronik ortama aktarıldıktan sonra imha edilecektir." kaşesi basılarak arşivlenecek olan evraklarla birlikte yeni dosyalama şekli olan gün ay yıl ve yevmiye numarası sırasına göre dosyalanmıştır. Ayrıca daha önceki arşivleme sisteminde işlem dosyaları ile birlikte arşivlenen tescil istem belgeleri işlem dosyalarından çıkartılarak daha sonra resmi senetlerle birlikte ciltlenmek üzere ayrı bir yerde tarih ve yevmiye sırasına göre tasnif edilmiştir.

Evrakların ayıklanması sırasında taşınmazların kütük sayfalarından işlemler kontrol edilerek eksik ya da yanlış yapılan tescillerin tespiti sağlanmıştır. Tespit edilen eksiklikler Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün 2016/2(1770) sayılı "Tapu Sicilinde Düzeltmelere İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi" ışığında gerek Düzeltmeler Siciline alınarak gerek ilgili kurumlarla yazışmalar yapılarak gerekse de ilgililerine tebligatlar çekilerek Tapu Kütüğü ve kurumumuzun sistemi olan TAKBİS (Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi) sisteminde gerekli düzeltmeler yapılmaya çalışılmıştır.⁴

Ayıklanma sırasında ayıklanacak evraklar ileride yapılacak işlemlere evveliyat oluşturacağından evrakların doğru bir şekilde ayıklanması oldukça önem arz etmektedir.

Bu süreçte müdürlüğümüzde olduğu gibi birçok müdürlükte yeni göreve başlamış olan mesai arkadaşlarımız normalde yıllar içinde görebilecekleri birçok işlem çeşidinin evveliyatını, yapıma ve tescil

²T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Tapu Dairesi Başkanlığı'nın 24/04/2017 tarihli ve 2017/3(1774) sayılı genelgesi

³Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün 2010/20(1713) sayılı Evrak, Dosya ve Arşiv Genelgesi (mülga)

⁴T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Tapu Dairesi Başkanlığı'nın 31/05/2016 tarihli ve 2016/2(1770) sayılı genelgesi

ediliş şeklini görme fırsatı bulmaktadırlar. Ayrıca zaman içinde değişen kanunlara ve genelgelere göre yapılan işlemlere nasıl yön verildiğine tanık olmaktadır. Hiç şüphesiz ki bu durum yeni mesai arkadaşlarımızın kuruma adaptasyon sürecini oldukça hızlandırmaktadır. Örneğin mülga 743 sayılı Medeni Kanun döneminde geçerli olan murisin eşinin intifa hakkını tercih ederek intikal işlemine yön verebilmesi mümkün iken, mülga 3678 sayılı Medeni Kanunla kaldırılmış, eş sadece mülkiyet hakkı tanınmıştır. 4721 sayılı Medeni Kanunda da intifa hakkı seçme şansı tanınmamıştır. Yani mülga 3678 sayılı Medeni Kanun yayınlanma tarihi olan 23.11.1990 yılından önceki işlemlerde eşin intifa hakkını tercih ettiği işlemlere şahit olma şansı bulmaktadırlar.

Tabi ki ayıklama sürecinde kurum personelleri olarak bazı durumlar ilk aşamada bizi rahatsız etmiş olsa da zamanla gelişen olaylar, yenilenen sistemler sürecin doğrulunu bize göstermekte-

dir ve gösterecektir. Bu durumlara da örnek verecek olursak işlem dosyalarından kimlik fotokopilerinin imha için taranmadan ayrılması kimlik tespiti açısından bizi tedirgin etse de bunun aslında sorumluluk açısından kurum personellerin avantajı olarak geri döneceği düşünülmektedir. Ayrıca Nüfus Müdürlükleri ile yapılan yeni kimlikler konusunda ki çalışmalarla; ilerleyen zamanlarda kimlik tespitlerinin daha hızlı ve güvenli bir şekilde yapılabileceği düşüncesindeyim.

Arşiv ayıklamasının bitmesi ve evrakların arşive tarih, yevmiye numarası sırası ile tasnif edilmesinden sonra eksik evrak-

ların tespiti açısından müdürlük olarak yevmiye defterlerinden işlem dosyalarındaki evrakların, resmi senetlerin ve tescil istem belgelerinin kontrolleri yapılmıştır. Kontroller sonrası tespit edilen eksiklikler giderilmeye çalışılmış olup giderilemeyen çok az sayıda eksiklikler tutanak altına alınmıştır.

Elbette ki bu süreç müdürlük çalışanları olarak bizim için meşakkatli bir süreçtir. Ancak müdürlük olarak bu konudaki en büyük avantajımız Akıncılar İlçesinde kış aylarında işlem yoğunluğunun oldukça az olması olmuştur. Fakat işlem yoğunluğu fazla olan özellikle merkez mü-

dürlüklerinde bu süreç oldukça sancılı bir şekilde ilerlemektedir. Süreç içerisinde işlemleri zamanında yürüterek; işlem için başvuru yapan vatandaş mağdur etmeden bu ayıklama sürecini en hızlı ve en eksiksiz biçimde yönetmek hem çalışan hem idareciler açısından oldukça zor bir iştir.

Yapılan ayıklama işlemi sonrası müdürlük arşivlerimizde işlem evraklarının kapladığı alanda neredeyse %50 lik bir azalma meydana gelmiştir ki bu birçok müdürlük için çok büyük bir anlam ifade etmektedir ve edecektir. Ancak ayıklama ve tasnif aşamasının en büyük faydası sadece bu değildir. Özellikle işlemlerin

yapılma aşamasında unutulmuş, eksik yapılan ya da sehven yanlış yapılan ve şimdiye kadar fark edilemeyen hatta bu aşama olmasa belki hiç fark edilemeyecek olan tesciller fark edilerek Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün 2019/7(1801) sayılı "Hisse Hatalarının Düzeltmesi Genelgesi"⁵ ve 2016/2(1770) sayılı "Tapu Sicilinde Düzeltmelere İlişkin Usul ve Esaslar Genelgesi" ışığında gerek

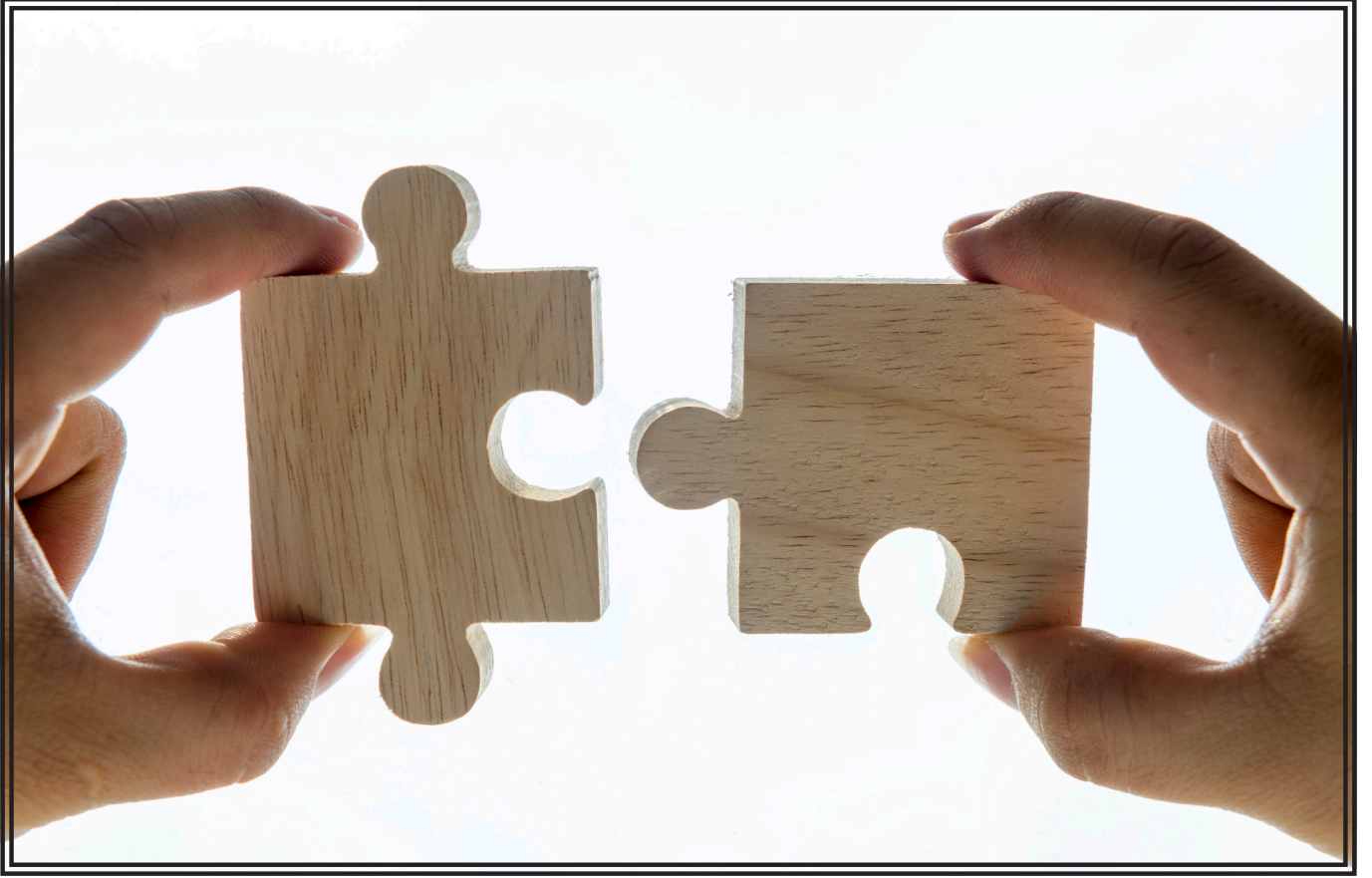
Düzeltilmeler Siciline alınarak gerek ilgili kurumlarla yazışmalar yapılarak gerekse de ilgililerine tebligatlar çekilerek tapu kütüğü ve kurumumuzun sistemi olan TAKBİS sisteminde gerekli düzeltmeler yapılmasına olanak sağlanması ve hak kayıplarının önüne geçmesi gibi faydaları da bulunmaktadır. Ayrıca birçok müdürlükte arşiv yerleştirmesi yanlış yapılan işlem dosyaları da tespit

edilerek gerekli ayıklamaya tabi tutulduktan sonra yeni arşivleme sistemi olan tarih, yevmiye numarası şeklinde tasnif edilmektedir.

Müdürlüğümüzde ayıklama aşaması bitimine müteakip imhası gereken evraklar yine 2017/3 sayılı genelgenin 15., 17. ve 18. Maddelerinde belirtilen şekilde imhası yapılarak ayıklama-tasnif-dosyalama süreci bitirilmiştir.

⁵ T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Tapu Dairesi Başkanlığı'nın 23/07/2019 tarihli ve 2019/7(1801) sayılı genelgesi

2-ENTEGRASYON

Entegrasyon bir araya gelerek bütünleşme, birleşme anlamındadır. Bu aşamada taşınmaz kütük sayfasındaki tescil alanlarının kurumumuz sistemi olan TAKBİS sistemindeki TKİP ekranlarında aynı olmasının kontrolü yapılmaktadır.⁶ Müdürlüğümüzde kontrol sonucu TAKBİS sisteminde bulunmayan ya da yanlış bulunan bilgilerin tespiti yapılarak; yanlışlığının nereden kaynaklandığı araştırılmakta olup, yanlışlığın giderilmesi için yine TAKBİS sistemi üzerinden düzeltme başvuruları alınarak gerekli düzeltmeler yapılmaktadır.

Müdürlük olarak 24.09.2018 tarihinde entegrasyon aşamasına başlanmış ve entegrasyon aşaması %70 lere ulaşmış durumdadır. Müdürlüğümüzün TAKBİS'e geçiş tarihi olan 20.04.2011 tarihinden entegrasyon aşamasına başlama tarihimiz olan 24.09.2018 tarihine kadar 21545 veri düzeltmesi yapılmış iken 24.09.2018 tarihinden 16.08.2019 tarihine kadar 6210 adet veri düzeltmesi yapılmıştır.

İşte bu sonuç ışığında kurum çalışanları olarak ya da veri paylaşımı yapılan kurumlar olarak verilerin güvenliği ve bu verilere bağlı yapılan işlemlerin doğruluğu açısından entegrasyon aşaması oldukça büyük önem arz etmektedir. Entegrasyon aşamasının tamamlanması ile günlük işlem hızının ve güvenliğinin artacağını, diğer kurumlarla paylaşılan verilerin de daha sağlıklı olacağını söylemek mümkündür. Ancak bunun yanı sıra yapılan veri düzeltmelerin Tapu Müdürlüklerinin iş yoğunluğunu ne derece arttırdığı ve arttıracığı da aşıkardır.

3- EVRAKLARIN DİJİTAL ORTAMA AKTARILMASI

Bilgi teknolojilerinin kurumsal yapılarda yoğun bir şekilde kullanılmaya başlanması ile birlikte belgeler elektronik ortamlarda yönetilmeye başlanmıştır. Elektronik belgeler genel olarak bilgisayar teknolojilerine dayalı bir yapı içerisinde iş süreçleri sonucu üretilen, işlenen ve arşivlenen belgelerdir.⁷

⁶ Tapu Kütüğü İnceleme ve Veri Entegrasyonu Ekranı Kullanım Kılavuzu (Sayfa:2)

⁷ AYDIN Cengiz, ÖZDEMİRÇİ Fahrettin (2011), Elektronik Belgelerin Arşivlenmesinde Gerçekliğin ve Bütünlüğün Korunması, Bilgi Dünyası,12(1)105-127

Özellikle kurumumuz gibi işlemlerin temelini belgelerin oluşturduğu kurumlarda belgelerin elektronik ortamda sağlıklı bir şekilde arşivlenmesi iş yükünü oldukça azaltarak işlemlerin yapılma sürelerini ve güvenliğini arttırmaktadır.

İşte bu noktada günümüzde yapılan işlemlerin evraklarının taranmaya başlanması ile oluşturulan e-arşiv sistemine daha önce yapılan işlemlerin evrakları da eklenmelidir ki kurum olarak daha etkin kullanılabilir bir e-arşiv, e-belge sistemi oluşturulabilsin.

Bu nedenle ayıklama ve tasnifi yapılmış evrakların TAKBİS sistemine doğru bir şekilde taranması ve aktarılması gerekmektedir.

Kurumumuzdaki evrak çeşitliliği, evraklardaki boyut farklılıkları (mimari projeler vb.) düşünüldüğünde bu oldukça iyi bir tarama altyapısı ile mümkündür.

Alınan başvuru sonrası işlem evraklarının, işlemi hazırlayacak olan memura iletilmesinden sonra memur işlem kontrollerini yapabilmek için arşiv memurlarımızdan evveliyat evraklarını istemekte ve evveliyat evraklarının gelmesini beklemektedir. Bu süreç kurum müdürlüklerimizde arşiv memurlarının yetersiz olması, işlemlerin yoğun olduğu müdürlüklerimizde evrak taleplerinin fazla olması ve arşivlerin fiziki konumları gibi nedenlerle bir hayli zaman kaybına neden olmaktadır. İşlem hazırlandıktan sonra ise, işlemi kontrol edecek müdür ya da müdür yardımcısının kontrol edecekleri işlemlerin sırasına girmektedir ki bu aşamada ise evraklarda oldukça yıpranma meydana gelebilmektedir. e-arşiv sistemi ile bu süreç oldukça kolaylaşacaktır.

SONUÇ

Gelişen ve değişen konjonktürde evrak yoğunluğunun azaltılması, işlemlerin daha güvenilir bir ortamda kolaylaştırılarak hızlı bir şekilde yapılması ve kurumumuzun arşiv hantallığının giderilmesi açısından ayıklama, tasnif, dosyalama, entegrasyon ve evrakların dijital ortama aktarılması büyük önem arz etmektedir.

Özellikle yukarıda sıkça bahsi geçen 2017/3 (1774) sayılı genelgeye uyularak planlı bir şekilde yapılan arşiv ayıklaması, tasnifi ve evrakların taranarak TAKBİS sistemine doğru bir şekilde aktarılması sonrası taşınmazların evveliyat tespiti kısmında büyük kolaylıklar sağlayacaktır. Bu süreç ilerleyen zamanlarda işlemlerde hak kayıplarının azalmasında, işlemlerin hızının artmasında büyük rol oynayacaktır. Bu durum ise dolaylı olarak kurum personellerinin ve vatandaşların mağduriyetlerinin azalmasına hatta memnuniyetlerinin artmasına yardımcı olurken kurumumuzun daha kaliteli, daha hızlı, daha güvenilir hizmet sunmasını sağlayacaktır.

Tabiki bu süreç kurum personellerimizin gayretli, özverili ve titiz çalışmaları; Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü bünyesinde yer alan personellerinde işlerine ne kadar hakim ve sahiplenici olduğunu da gözler önüne sermektedir.

Mustafa KUTLU

Sarayönü Tapu Müdürlüğü
Bilgisayar İşletmeni

VUK TASLAĞINDA YENİ BİR DÜZENLEME: SUÇLULUK KARİNESİ ve GETİRECEKLERİ

GİRİŞ

Vergilendirme işlemlerinin muhatapları olan kişilerin ve bunların temsilcilerinin hak ve ödevleri ile idarenin yetki ve sorumluluklarının düzenlendiği Vergi Usul Kanunu'na yönelik olarak getirilen reform önerileri, yakın zamanda Maliye Bakanlığı tarafından kamuoyuna sunulan Vergi Usul Kanunu Tasarı Taslağı ile ciddiye kazanmıştır. Ancak üzülmeye gerek yok ki, biçime ilişkin bu 'ciddiyet', içeriğe yansıtılamamış; çokça değiştirilmesi beklenmeyen usul kanunlarına ilişkin bu tarihi fırsat, Tasarı Taslağı'nda gördüğümüz kadarıyla, iyi kullanılamamıştır. Zira gerek idari usulde gerekse vergilendirme usulünde amaç, verginin etkin ve verimli şekilde toplanması; fakat bu gerçekleştirilirken de kişi hak ve özgürlüklerinin tehlikeye düşürülmemesi, zedelenmemesi ve bu hak ve özgürlüklerin yasal güvenceye alınması olmalıdır.

Türk vergi sisteminde delil serbestisi ve bununla iç içe geçmiş olan ve vergiyi doğuran olayın gerçek mahiyetini ortaya çıkarmakta kullanılan bir yöntem olan ekonomik yaklaşım ilkesi uygulanmaktadır. Her ne kadar birçok olayda başvurulmuş bir yöntem olsa da uygulamada yetersiz kalabilmektedir. Çünkü VUK m.3/B nin son fıkrasında kullanılan ifadeler uygulayıcılar (idare ve hâkimler) tarafından farklı değerlendirmelere sebep olabilmekte ve uygulamada farklılıklara sebep olabilmektedir. Özellikle peçeleme sözleşmelerinin varlığı halinde VUK m.3 yeterli olamamaktadır. Bundan dolayı ispat ve delil ile ilgili olan bu maddenin daha açık ve net ifadelerle uygulamada farklılıklara sebep olmayacak şekilde ve hem idare hem de mükellef için tatmin edici şekilde yeniden düzenlenmesinde fayda vardır.

Tasarı da dikkat çeken son değişim ise Maliye Bakanlığına ispat gibi çok önemli konuda düzenleme yapma yetkisinin verilmesidir. VUK tasarısının 5. maddesinin 6. fıkrasında “Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.” ifadesi ile Anayasa 73'te yer alan vergilendirmede kanunilik ilkesi tamamen göz ardı edilmektedir. İspat ve delile ilişkin vergi hukukunun temelini oluşturan bir konuda idareye (Bakanlık) 'usul' ve 'esas' ları belirlemede niye yetki verilme ihtiyacı duyulduğu anlaşılmadığı gibi, Maliye Bakanlığının neyi düzenleyeceği de merak konusudur.

Halen yürürlükte bulunan Kanunun Alman hukukundan alındığı söylenen 3. maddesindeki ispat kuralının, Almanlarca dahi terk edildiği 30 sene önce ortaya konulmasına rağmen, şimdi 3. maddeyi suçluluk karanesi yaratırcasına ileri götürmek, vergi hukukunun geldiği yer ve hukuk devleti ile bağdaşmamaktadır. Hele taslakta yer alan yorum ve ispat ile ilgili 'esasların' Maliye Bakanlığınca belirleneceğini hükme bağla-

yan

düzenlemenin hukukla bağdaşır yönünü bulmak zordur. Yani, kanunların nasıl yorumlanacağını, ispat ve delil araçlarının ve sınırlarının neler olabileceğini bakanlığın, yani vergi alacaklısının belirleyeceği bir vergi hukuku düzeni, bana göre olamaz. Aslında vergi kaçırmayı önlemek felsefesini güden ekonomik yaklaşımın uygulanması görüldüğü kadar kolay değildir. Bu ilkenin işler olabilmesi için idarenin etkin bir denetime sahip olabilmesi, ileri sürdüğü iddialarını delilleri ile ortaya koyması gerekmektedir. Kaldı ki bu tür durumlarda ispat yükünün idareye ait olduğu kabul edilir.

VERGİ KANUNUNDA SUÇ

Suç nedir diye sorulduğunda, bu kavramın ceza hukuku düzeninden, yani ceza kanunundan kaynaklandığı görülmektedir. Bu, tüm olgusallığına rağmen, suçun, doğal olgular âlemine değil, normatif olgular âlemine ait bir kavram olması demektir. Gerçekten suç, olgusal anlamda deneye dayalı bir doğrulamanın değil, beşeri bir davranış üzerine verilen bir değer hükmünün ürünüdür. Bundan dolayı her suç, kendine vücut veren bir kuralı, yani bir kanun hükmünü zorunlu kılmaktadır. Ortada bir değerlendirme, açıkçası bir kanun hükmü yoksa suç da yoktur, sadece zararlı veya yararlı, ya da haz veya acı veren fiiller vardır. Suçun belirtilen bu karakteri, onun şekli ve maddi tanımına yer vermektedir.

Vergi kanununa göre suç tanımı ise; devletin kamusal mal ve hizmetlerinin sunumunda en temel geliri olan vergi zamanında ve eksiksiz tahsil edilmediğinde bu bir suçtur. Yani vergi kanunlarında uygulanan kuralları uygun hareket edilmemesinin bir cezai yaptırımını söz konusudur. Bahsi geçen yaptırımlar, vergi ceza hukuku, vergi usul hukuku ve ceza hukuku kapsamında şekillenir.

Vergi suçlarının: İdare olarak adlandırılan kısmı para cezası gerektiren vergi suçlarını, adli olarak adlandırılan kısmı ise hapis cezası gerektiren kısmı oluşturmaktadır. İdari vergi suçları vergi idaresi tarafından adli kısmı oluşturulmaktadır. İdari vergi suçları vergi idaresi tarafından, adli vergi suçları yargı organları tarafından tespit edilecek cezaları belirler.

VERGİ KANUNUNA GÖRE SUÇSUZLUK KARİNESİ

Karine, mevcut ve bilinmekte olduğu kabul edilen belirli bir olaydan veya olgudan bilinmeyen bir olayın veya olgunun varlığı sonucuna ulaşmaktır. Örneğin, sokağa çıktığında yerler ıslak ise varılan sonuç yağmur yağdığıdır. Oysa yerlerin ıslak olmasının nedeni belediyenin sulama yapmasından da kaynaklanmış olabilir. Burada somut olay yerlerin ıslak olması, ulaşılan sonuç ise yağmurun yağdığı varsayımdır, yani karinedir. İddiasını bir karineye dayandıran kişi bunu iddiasını ispat etmekten kurtulur.

İddiasını karineye dayandıran kişi iddiasını ispat etmekten kurtulur. İspat yükü karşı tarafa geçer. Ancak bu durum yani iddianın karşı tarafa geçmesi sadece kanuni karinelere söz konusu olur.

Suçsuzluk karinesi, bir suçtan dolayı kovuşturulan kişinin, suçluluğu mahkeme kararıyla sabit olmadıkça suçlu sayılmamasını ifade eder. (Dönmez;1998)

Bazen suçsuzluk karinesi, bazen de masumluk karinesi olarak adlandırılan bu kavram (Feyzi-

oğlu;1999) ilk defa ve açıkça 1789 tarihli Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi'nin 9. Maddesinde belirtilmiştir. Tutuklulukla ilişkili olarak: "Her insan, suçlu olduğu bildirilinceye kadar suçsuz sayılacağından, onun tutulması gerekli görüldüğü zaman, kendisini elde tutmak için gereken sıklıktan artık bir sertlik yasayla ciddi biçimde cezalandırılmalıdır". (Mumcu;1994) şeklinde temel insan hakları kataloğundaki yerini almıştır. (Schubarth;1978) Hemen belirtelim ki, ispat yükü iddiacıya düşer kuralından yargılamada ispat işinin tek taraflı yürüyeceği anlamı çıkarılmamalıdır. Sanık da, iddia makamı tarafından ileri sürülen delillere karşı susma hakkını kullanabileceği gibi, bizzat suçsuzluğunu gösteren deliller getirip iddiaları çürütebilir. Kuralın amacı, hiç kimse kendini ve yakınlarını suçlayan bir açıklamada bulunmaya ve bu yolda delil göstermeye zorlanamaz ilkesine (AY m. 38/5) işlerlik kazandırmaktır.

Ancak, kanunlar bazı hallerde bir takım fiili durumları, suçun maddi unsurunun gerçekleşmiş bulunduğunu belirten karinelere kabul etmektedirler. Özellikle suçluluk bakımından şüphenin güçlü olmasına karşın kovuşturma makamı için tam bir delil getirmenin çok zor olduğu bazı hallerde genel yarar gözetilerek, suçsuzluk karinesine istisnalar getirilmektedir.

Her sanık, kendisi veya bizzat seçeceği (ödeme gücü yoksa atanacak) bir müdafî yardımıyla savunabileceği gibi sessiz kalma hakkına da sahiptir. Hiç kimse kendisi aleyhine delil veremeye zorlanamaz. Sanığın susması onun aleyhine sonuçlar çıkarmaz. Çünkü susma bir haktır ve bir hakkın kullanılması aleyhe sonuç doğuramaz.

Masumiyet karinesinin vergideki yeri; Masumiyet karinesi, 1982 Anayasası'nın 38'inci maddesinin dördüncü fıkrasında, "Suçluluğu hükmen sabit olunca ya kadar kimse suçlu sayılamaz" şeklinde yer almıştır. Vergi yükümlüsünün kişisel bilgilerine ilişkin mahremiyet alanına kanıt elde etmek amacıyla dokunmak isteyen vergi idaresine karşı yükümlülerin kullandıkları ilk savunma aracı masumiyet karinesi olmaktadır. Bu noktada tartışmalı olan konu, kişisel bilgilerin oluşturduğu mahremiyet alanının genişliği ve bu alana girmenin suç isnadı teşkil edip etmediğidir. Adil bir yargılamadan bahsedebilmek için masumiyet karinesinin kapsamının doğru biçimde tayin edilmesi gereklidir. 'Zaman' bakımından bu kapsam, bir başka deyişle masumiyet karinesinin başlangıç ve sona ermesini ifade eder. 'Ölçü' bakımından masumiyet karinesinin kapsamı ise, karinenin başlangıcının bağlı olduğu suç isnadının ölçüsünü ve sona ermesine neden olan suçun ispatının ölçüsünü ifade eder. Öğreti ve uygulamada buna ilişkin olarak 'emare' ve 'makul şüphe' kavramları kullanılmaktadır. Bu kavramlardan hangisinin vergi suçları bakımından ölçü olarak alınması gerektiği ve vergi suçlarında masumiyet karinesinin başlangıcı ve sona ermesi bu çalışmada ele alı-

nan konulardır.

Vergi yükümlüsünün kişisel bilgilerine ilişkin mahremiyet alanına kanıt elde etmek amacıyla dokunmak isteyen vergi idaresine karşı yükümlülerin kullandıkları ilk savunma aracı masumiyet karinesi olmaktadır. Bu noktada tartışmalı olan konu, kişisel bilgilerin oluşturduğu mahremiyet alanının genişliği ve bu alana girmenin suç isnadı teşkil edip etmediğidir. Vergi Usul Kanunu'nun 148'inci maddesine göre, kamu idare ve kurumları, yükümlüler ve yükümlülerle işlemde bulunan diğer gerçek ve tüzel kişiler, Maliye Bakanlığı'nın veya vergi incelemesi yapmaya yetkili olanların isteyecekleri bilgileri vermek zorundadırlar.

Suç isnadını tanımladıktan sonra VUK m. 359/a-2'de suç isnadı bulunup bulunmadığı ile ilgili tartışmaya geri dönersek, bir görüşe göre (Şahinkaya;2006) burada suç isnadı başlamamıştır, dolayısıyla kendini suçlayıcı belge vermeme hakkı ihlâl edilmiş sayılmaz. (Başaran Yavaşlar;2006)

Vergi suçları bakımından ispat ölçüsü ise makul şüphedir. Bir başka deyişle, masumiyet karinesinin sona ermesi bakımından ölçü, "İddiacının suç iddiasını makul şüpheye yer bırakmayacak şekilde ispat etmesidir. Buna karşılık arama bakımından vergi suçlarında başlangıç ölçüsü, diğer bir ifadeyle suç isnadı için 'emareler'in varlığı yeterli sayılmaktadır. Bu halde,

i. Vergi suçları bakımından arama yapılması bakımından aranan ölçü, diğer ceza hukuku anlamındaki suçlara oranla farklıdır; ilkinde 'emarelerin' görülmesi yeterliyken, ikincisinde 'makul şüphe' aranmaktadır. Arama usul-

leri ise Ceza Muhakemesi Kanunu ve Vergi Usul Kanunu'nda ayrı biçimde düzenlenmiştir.

ii. Vergi suçlarında masumiyet karinesi suç isnadı ile başlar. Suç isnadı için vergisel aramalarda 'emarenin' varlığı yeterli olduğundan burada masumiyet karinesi, diğer ceza hukuku anlamındaki suçlara oranla daraltılmıştır.

iii. Vergi hukukunda aramada şüpheli bakımından masumiyet karinesinin başlangıcı 'emarelerin varlığı', sona ermesi ise 'makul şüpheye yer bırakmayacak şekilde ispat' ölçülerine bağlanmıştır. Masumiyet karinesinin başlangıç ve bitiş ölçüleri arasındaki bu tutarsızlık, şüpheli lehine düzeltilmelidir.

Vergi Usul Kanunu'nun 142'nci maddesine göre, ihbar veya yapılan incelemeler dolayısıyla bir yükümlünün vergi kaçırmasına işaret eden 'emareler' varsa arama yapılabilir. Emare, Günlük hayatta doğrudan kullanılabilir; şüpheyi tamamen bertaraf etmese de, dile gelmemesini gerektiren bir bilgi derecesinin elde edilmesine yetecek bir vakıanın ya da bir vakıa grubunun mevcudiyetinden hareketle kabul edilen delil, bağlamsal (tali, dolaylı, ikinci derece) delildir. (Hintze; Google Books)

AİHM, Allen Davası'nda konuyu şu şekilde çözümlenmiştir 15: "Kendini suçlamama hakkı, aslen sanığın ceza davalarında susma isteğine saygı ve ceza soruşturmalarında zorla alınan bilginin kullanılması ile ilgilidir. Bu hak, kişilerin mali durumu veya şirket faaliyetleri hakkında bilgi veremeye zorlayıcı yetkilerin kullanılma-

sını kendiliğinden yasaklamaz. Bu nedenle ceza uygulanacak olsa dahi bu, 6/1. madde çerçevesinde ihtilaf yaratmaz. Verginin hesaplanabilmesi ve tarihiyat yapılabilmesi için gelir ve servet hakkında bilgi verme yükümlülüğü Sözleşmeli Devletlerin vergi sistemlerinin ortak noktasıdır ve bu araç olmadan sistemin etkin çalışması zor olur. Yükümlü, devam eden ya da başlaması muhtemel olan bir ceza davasında kendini suçlama ihtimali olabilecek bilgiyi vermemekten kaçınabilir; ancak kendini suçlamama imtiyazı hazine yetkililerinin incelemelerinden kaçınma arzusu ile yapılan eylemlere genel bir muafiyet verecek şekilde yorumlanamaz.” (Şahinkaya;2006)

İspat “bir olayın varlığı veya yokluğu ile maddi manevi olguların doğruluğu hakkında yargıta kanaat uyandırmak için girişilen ikna faaliyetidir” (Özkan; Eylül-Ekim 2007) veya “maddi ve manevi olguların doğruluğu hakkında yargıta kanaat uyandırmak için gerekli delillerin arz edilmesi” (Öncel;2014) şeklinde tanımlanmıştır. Bu tanımlamalarda yargılama aşamasındaki ispattan bahsedilmektedir. Ancak ispat sadece yargılama aşamasında kullanılan bir hukuki müessese değildir. İdare ile yapılan işlemler sırasında da mükelleflerin idare nezdinde kendisini ifade edebilmek, gerekli belgeleri sunmak ve kendini savunmak gibi durumlarda da ispat müessesini kullanması söz konusu olur. Bunun en güzel örneği de vergi incelemeleridir ki bu sırada mükellef matrah tayininde kullanmış olduğu her türlü belge ve bilgiyi idarenin yetkili kıldığı memurlarına ibraz ederek yaptığı işlemlerin gerçekliğini ispatlayabilmelidir. Bu aşamada da idare kendisine verilen bilgi ve belgelerden yola çıkarak olay veya işlemlerle ilgili olarak bir kanaate varır. Mesela, yapılan bir giderin belgesi olmalıdır ki, istisnai durumlar (vuk; md-228) hariç, ispatlanabilsin. Vergi yargılamasında

her ne kadar Medeni Kanun’un 6’ncı maddesindeki düzenleme geçerli kabul edilse de vergilendirme ile ilgili olarak VUK’un 3’üncü maddesi konuyu incelemiştir. Buna göre “İktisadi, ticari ve teknik icaplara uymayan veya olayın özelliğine göre normal ve mutad olmayan bir durumun iddia olunması halinde ispat külfeti bunu iddia eden tarafa aittir.” Bu düzenleme ile suçun ispatlanması değil suçsuzluğun ispatlanması sonucu getirilmiştir. Madde gerekçesinde bu durum şu şekilde ifade edilmiştir: “Genel hukukta esas kaide, taraflardan her birisinin

iddiasını ispatlaması şeklinde olmakla beraber, bu kaide pratik bakımdan meseleye bir hal tarzı getirmemekte bundan dolayı, ‘ispat külfetinin işin esasına göre normal olmayan hususu iddia eden taraf bunu ispatlamak zorundadır’ kaidesi uygulanmaktadır. İspat külfetine ilişkin son fıkra hükmü genel hukukun ispat külfeti konusundaki bu kaidesi esas alınmak ve bu prensip vergi tatbikatının icaplarına uydurulmak suretiyle düzenlenmiş bulunmaktadır.” (Milli Güvenlik Konseyi; Syf:3-84)

Vergi, devletin egemenlik gücüne dayanarak tek taraflı irade ile herhangi bir karşılığa bağlı olmadan belirli kurallara göre kişi ve kurumlardan aldığı iktisadi değerlerdir. Anayasa ve yasalarla kamu giderlerinin karşılanabilmesi için herkese ödev olarak öngörülen vergi ödeme yükümlülüğünün, zamanında ve eksiksiz yerine getirilmesi durumunda kanunlarla idareye yüklenen kamu hizmetlerinin aksatılmadan sürdürülmesi mümkün olacaktır. Bunun sağlanması için de Anayasanın 38. maddesi ve ceza hukukunun genel ilkeleri gözetilerek para cezaları yanında özgürlüğü bağlayıcı cezalar konulmasında hukuk devleti ilkesine aykırılık yoktur. İtiraz konusu bölüm, Anayasanın 38. ve 2. maddelerine aykırı değildir. AYM’nin bu kararda, adil yargılanma hakkı ve susma hakkı çerçevesinde hiçbir değerlendirme yapmamış olması

nasıl açıklanabilir? Karar tarihinde anayasa metninde var olan teminler ve ilgili düzenlemeler neden hiç değerlendirilmemiştir?

VERGİ USUL KANUNU TASLAĞINDA; YENİ BİR DÜZENLEME

SUÇLULUK KARİNESİ

Vergi hukukunda bazı temel ve önemli kurallar vardır ki bu kurallar sistemin temelini etkiler. Yorum yapılırken de esas teşkil eder. Pek çok konunun aydınlanmasında ve uygulamanın yönlendirilmesinde de bu kurallar sıklıkla kullanılır. Bu temel kurallardan biri de ispat hükümleridir. İspat ve delil hükümleri o kadar önemlidir ki Danıştay içtihatları içinde Vergi Usul Kanunu'nun (VUK) ilgili maddesine değinen pek çok karar vardır. Bu meşhur madde VUK 3. maddedir. Tasarı VUK'nun 5. maddesinin 3. fıkrası şöyle düzenlenmiştir:

Vergi kanunları hükümlerinin dolanılması, olması gereken vergi yükümlülüğünün dışında kalınması veya vergi yükümlülüğünün lehe etki doğuracak şekilde planlanması gibi yöntemlerle vergiyi doğuran olay veya bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyetinin gizlenmesi veya değiştirilmesine yönelik muamelenin vergi yükümlülüğüne yönelik etkisi dikkate alınmaz. Bu muamelenin hukuken geçerli olması, bir sicile tescil edilmesi ya da resmî şekle tabi olması bu sonucu değiştirmez.

Tasarı da ise dikkat çektiği üzere “normal ve mutata olmadığından mükellef tarafından iddia olunması hâlinde ispat külfeti

kendisine aittir” düzenlemesi ile sadece mükellef tarafındaki ispat yüküne değinilmiş ancak idarenin ispat yükünden bahsedilmemiştir. Demek ki idare bu tür durumlarda ispat etmek durumunda kalmayacaktır. Sadece vergi tarhiyatına neden olabilecek hususları ileri sürecektir ve aksi durumu ispat etmesi için mükellefe yükü atacaktır. Oysaki mevcut VUK'nda ilk görünüş karinesi, hayatın olağan akışı, iktisadi, ticari ve teknik icaplar gibi bazı kurallar mükellef kadar idare açısından da önem arz etmektedir.

Medeni Hukuktaki temel ispat kuralı olan “Kanunda aksine bir hüküm bulunmadıkça, taraflardan her biri, hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlüdür” kuralı vergi hukukunda da ana kural olarak belirmektedir. Ancak tasarı bu kuralı bozmaktadır. Artık idare ispat etmek durumunda kalmadan vergi incelemelerini sonlandırabilecektir ki bu mükellefler için ciddi bir tehlikedir.

Öğrendiğimiz “suçsuzluk karinesi”, Taslakta galiba tersine dönmüş, “suçluluk karinesi” olmuş. Taslağın 3. maddesi diyor ki, “vergi kanunlarının dolanılması, olması gereken vergi yükümlülüğünün dışında kalınması veya vergi yükümlülüğünün lehe etki doğuracak şekilde planlanması gibi yöntemlerle vergiyi doğuran olay veya bu muamelelerin gerçek mahiyetinin gizlenmesi veya değiştirilmesine yönelik muamelenin vergi yükümlülüğüne etkisi dikkate alınmaz.” Artık bir şirket, gayrimenkulünü kısmi bölünme ile dışarı çıkarıp, yeni kurulan şirketin hisselerini de ortaklarına verir ve ortakları da bu hisseleri satsa, artık yandı. Tapu harcından ve KDV'den, hatta kurumlar ver-

gisinden kaçmak için vergi planlaması yapmakla suçlanacak, vergi yükümlülüğü dışında kalmak için hareket etmekle rahatlıkla eleştirilebilecektir. Hatta bir şirket gemisini bölünme ile bir başka şirkete aynı sermaye koysa ve sicile tescil ettirse dahi bu eleştiriden kurtulamayacaktır. Ahmet Bey, gayrimenkul satış vaadi sözleşmesi ile satış yaparsa, tapu harcından kaçmak için hareket etmekle suçlanabilecektir. Kazançla ilgili vergiler ve tapu harçları kendisinden istenebilecektir. İspat yükü, iddia eden konumundaki mükelleften alınıp, eleştirilen mükellefe veriliyor. Yani mükellef artık dürüstlüğüne ispatla çalışacak.

Diyor ki taslak, “Vergiye doğuran olay ve bu olaya ilişkin muamelelerin gerçek mahiyeti ile bu maddedeki diğer hükümlere uygun olarak yapılan bir tespit veya tarhiyatın iktisadi, ticari ve teknik icaplara uymadığının veya olayın özelliğine göre normal ve mutata olmadığından mükellef tarafından iddia olunması hâlinde ispat külfeti kendisine aittir.” İdare mükellefin işlemlerinin iktisadi, ticari ve teknik icaplara aykırı olduğunu, peçelemeli olduğu ispat yükünü taşımayacaktır.

İdare tarhiyatı yapacak, mükellef “bu maddedeki diğer hükümlere uygun olarak yapılan tarhiyatın, iktisadi, ticari ve teknik icaplara uymadığını veya olayın özelliğine göre normal ve mutata olduğunu” ispatla yükümlü olacaktır.

Yürürlükteki kanuna göre; avm, tramvay ve üniversiteye yakın olan 300 bin liralık evi olan biri, bu evini aciliyetten ötürü 200 bin liraya satsa, farkın açıktan alındığı savını ispat iddia edene aittir. Çünkü bu olağan görülecek bir haldir. Satıcı nakde çok

sıkışmış olabilir, satıcı bu fiyatı vadeli satarım düşüncesi ile belirlemesine karşılık alıcı peşin ödeme önermiş olabilir. Ancak satıcı bu evini 50 bin liraya satarsa, burada durum farklıdır. Halen yürürlükte olan kanuna göre, idare bu durumun ekonomik icaplara aykırı olduğunu ileri sürerek ispat yükünü satıcıya çevirebilir ve bu durumda satıcı farkı açıktan almadığını ispatla yükümlü durumda kalabilir. Oysa taslağa göre idare sadece emsal satış bedelini tespit ettirip, buna göre tarhiyat yaparsa, birinci örnekte de farkı açıktan almadığını satıcı ispat ile mükellef olacaktır. Bunu da ispat edemeyeceğine göre, mecbur bu vergiyi ödemek durumunda kalacaktır. Hatta mükellef bal gibi ödeyecektir.

Tapucu olarak mesleğimde karşıma çıkagelen bir olayı burada bu örneğe istinaden yazmaya çalışacağım. Şu an Maliye Bakanlığı ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünün çalışmaları sonucu yapılan protokollerle gerçek değer altında satışı yapılan gayrimenkullerin tespitleri zaten yapılıyor. Örneğin yukarıdaki örnekte olduğu gibi 300 bin liralık bir evi satıcı, satmak için satış işlemlerinde gerekli olan (belediyeden aldığı) emlak rayiç bedeliyle bu evini sat-

tığını, emlak rayiç bedelinin de 200 bin lira olduğunu varsayarsak, alıcı kişi evi normalde kredi çekerek 300 bin liraya satın alıyor. Tapu Müdürlüğünde yapılan işlemde yani resmiyette ise emlak rayiç bedeline göre 200 bin liraya alıyor. Ancak 300 bin lira kredi çekmiş olması ve gayrimenkul üzerinde bankanın lehine konulan rehnin olması Maliye tarafından sistem sayesinde fark ediliyor ve geri kalan kısım yasal faizleriyle zaten mükelleflere tahsil ettiriliyor. Bunun gibi bazı uygulamalarla bunun açıklarını kapatmaya çalışan idareler devamlı hukuk ile bağdaşacak yeni hizmetler üretmek için çaba gösteriyor. Ancak bu taslak hayatımıza girdiği takdirde hep ispat yükü altında mükellefler ezilecek, mükellefleri ispata hatta olmayan şeyi ispata mecbur bırakarak olmayan bir şeyin vergisini ödemekle zorunlu kılacaktır. Bu da ne hukuk devleti ile ne de insan haklarıyla bağdaşmaktadır.

Ekonomik yaklaşım ilkesinin sınırlarının belirlenmesi hususunda en önemli nokta Vergi Hukuku'nun temel konularından biri olan "gerçek mahiyetin" (VUK m.3) tespit edilmesi sürecinde Vergi Usul Kanunu tasarısındaki 5. maddenin daha so-

mut hükümlerle doldurulması hususudur. Vergilendirme işlemlerinde “gerçek” nedir sorusunun cevaplarının daha net alınabileceği hükümler konulması, ekonomik yaklaşım ilkesinin sınırsız bir yorum silahı olarak kullanılmasının önüne geçecektir. Aynı zamanda ispat konusundaki belirsizlikleri de ortadan kaldıracaktır kanaatindeyim. Alman vergi hukukundan esinlenilerek sistemimize dâhil edilen bu yaklaşımın bu anlamda terkedilmesinde fayda bulunmaktadır. Kaldı ki Almanya ekonomik yaklaşım ilkesini 1977 yılında çoktan terk etmiştir. (Akkaya;2002)

Peki, “suçluluk karinesi” geliyor da bu alacaklıyı ve satıcıyı ne derece olumlu ne derece olumsuz etkiliyor. Aslında satıcının da alıcının da mağduriyeti mi artıyor? Ülkenin ekonomik durumu, anın verdiği zorunlu şartlar sonucu oluşan ticari ilişkilerde aslında muafiyet durumu olan konularda ispat yükü artıyor ve kişiler şahıs olarak vergi yükümlülükleri arttığı için zor duruma düşebiliyor yeni taslağa göre:

- Mevcut maddenin mükellefin lehine geliştirilmesi ihtiyacı olur.
- İhtiyaç giderilmiyor, sorun büyüyor. Kavramlar uygun değil.
- Vergiden kaçınma ve vergi planlaması yasaklanıyor olabilir. Muamelelerin gerçek değerinin gizlenmesi veya değiştirilmesi yoruma açık hale geliyor.
- İspat külfeti mükellefe
- Suçsuzluk karinesi / Suçluluk karinesi
- Olmayanın ispatı
- Gelir İdaresi Başkanlığı, mükelleflerin vergiye uyum derecelerini belirlemeye, uyum derecelerini dikkate alarak vergi kanunlarında yer alan indirim, istisna, iade, mahsup ve benzeri işlemlerini ilgili mevzuatındaki düzenlemelerden farklı düzenlemeler yapmak suretiyle gerçekleştirmeye yetkilidir.
- Bakanlar Kurulu mükelleflerin uyum derecelerini dikkate alarak gelir ve kurumlar vergisi oranlarını yarım puan indirmeye ve indirilen vergi oranlarını kanuni oranına çıkarmaya yetkilidir. Kırk katır mı, kırk satır mı?
- Birinci düzenleme sadece prosedürler ve dokümantasyonda uygulanabilir.
- Uyum derecesi dikkate alınarak istisna, muafiyet veya iade hakkı ortadan kaldırılamaz. (Vuk Madde 153/A)
- Vergi uyumunda dikkate alınan her aykırılığın zaten bir yaptırımı vardır. İkinci yaptırım, aynı suçta ikinci ceza anlamına gelir.
- Vergi indirimini adalet ve eşitlik ilkeleri çerçevesinde uygulamak olanaklı olmayabilir.

SONUÇ

Vergi Usul Kanununda suçsuzluk şu an kullanılan bir karine olmakla beraber suçluluk yeni bir taslaktır. Bu çalışmamızda suçsuzluktan bahsederek suçluluk karinesini anlatmaya çalıştım. Ancak Vergi Usul Kanunu taslağında bahse konu olan suçluluk düzenlemesi mükelleflere çok büyük olumsuzluklar yükleyecektir.

Taslağa göre; vergi ziyana sebebiyet veren fiilin ikmalen veya idarece tarhiyatı gerektiren fiillerden olması halinde uygulanacak ceza, halen olduğu gibi kayba uğratılan cezanın bir katı olacaktır. Ancak vergi ziyana sebebiyet veren fiilin re'sen tarhiyatı gerektiren fiillerden olması halinde uygulanacak cezanın kayba uğratılan verginin iki katı olması öngörülmüyor. Vergi ziyana yol açan fiiller için uygulanacak idari para cezasının kademeli olması benim de savunduğum bir görüştür.

Ancak kademenin, incelemenin, harici incelemeyi gerektirip gerektirmemesi, mükellefin kasten hareket edip etmediği, vergi ziyasının maddi gerçeğe mi yoksa vergi güvenlik müesseselerinin uygulamasından mı kaynaklanmıştır. Mükellefin inceleme elemanı ile işbirliği içinde olup olmadığı, kayba uğratılan verginin oranı gibi faktörlere göre olması gerekirken, tarhiyat şekline göre yapılacak kademeleme bence hem yanlıştır hem de idarenin ve yargının iş yükünü arttıracaktır. Her şeyden önce, ceza üzerinde idare söz sahibi olacaktır.

Danıştay'ın eski yıllardaki içtihadına göre; ikmalen yapılabilecek bir tarhiyat re'sen de yapılabilirse de re'sen yapılması gereken bir tarhiyatın ikmalen yapılması mümkün değildir. Ancak Danıştay Kararlarında son yıllarda tarhiyat tipi üzerine bir tartışmaya rastlamak mümkün değildir. En azından bu konuda çeşitli davalarda ileri sürülen savlar, kararlarda, -önemli görülmemiş olacak ki- tartışma konusu yapılmamıştır. Taslağın uygulanması halinde, ceza tarhiyatları aleyhine açılan davalarda bu defa, tarhiyatın doğru tipe göre yapıldığını idare ispat etmeye çalışacak, yargı bir de bunu incelemek ve tartışmak durumunda kalacaktır. Hele ki eski içtihatların, yani ikmalen tarhiyat konusu bir tarhiyatın re'sen de yapılabileceği görüşü benimserse, bu defa da kesilecek ceza üzerinde idare söz sahibi olacaktır.

Öte yandan taslakta, vergi ziyayı cezası kesilmesini gerektiren fiillerin, mükellefiyet tesis ettirilmesi gerektiği halde tesis ettirilmeksizin ticari, zirai veya mesleki faaliyette bulunmak suretiyle izlenilmesi halinde cezanın yarı oranda arttırılarak kesilmesi öngörülmektedir.

Mükellefiyet dışı kalmanın, bir başka deyişle kayıt dışı çalışmanın önüne geçmek için öngörülen bu düzenlemeye, ana fikir itibariyle katılmamak mümkün değildir. Ancak burada dikkate alınması gereken bir noktadır. Maddi vergi kanunlarının pek çok gri alan içerdiği, bazı hallerde mükellefiyet tesis ettirmenin gerekip gerekmediğinin dahi tartışmalı olduğu, hatta bazı konularda idari anlayış ile yargı anlayışı arasında farklılıklar bulunduğu hususudur ki bu husus pek çok haksız ceza artırımlarına da yol açabilecek niteliktedir.

Örneğin, dernek ve vakıfların bazı faaliyetlerinde iktisadi işletmenin ne zaman meydana geldiği net çizgilerle belli değildir. Miras kalan arsada kat karşılığı inşaat yaptırıp oluşan daireleri satan pek çok kişiye mükellefiyet tesis ettirilip cezalı ticari kazanç tarhiyatı yapılmasına karşılık, yargı anlayışında bu faaliyet mükellefiyet tesis ettirmeyi gerektiren bir ticari faaliyet olarak görülmemektedir. Bu konu daha önce Vergi Konseyi'nde de tartışılmış ve Konsey Tasarı Taslağı'nda, halen mevcut Kanunda bulunan işe başlamanın belirtisi kabul edilen haller gerçekleşmesine rağmen mükellefiyet tesis ettirmeme özel olarak bir ceza düzen-

lemesi kapsamına alınmıştı. Yine aynı yol benimsenebilir. Öte yandan hürriyeti bağlayıcı cezaları gerektiren fiillerin, mükellefiyet tesis ettirmeden izlenilmesi halinde de hükmedilecek hürriyeti bağlayıcı cezanın da yarı oranda arttırılması öngörülmektedir. Aynı sakınca burada da mevcuttur. Kaldı ki, taslakta yer alan, vergi suçları için verilecek hürriyeti bağlayıcı cezalar konusunda hükmün açıklanmasının geri bırakılmayacağı veya cezanın ertelenemeyeceği yahut seçenек yaptırımlara çevrilemeyeceği şeklindeki düzenleme de pek ağırdır. Vergi suçlarından çok daha ağır nitelikteki suçların cezası için bu müesseseler uygulanabilirken, zaten yaptırım olarak ceza adaletine dahi aykırı şekilde ağır olan vergi hapis cezalarında bu müesseselerin uygulanmamasını düzenlemek, ceza sistemini hem de ceza adaletini daha fazla zedeleyecektir.

KAYNAKÇA

- Akkaya, M. (2002), Vergi Hukukunda Ekonomik Yaklaşım, Turhan Kitabevi, Ankara.
- Başaran Yavaşlar, F. (2006), “İdari Nitelikli Vergi Suç ve Cezaları”, Vergi Dünyası, S. 299, Temmuz.
- Dönmezer, S. (1998), Suçsuzluk Karinesi Üzerine Düşünceler, Prof. Dr. Nurullah Kunter’e Armağan, Yenisey Yayınevi, İstanbul.
- Feyzioğlu, M. (1999), “Suçsuzluk Karinesi: Kavram Hakkında Genel Bilgiler ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi”, AÜHFD, Syf:135.
- Hintze, R. Indizien in der Finanzrechtsprechung, Google Books..
- Milli Güvenlik Konseyi, Syf:3-84.
- Mumcu, A. (1994), İnsan Hakları ve Kamu Özgürlükleri, Ankara.
- Öncel, Kumrulu, Çağan, A. (2014), Vergi Hukuku, Ankara.
- Özdiler Küçük, E. (2011), Vergi Hukukunda Karineler, Adalet Yayınevi, Ankara.
- Özkan, Ö. (Eylül-Ekim 2007), İspat Vasıtası Olarak Kullanılabilecek Deliller, Mali Çözüm Dergisi, syf:83-149.
- Schubarth, M. (1978), Zur Tragweite des Grundsatzes der Unschuldsvermutung, BaselStuttgart.
- Şahinkaya, Y. (2006), İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi Kararlarında ve Türk Hukukunda Suçsuzluk Karinesi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Tezi, İstanbul.

6. COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ KONGRESİNE KATILDIK

Tapu ve Kadastro MÜLKİYET

TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası (HKMO) tarafından düzenlenen 6. Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) Kongresi, 'Akıllı' Şehir ve 'Akıllı' Kırsal teması ve 'Bilişsel Özgürlük' sloganıyla 23-25 Ekim 2019 tarihlerinde Ankara'da Türkiye Barolar Birliği Av. Özdemir Özok Kültür ve Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı ve Genel Müdür Yardımcısı Sinan Fidan'ın da katıldığı kongrenin ilk gününde 'Mekansal Bilgi Endüstrisine Giden Yolda Büyüyen Veri' konulu panelde, Tapu ve Kadastro Genel Müdür Yardımcısı Adil Hakan Ayber de bir sunum yaptı.

3 gün süren kongrenin ikinci gününde, 'Tapu Kadastro Bilgi Sistemi için Inspire Uyumlu Arazi Kullanımı Modeli' konulu panelde, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nden Şube Müdürü Mert Yasin Öz;

Kongrenin üçüncü gününde Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü 3 Boyutlu Şehir Modelleri Üretimi Projesi konusunda, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nden Tülay Tufan, Hülya Tuna, Metin Soylu,

'Taşınmaz Yönetimi' konulu panelde, 'Tapu Bilgileri ile Kadastro Verileri Arasındaki Alan Farklılıkları' başlıklı konuda, Tapu Dairesi Başkanlığı'ndan Uzman Emre Ergin Ergani;

'Mekânsal Veri Altyapısı' konulu panelde, AİTM Kapsamında TAKBİS 2020 Projesi başlıklı sunumda Kadastro Dairesi Başkanlığından Uzman İsmail Dursun, Mühendis Fatih Sarıyüz,

'MAKS&TAKBİS Entegrasyon Çalışması' başlıklı sunumda İsmail Dursun, Hüseyin Küçük, Kontrol Mühendisi Demet Aydoğan Uğurlu; TUSAGA-AKTİF Sistemi İşletilmesi ve Geliştirme Çalışmaları başlıklı sunumda, Harita Dairesi Başkanlığından Ömer Salgın, Ali İlber, Ziya Serhan Karan sunum yaptı.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün kalabalık bir kadroyla katıldığı kongrede Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı Halkla İlişkiler Müdürlüğü'nün standı da yer aldı.

Genel Müdürlüğün yaptığı tüm projelerle ilgili yazılı ve görsel tanıtım unsurlarının yer aldığı stantta her biri kendi alanında uzman personel, davetli ve katılımcılara Genel Müdürlüğün çalışmaları ile ilgili bilgiler verdi.

SANIYE BAŞINA BİR TAPU İŞLEMİ GERÇEKLEŞTİRİLİYOR

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı, "Ülkemizde saniyede 1 tapu işlemi yapılmaktadır." dedi.

Antalya'da gerçekleştirilen 'Uluslararası İnşaat Çalıştayı', Çevre ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum'un açılış konuşması ile 26 Ekim 2019 tarihinde gerçekleştirildi.

'Uluslararası İnşaat Çalıştayı'nda Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün proje ve faaliyetlerini anlatan bir sunum gerçekleştirdi.

"Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, vatandaşımızın devlet ile en önemli temas noktalarından birisi olup taşrada; 24 Bölge Müdürlüğü, 973 Tapu Müdürlüğü ve 81 Kadastro Müdürlüğünden oluşan, toplam 19.495 personeli

ile yılda 9 milyonu aşan işlem ile 30 milyonun üzerinde insanımıza hizmet vermektedir." diyen Mehmet Zeki Adlı, Ülkemizde saniyede 1 tapu işlemi yapıldığına dikkati çekti.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Adlı, sunumunda Genel Müdürlüğün çeşitli projelerini anlattı.

Ülke genelinde tüm gayrimenkul mülkiyet bilgilerine sahip, bu bilgiler üzerinde her türlü sorgulamanın yapılabildiği, işlemlerin bilişim sistemleri üzerinden yürütüldüğü ve izlendiği, vatandaşlara verilen hizmetlerin güvenilir, güncel ve hızlı bir şekilde sunulduğu, stratejik bir e-devlet projesi olan TAKBİS sisteminden bahseden Adlı, TAKBİS verileri; 1000'in üzerinde kamu kurum ve kuruluşu, belediye, meslek odası,

birlikler ve bankalar ile uluslararası standartlarda çevrimiçi paylaşılmakta ve paylaşılan kurumların katma değerli veri üretimine altlık oluşturmakta olduğunu, bu sayede mevcut bilgilerin tekrarlanmasından kaynaklanan üretim maliyetlerinin önüne geçildiğini vurguladı.

Web-Tapu projesiyle ilgili detayları paylaşan Genel Müdür Mehmet Zeki Adlı bu proje ile; Tapu müdürlüğüne gitmeden internetten işlem başvurusu yapılabildiğini ve gerekli belgelerin uygulama üzerinden tapu müdürlüğüne gönderildiğini, Web-tapu kullanılarak malikin, diğer kişilere güvenli bir şekilde tapu bilgisi görüntüleme ve başvuru yapma yetkisi verebildiğini veya verdiği yetkiyi kaldırabildiğine dikkati çekerek Web-tapu ile vatandaşlar,

tapuya bizzat gelmeden taşınmazlarına işlem yapılmamasına yönelik beyan tesis edebildiğini veya kaldırılabildiğini kaydetti.

Kurumumuzda 2 adet Dijital Hava Kamerası donanımlı uçak ile hava resmi çekimi amaçlı uçuş hizmetleri yapıldığını belirten Tapu ve Kadastro Genel Müdürü, 1955 yılından bu yana havadan resim alınarak 480 bin Km2 alanda 1/5000 ölçekli fotogrametrik temel harita üretimi ve 2009 yılından bu yana da Sayısal Renkli Ortofoto üretimi gerçekleştirildiğinin altını çizdi.

"Diğer önemli projemiz de Yetki Alanı Dışı İşlemleri. Vatandaşlarımızın, tapu işlemlerini sadece taşınmazın kayıtlı bulunduğu tapu müdürlüklerinden değil, kendilerine en yakın tapu müdürlüğünden yapabilmeleri imkanını veren bu uygulama, ülkemizdeki tüm tapu müdürlüklerinde ve yurtdışı temsilciliğimizde uygulanmaktadır." diyen Adli, 3B Şehir Modelleri ve 3B Kadastro Projesinden de söz ederek bu projenin amacının kentsel alanlarda, eğik

hava görüntülerden 3B şehir modelleri üretilip TAKBİS ile entegre ederek, 3B Kadastro çalışmalarını gerçekleştirip, üretilen 3B Şehir Modelleri ile diğer CBS projelerine altlık oluşturmak olduğunu ifade etti. Adli sözlerini, "Gölbaşı'nda 50 Km2 alanda Pilot Proje görüntü alımı yapılıyor" ifadesiyle tamamladı.

Üç kıta üzerinde 600 yıl hâkimiyet kurmuş ve çeşitli milletleri bünyesinde barındırmış olan Osmanlı Devleti'nin, resmi belgeleri muhafazaya bugünkü tabirle arşivciliğe büyük önem verdiğini belirten Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Adli, "Genel Müdürlüğümüzdeki belgeler; sadece Türkiye Cumhuriyetini değil bu topraklar üzerinde kurulmuş birçok devleti de ilgilendirmektedir. Bu milletlerin tarihlerinin yazımında başvurulacak en önemli kaynak olma özelliğiyle millî olduğu kadar milletlerarası bir önem ve değer de taşımaktadır. Arşivlerimizde; 696.313 Cilt ve 1871 - 1909 yılları arasında tutulan tapu kayıtlarının ciltlenmiş

hali olan 270.000 Fasikül ile 1925 - 1967 yılları arasında mahallinde tutulan köy sınır kayıtları ve mera tahsis kararlarını kapsayan 31.695 Belge bulunmaktadır." şeklinde konuştu.

"Biz de bu mirası korumak için Kurumumuzdaki tarihi değere haiz taşınabilir kültür varlığı niteliğindeki belgelerin daha fazla yıpranmasını önlemek, uzun yıllar yaşatılmasını ve belge asıllarının yıpranmadan kullanılmasını sağlamak amacıyla Tapu Arşiv Bilgi Sistemi (TARBİS)'ni hayata geçirdik." diyen Adli, TARBİS Projesiyle 26 ülkeye ait 25 milyon civarında tapu kaydının çevirisi yapılmış, 3 milyon pozdan oluşan mikrofilm çekimi gerçekleştirilerek, yılda ortalama 100.000 adet Osmanlı dönemi tapu kaydı yeni yazıya çevrilmekte olduğuna vurgu yaptı.

Genel Müdürlüğün Yurtdışı faaliyetlerinden de bahseden Mehmet Zeki Adli, Genel Müdürlüğe; yurtdışındaki Türk vatandaşları ile yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişilere, tapu ve kadastro

hizmetlerini buldukları ülkelerde sunma yetkisi verildiğini, bu yetki kapsamında; Berlin Başkonsolosluğu'nda Uzman Müşavir görevlendirmesi yapılmış olup 1 Temmuz 2016'dan itibaren hizmet vermeye başlandığına dikkati çekti.

Bu kapsamda 4 Nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi değişikliğinin 05.02.2019 tarihinde Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girdiğine vurgu yapan Adli, kararname ile Kurumu-

muza, Yurt Dışı Teşkilatı Kurma Yetkisi verildiğinden söz ederek, ayrıca kararnamenin İdareye, yurtdışı faaliyetlerin yürütülmesine yönelik yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişilerle ortaklık ve şirket kurabilme yetkisi verdiğini kaydetti.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü ayrıca; Tesis Kadastro, Kadastro Verilerini Kesinleştirme Projesi, Orman Kadastro, KKTC Kadastro Yenileme Projesi, Lisanslı Harita Kadastro Mühen-

disleri ve Büroları, Gayrimenkul Değerleme, Parsel Sorgu, Mekan-sal Gayrimenkul Sistemi, TUSA-GA-AKTİF (CORS) gibi proje ve faaliyetlerden de söz etti.

Antalya'da gerçekleştirilen 'Uluslararası İnşaat Çalıştayı'na, Genel Müdürlük Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı Nihat Erdoğan ve Antalya Tapu ve Kadastro VI. Bölge Müdürü Funda Aydın Seymen de katıldı.

“ALO 181”

6 AYDA 320 BİNİN ÜZERİNDE ÇAĞRI ALDI

Tapu ve Kadastro MÜLKİYET

Çevre ve Şehircilik Bakanlığının "Alo 181" çağrı merkezi, yılın ilk 6 ayında 320 bin 101 vatandaşın talep, beklenti ve şikayetlerini çözüme kavuşturdu.

Anadolu Ajansının haberine göre, çevresel sorunlar, kentsel dönüşüm ve tapu kadastro uygulamalarına yönelik 2013'ten bu yana çözüm odaklı hizmet sunan Bakanlığın çağrı merkezi "Alo 181" hattıyla binlerce vatandaşın talep, beklenti ve şikayetleri çözüme kavuşturuldu.

Bu kapsamda çağrı merkezi, 2 milyon 450 bin 265 kez arandı. Yılın ilk 6 ayında 320 bin 101 kişinin ihbar, şikayet, bilgi istekleri, soru ve sorunları dinlenerek sonuçlandırıldı.

Çağrı merkezine gelen aramaların yüzde 84'ü, 269 bin 795 arama ile bilgi edinmek için

oldu. Yüzde 11 tapu randevu, yüzde 4 şikayet ve yüzde 1 ihbar bildiri için çağrı merkezi arandı.

Çağrı sayılarında 2018 yılının aynı dönemine göre yüzde 25,22 artış yaşandı.

- En fazla Arama Kentsel Dönüşümde

İletişim hattı geçen yıldan bu yana hız kazanan Kentsel Dönüşüm ve İmar Barışı konularında gelen soruları cevapladı. Buna göre, arayan vatandaş sayısı 136 bin 706 oldu.

İstanbul, Ankara, İzmir, Adana ve Bursa, en fazla arama yapılan iller oldu.

- Vatandaş Destekleri Sordu

Vatandaşlar, kentsel dönüşüm hakkında en çok devlet yardımlarına ilişkin bilgi edinirken

kredi-faiz destekleri, illere göre değişim gösteren 18 aya kadar verilen kira yardımları, riskli yapı tespit süreci, riskli alan uygulamaları, sıklıkla sorulan soruların başında geldi.

Ruhsat ve imara aykırı yapıları kapsayan İmar Barışı ve Yapı kayıt Belgesi hakkında ise vatandaşlar, başvuru şartlarını, ödeme bilgileri ve sonrasında gerçekleşecek tapu işlemleriyle ilgili konularda soru sordu.

DEMOKRATİK KONGO CUMHURİYETİNDEN ZİYARET

Harita Mühendisleri İşadamları Derneğince (HARMİAD), diğer ülkelerle işbirliğinin geliştirilmesi çalışmaları kapsamında, organize edilen ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti (DRC)'den Harita Federasyonu Başkanı, yardımcıları ile ilgili Bakanlık yetkililerinden oluşan beş kişilik bir heyet, kamu, özel sektör ve üniversite işbirliğinin bir örneği olarak 'Harita Mühendisliği ve Kadastro Hizmetleri' projesi kapsamında Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nü ziyaret etti.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü VIP Salonunda Tapu ve Kadastro Genel Müdür Yardımcısı Sinan Fidan Başkanlığında yapılan toplantıda, Kadastro Dairesi Başkanı Mustafa Aslan ve Yabancı İşler Dairesi Başkanı Gökhan Çanakçı da hazır bulundu. Heyete, Genel Müdür Yardımcısı Fidan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün tapu ve kadastro alanındaki çalışmaları hakkında bilgi verdi.

Ülkemizdeki kadastro tespit çalışmalarının tamamlanmasında özel sektörün büyük katkısı oldu-

ğunu belirten Genel Müdür Yardımcısı Fidan, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan 3 boyutlu kadastro çalışmaları, orto-foto çalışmaları, toplu değerlendirme faaliyetleri gibi büyük ölçekli projelerden bahsetti.

Sinan Fidan, Demokratik Kongo Cumhuriyeti ile işbirliği yapılması durumunda kurumsal tecrübelerin aktarılacağını ifade etti.

Tapu ve Kadastro

Genel Müdür Yardımcısı Fidan ile heyet arasında karşılıklı hediye takdimi yapıldı.

Heyet, daha sonra Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanı Cevdet Ekmel Hatipoğlu ve Harita Dairesi Başkanı İbrahim Cankurt'u makamında ziyaret ederek çalışmalar hakkında bilgi aldı.

DOING BUSINESS 2019

“DÜNYA BANKASI İŞ ORTAMI RAPORU AÇIKLANDI”

Türkiye Tapu Kaydı Sıralamasında
27. Sıraya Yükseldi

TÜRKİYE TAPU KAYDI SIRALAMASINDA 27. SIRAYA YÜKSELDİ

Yatırım ortamının iyileştirilmesi çalışmalarında uluslararası yatırımcılar tarafından referans kaynak olarak görülen “Dünya Bankası İş Ortamı Raporu” yayımlandı. Ülkeler için de önemli bir gösterge olan Doing Business Raporunda 190 ülke 10 alt başlıkla 2003 yılından bu yana kıyaslamalı olarak değerlendirildi. 24 Ekim 2019 tarihinde açıklanan Dünya Bankası İş Ortamı 2020 Raporunda, Türkiye’de gerçekleştirilen reformlar da açıklandı. Buna göre Türkiye, 190 ülke arasında bir önceki yıla göre **genel sıralamada 10 basamak yükselerek 33. Sırada**, **tapu kaydı başlığı sıralamasında ise bir önceki yıla göre 12 basamak yükselerek 27. Sırada** yer aldı.

Dünya Bankası İş Yapılabilirlik Raporlarında Türkiye’nin de yer aldığı ülke sıralaması yıllara göre karşılaştırılırken, Türkiye’nin 2020 raporunda “tapu kaydı” başlığı sıralamasında 12 sıra yükselmesi dikkatlerden kaçmadı.

Konu	2018 Raporu	2019 Raporu	2020 Raporu
Tapu Kaydı Başlığı Sıralaması	43	39	27
Tapu Kaydı Başlığı Puanı	74.33	76.58	81.6

Bölgesinde En Yüksek Puan...

Arazi idaresi (yönetimi) sıralamasına ülkelerin aldığı puanlar incelendiğinde; Türkiye'nin Avrupa (Balkanlar) ve Orta Asya bölgesinde en yüksek puanı alarak 1. sırada yer aldığı görüldü. Ayrıca, puan bazında OECD yüksek gelir grubu, Avrupa Birliği, Asya Pasifik, Orta Doğu ve Afrika, Latin Amerika ve Karayipler bloğundaki ülkelerin ortalamasından daha yüksek bir puana sahip olduğu gözlerden kaçmadı.

Aynı raporda Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Kurul Kararları kapsamında Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün birçok projeyi hayata geçirdiği de vurgulandı. Raporla bu projelere ait şu ifadeler yer aldı.

- Tapu Kanununun 26. Maddesinde değişiklik yapılarak, e-ipotek işlem uygulaması hayata geçirilmiştir.

- 6083 Sayılı Teşkilat Kanununun 9/5. Maddesinde değişiklik yapılarak e-haciz uygulaması hayata geçirilmiştir.

- 634 Sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 10. Maddesinde değişiklik yapılarak cins değişikliği işlemlerinin belediyelerin bildirimleri üzerinde otomatik olarak tapu müdürlüklerinde gerçekleşmesi sağlanmıştır.

- 634 Sayılı Kat Mülkiyeti Kanununun 10.,12. ve 14. Maddelerinde değişiklik yapılarak noterlik sözleşmesine dayalı olarak yüklenici tarafından talep edilmesi durumunda kat irtifakı veya kat mülkiyeti işlemlerinin gerçekleşmesi sağlanmıştır.

- WEB-TAPU Sisteminde Bireysel, Şirket ve Kurum Portalı hayata geçirilmiştir. Vatandaşlarımızın, ticaret şirketlerinin ve kamu kurumlarının tapu bilgilerine erişimi sağlanmış ve elektronik ortamda işlem başvurularının yapılabilmesi sağlanmıştır

- Ticaret şirketlerinin tarafı olduğu işlemlerde imza sirküleri istenmesi uygulaması kaldırılmıştır. Ticaret Bakanlığı ile işbirliği protokolü imzalanarak, ticaret şirketlerinin yetki belgelerinin MERSİS üzerinden alınması sağlanmıştır.

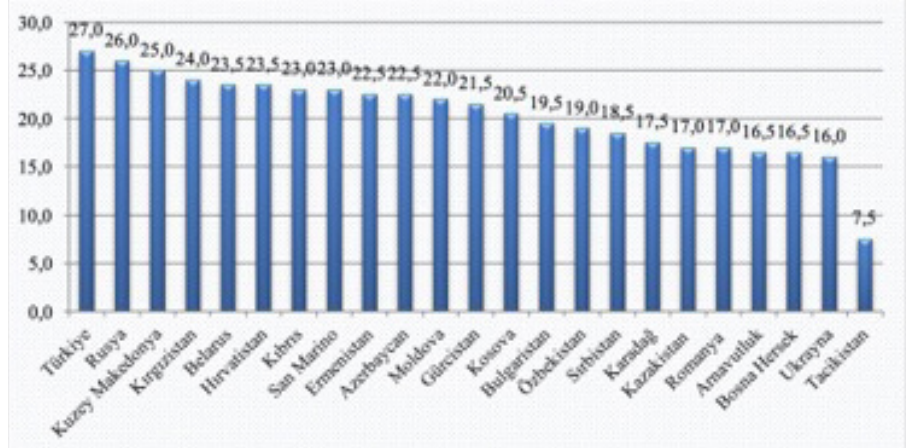
- DASK entegrasyonu hayata geçirilmiştir.

- Tarım ve Orman Bakanlığı ile işbirliği yapılarak tarımsal arazilerde kurumlararası yapılan yazışmaların elektronik ortamda yapılmasına yönelik çalışmalar tamamlanmıştır.

- Noterler Birliği ile işbirliği protokolü imzalanarak, vekaletnamelerin elektronik ortamda teyit edilmesi, azil ve istifa bilgilerinin elektronik ortamda alınması uygulaması hayata geçirilmiştir.

Öte yandan Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı da rapordaki ifadelerin memnuniyet verici olduğunu, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün yaptığı çalışmalar ve hayata geçirdiği projelerle sadece Tapu ve Kadastro camiasının değil aynı zamanda ülkesi için de bir gurur kaynağı olduğunu bu raporla bir kez daha gösterdiğini ifade etti.

Söz konusu rapordaki ifadelerin Genel Müdürlüğün gelecekte hayata geçirmeyi planladığı projeler için de bir odaklanma unsuru olduğunu dile getiren Adlı, gerek Tapu ve Kadastro çalışanlarına ve gerekse de raporun hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür etmeyi ihmal etmedi.

TAPU VE KADASTRO İŞLEMLERİNDE DİJİTALLEŞME SÜRECİ HIZLANACAK

- Vatandaşların Tapu ve Kadastro işlemlerini e-Devlet üzerinden daha hızlı yapabilmesi için yüzde 50 olan dijitalleşme oranı 2020 sonuna kadar yüzde 70'e çıkarılacak

- Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı:

- "Elektronik işlemlerde günlük ortalama 20 bin işlem yapmaktayız. Toplam dijitalleşme oranımız şimdilik yüzde 50, 2020 yılı sonu hedefimiz ise dijitalleşmede yüzde 70"

- "E-ipotek, E-İpotek-Satış uygulamasının başlamasından bu yana yaklaşık 150 bin işlem proje kapsamında tamamlanmıştır"

Vatandaşların Tapu ve Kadastro işlemlerini e-Devlet daha hızlı yapabilmesi için yüzde 50 olan dijitalleşme oranı 2020 sonuna kadar yüzde 70'e çıkarılacak.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı, AA muhabirine yaptığı açıklamada, dijital arşiv sistemine geçildiğini söyledi.

Tapu işlemlerinin elektronik ortama taşınması, e-Devlet sürecine uyum sağlanması, elektronik sicil çalışmalarının tamamlanması ve vatandaşlar için daha kısa zamanda, daha kaliteli ve güvenli hizmet üretilmesini amaçladıklarını vurgulayan Adlı, dijitalleşme konusundaki çalışmaların sürdürdüğünü bildirdi.

Son yıllarda ekonomide meydana gelen gelişmelerle birlikte tapu işlemlerinde her yıl, yıllık ortalama yüzde 10-15'e yakın artış meydana geldiğini belirten Adlı, tapu işlemlerinde bürokrasiyi azaltacak pek çok elektronik hizmeti vatandaşların kullanımına sunduklarını aktardı.

Tapu hizmeti almak isteyen tüm vatandaşların "www.turkiye.gov.tr" e-Devlet kapısından giriş yaparak, kendilerine ait taşınmazların tapu ve kadastro bilgilerine erişebildiğini dile getiren Adlı, şu bilgileri verdi:

"Vatandaşlarımız, işlemleriyle ilgili harç bilgilerini sorgulayabilmekte ve gerekli ödemelerini yapabilmektedir. 31 Ocak 2018'de hayata geçirilen Web-Tapu sistemi ile tapu ve kadastro işlemleri müdürlüğüne gitmeden, internetten işlem başvurusu yapılabilir ve gerekli belgeler internetten müdürlüklere gönderilebilir hale geldi. Web-Tapu sistemi ile ayrıca,

"Tapu malikine kendi taşınmazının bilgilerini görme veya diğer kişilere güvenli bir şekilde tapu bilgisi görüntüleme ve başvuru yapma yetkisi verebilme veya verdiği yetkiyi kaldırabilme imkanı getirilmiştir.

Web-tapu ile vatandaşlar, bizzat başvuru olmadıkça taşınmazlarında işlem yapılmamasına yönelik beyan tesis edebilmekte veya kaldırabilmektedirler."

Tüm tescil işlemlerinde günlük rakamın 40 bini bulduğuna dikkati çeken Adlı, "Elektronik işlemlerde günlük rakam 20 bine ulaşmakta. Toplam dijitalleşme oranımız şimdilik yüzde 50, 2020 yılı sonu hedefimiz ise dijitalleşmede yüzde 70." dedi.

- Haciz işlemleri de elektronik ortamda

Genel Müdür Adlı, kurumun geliştirdiği bir diğer uygulamanın da E-Haciz olduğunu belirterek, mahkemeler, icra müdürlükleri, Maliye Bakanlığı ve diğer kamu kurumlarca talep edilen şerh, beyan, haciz, satış şerhi gibi işlemlerin kanunlarla yetkilendirilmiş merciler tarafından elektronik ortamda yapılmasının sağlandığını kaydetti.

E-Haciz ile bürokrasi ve kırtasiyeciliğin azaldığını, işlem sürelerinin kısaldığını vurgulayan

Adlı, "Uygulamanın olumlu etkileri, uygulamaya dahil olacak tüm kamu kurum ve kuruluşlarından hizmet alan vatandaşlarımız açısından da hissedilmiştir. Proje ile kamu personelinin daha verimli hizmet vermesi ve kamu kaynaklarından tasarruf edilmesi sağlanmıştır." dedi.

- E-İpotek ve E-Satış-İpotek uygulaması

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü tarafından bürokrasinin azaltılması, iş ve işlemlerin kolaylaştırılması amacıyla geliştirilen elektronik hizmetlerden birinin de E-İpotek ve E-Satış-İpotek uygulaması olduğunu aktaran Adlı, proje ile vatandaşların ve şirketlerin krediye kolay erişiminin sağladığını ifade etti.

Proje kapsamındaki bankalar ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arasında elektronik ortamda entegrasyon sağlanarak ipotek işlemlerindeki zamana bağlı maliyetlerin düşürüldüğünü söyleyen Adlı, şunları kaydetti:

"Krediye ulaşım kolaylaştırılmış, vatandaşlarımıza tapu işlemlerinde daha hızlı ve güvenli hizmet verme imkanı sağlanmıştır. E-İpotek, E-İpotek-Satış uygulamasının başlamasından bu yana yaklaşık 150 bin işlem proje kapsamında tamamlanmıştır. Uygulamanın yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

Tapu işlemlerinde satıcı ile alıcıların farklı tapu müdürlüklerinde sözleşme imzalanması uygulaması yasalaşmış olup, 01.01.2020 tarihinden itibaren taşınmaz mülkiyetinin devrini amaçlayan sözleşmelerde mekana bağlı kalınmaksızın, taraflar farklı tapu müdürlükleri veya yurtdışı teşkilatında bulunsalar dahi, taraf iradelerinin resmi görevliler tarafından ayrı ayrı alınarak sözleşmelerin tamamlanabilmesi mümkün hale gelmiştir."

Genel Müdür Adlı, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün dijital hizmetlerinin artırılması ve yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmaların devam edeceğini söyledi.

TAPU İŞLEMLERİNDE FOTOĞRAF ŞARTI YOK

Tapu işlemlerinde bürokrasinin ve kırtasiyeciliğin azaltılması amacıyla bir adım daha atıldı. Tapu işlemlerinde fotoğraf yapıştırılması uygulaması yürürlükten kaldırıldı. Yeni düzenlemeyle artık vatandaşların tapuda işlem yaparken fotoğrafları alınmayacak.

10.07.2019 tarihli 30827 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 7181 sayılı Tapu Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanununun 4'üncü maddesi ile; 22.12.1934 tarihli ve 2644 sayılı Tapu Kanununun 22'nci ve 27'nci maddeleri yürürlükten kaldırıldı ve 08.07.2019 tarihli 30825 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tapu Sicil Müdürlüklerince Düzenlenen Resmi Senetlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik yayımlanarak yürürlüğe girdi. 2644 sayılı Tapu Kanununun 27'nci maddesi hükmü ve Tapu Sicil Müdürlüklerince Düzenlenen Resmi Senetlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddelerinde yer alan resmi senetlere fotoğraf yapıştırılmasına ilişkin düzenlemeler yürürlükten kaldırıldı.

Tapu müdürlüklerince akitli işlemler için düzenlenen resmi senetlere ve tapu müdürlüklerindeki diğer taleplere yönelik düzenlenen tescil istem belgelerine fotoğraf yapıştırılmasına artık gerek yok.

Böylelikle hem bürokrasi, kırtasiye işleri azalmış oldu.

Ancak isteyen vatandaşların talep etmesi halinde tapu senetlerine fotoğraf yapıştırılması mümkün olabilecek.

KAMU BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİ KONFERANSINA KATILDIK

Teknolojik yenilik ve değişimlerde kamu sektörünün en önde gelen kurumlarından biri olan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü, Kamu Bilgi ve İletişim Teknolojileri Konferansı'na katıldı.

Kamudan ve özel sektörden 500'den fazla katılımcının yer aldığı konferansta; '**Başarılı Bir Dijital Dönüşümün Anahtarı**' başlıklı panelde Tapu ve Kadastro Genel Müdür Yardımcısı Ömer Sinan Bayçelebi de bir sunum yaptı.

Tapu ve Kadastro Genel Müdür Yardımcısı Bayçelebi sunumunda, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün Bilgi Teknolojilerini geliştirmede ve kamuda dijital dönüşümde öncü kurumlardan oldu-

ğunu söyledi.

Genel Müdür Yardımcısı Bayçelebi, Kurumun, TAKBİS gibi ödül almış bir projesinin yanında TARBİS, MEGSİS, TUSAGA-AKTİF, TUCBS gibi daha birçok önemli projesi olduğuna vurgu yaptı. Dijitalleşen dünyada kamu kurumlarının kendilerini teknolojik çağa adapte etmeleri gerektiğini ifade eden Bayçelebi, kamu kurumlarının vatandaşlara hizmet kalitesini arttırmasında bu dönüşümün gerekli olduğunun altını çizdi.

Tapu ve Kadastro Genel Müdür Yardımcısı Ömer Sinan Bayçelebi ve beraberindekiler daha sonra Kocaeli, Gebze ve Darıca Tapu Müdürlüklerini gezerek, çalışmalar hakkında bilgi aldı.

TAKA-DER İL TEMSİLCİLERİ BAŞKENTTE BULUŞTU

Tapu ve Kadastro MÜLKİYET

Genel Müdür Mehmet Zeki Adlı ile makamında bir araya gelen TAKA-DER Yönetimi, derneğin çalışmaları konusunda Genel Müdür Adlı'ya bilgi verdi ve ileride gerçekleştirmek istedikleri projeleri anlattı.

Kısa adı TAKA -DER olan Tapu ve Kadastro Çalışanları Derneği İl Temsilcileri Toplantısı Ankara'da düzenlendi.

ki gün süren ve dolu dolu geçen program, önce TAKA-DER Yönetimi ve İl Temsilcilerinin Anıtkabir ziyaretiyle başladı. Burada mozolye çelenk bırakan ve saygı duruşunda bulunan Heyet, daha sonra Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'ne geçti.

Genel Müdür Mehmet Zeki Adlı ile makamında bir araya gelen TAKA-DER Yönetimi derneğin çalışmaları konusunda Genel Müdür Adlı'ya bilgi verdi ve ileride gerçekleştirmek istedikleri projeleri anlattı. TAKA-DER Yönetimi daha sonra sırasıyla Tapu ve Kadastro Genel Müdür Yardımcıları Ömer Sinan Bayçelebi ve Sinan Fidan'la bir araya geldi.

TAKA-DER Yönetimi ve İl Temsilcilerine ilk gün Genel Müdürlük Halkla İlişkiler Müdürü Özgür Yılmaz tarafından "Protokol ve İmaj" semineri verildi. Eğitimde protokol ve nezaket kuralları, kişisel ve kurumsal imaj, kurumsal temsil gibi başlıklar ele alındı. Eğitim sonrası TAKA-DER Yönetim Kurulu Başkanı Emre Demir, İl Temsilcilerine detaylı bir

sunum yaptı ve derneğin kendilerinden beklentilerini sıraladı. İlk gün karşılıklı görüşler ve soru cevaplarla tamamlanmış oldu.

Buluşmanın ikinci günü Takav Sosyal Tesislerinde kahvaltıyla başladı. Genel Müdürlük Konferans Salonunda devam eden buluşmada TAKA-DER İl Temsilcilerine sırayla söz verildi. Yönetim Kurulu Üyelerinin Değerlendirme Konuşmaları ve Başkan Emre Demir'in kapanış konuşmasıyla iki gün süren TAKA-DER İl Temsilcileri Buluşması tamamlanmış oldu.

Öte yandan buluşma ile ilgili konuşan TAKA-DER Yönetim Kurulu Başkanı Emre Demir, kendilerine gösterdiği ilgi ve nezaket dolayısıyla Genel Müdür Mehmet Zeki Adlı ile Genel Müdür Yardımcıları Ömer Sinan Bayçelebi ve Sinan Fidan'a teşekkür etti. Toplantıların son derece verimli geçtiğini ve karşılıklı görüş alış verişleriyle TAKA-DER birlikteliğinin daha da sıkı hale geldiğini aktaran Demir, hedeflerinin TAKA-DER ailesini büyütme ve Tapu Kadastro ailesine daha faydalı olmak olduğunu altını çizdi.

Derneğin bünyesinde kurulan ve kısa zamanda faaliyete geçecek olan Tapu ve Kadastro Çalışanları Derneği Yardımlaşma ve Dayanışma Sandığı ile Sandık Bünyesinde yer alacak olan Mesleki Risk Fonunun bilgilendirmesi yapıldı. Başkan Demir bu sandık ile hem Tapu ve Kadastro Çalışanları arasında maddi ve manevi yardımlaşma ve dayanışmayı sağlamayı, 1007 den doğan sorumluluğu Sandık Bünyesinde kurdukları Mesleki Risk Fonu ile çözmeyi hedeflediklerini belirtti.

Demir, "TAKA-DER üyesi ve temsilcisi her bir arkadaşımız sınırlı imkanlarımıza rağmen büyük bir özveriyle mücadele etmeye devam ediyor. Onların bu mücadele azmi bizim daha çok çalışmamıza itici güç oluyor. Her bir üyemize ve temsilcimize yürekten teşekkür ediyorum" diye konuştu. Şimdiye kadar çok sayıda projeye imza attıklarını kaydeden TAKA-DER Başkanı Demir, yepyeni projeler için de kolları sıvadıklarını belirtti.

HARİTA GENEL MÜDÜRÜNE HAYIRLI OLSUN ZİYARETİ

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı, **şimdiye kadar olduğundan daha fazla Harita Genel Müdürlüğü ile işbirliği yapacaklarını ve iki kurumun işbirliği ile kamu hizmetinin kalitesini artıracaklarını** kaydetti.

Genel Müdür Adlı, Milli Savunma Bakanlığı Harita Genel Müdürlüğü görevine atanan Tuğgeneral Hurşit Ağırca'nı hayırlı olsun ziyaretinde bulundu.

Samimi geçen ziyarette Genel Müdür Adlı, Tuğgeneral Ağırca'ya kurumun faaliyetleri ve projeleri hakkında bilgiler verdi.

Görüşmeye ilişkin açıklamalarda bulunan Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Adlı, Harita denilince akla ilk gelen kurumların Harita Genel Müdürlüğü ile Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü olduğunu belirterek, bünyelerinde konuyla ilgili özel çalışmalar yapan bir Harita Dairesi Başkanlığı olduğuna da vurgu yaptı.

Şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da Harita Genel Müdürlüğü ile güçlü işbirliği içerisinde olacaklarına işaret eden Genel Müdür Adlı, iki kurumun bu ortaklık ruhuyla Haritacılık hizmetlerinde kalitenin daha da artacağını vurguladı. Genel Müdür M. Zeki Adlı, Harita Genel Müdürü Tuğgeneral Ağırca'ya başarı dileklerini de iletti.

DÜNYA BANKASINI KABUL ETTİK

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı; Tapu ve Kadastro Modernizasyon Projesi (TKMP-EF) kapsamında Dünya Bankası Misyon Ekibini makamında kabul etti.

Ziyaret kapsamında Genel Müdür Adlı; kurumun proje ve faaliyetleri ile TKMP-EF kapsamında yürütülen çalışmalar hakkında misyon ekibine bilgi verdi.

Ayrıca Misyon Ekibi, Tapu ve Kadastro Genel Müdür Yardımcısı Sinan Fidan'ı makamında ziyaret etti.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nde yapılan toplantılara Kadastro Dairesi Başkanı Mustafa Aslan, Tapu Dairesi Başkanı Hasan Çelik, Harita Dairesi Başkanı İbrahim Cankurt, TKMP-EF Proje Sorumlusu Özgen Sadu Çağlar ve Proje Uygulama Ekibi ile Dünya Bankası Heyetinden Ekip Lideri Anna Gors, Dünya Bankası Gayrimenkul Değerleme Uzmanlarından Richard Grover, Arazi Yönetim Uzmanı Keith Bell, Bilişim Uzmanı Zdravko Galic, Kentsel Kalkınma Uzmanı Ahmet Kindap ve İzleme ve Değerlendirme Uzmanı Süha Satana katıldı.

Ayrıca Misyon Ekibi, Kırşehir Kadastro Müdürlüğü'nde devam eden SAY/KHR-MRK Sözleşme Referans Numaralı sayısallaştırma şantiyesini yerinde inceleme fırsatı da yakaladı.

TAPU VE KADASTRO GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NDEN GAZİLERE ANLAMLI ZİYARET

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Adlı, Genel Müdür Yardımcısı Ömer Sinan Bayçelebi, Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanı Cevdet Ekmel Hatipoğlu, Gaziler Günü ve Haftası etkinlikleri kapsamında Gaziler Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde tedavileri devam eden Gazilerimize geçmiş olsun ziyaretinde bulundu.

Tapu ve Kadastro MÜLKİYET

“ Bugün kafamızı yastığa koyup rahat uyuyabiliyorsak bu, canlarımızı ülke için göz kırpmadan feda eden şehitlerimiz ve etmeye her daim hazır gazilerimiz sayesinde ”

Gazilerle tek tek tokalaşan ve onlarla sohbet eden Genel Müdür Adlı, hem ziyarete hem de günün anlam ve önemine dair açıklamalarda bulundu.

“Bugün kafamızı yastığa koyup rahat uyuyabiliyorsak bu, canlarını ülke için göz kırpmadan feda eden şehitlerimiz ve etmeye her daim hazır gazilerimiz sayesinde” diyen Genel Müdür Mehmet Zeki Adlı, devletin her türlü imkanıyla gazilerine sahip çıktığını kendilerine düşeninse bir birey, bir vatandaş olarak onların her daim yanlarında olduklarını hissettirmek olduğunu dile getirdi.

Genel Müdür Adlı'nın gazilerle sohbetinde esprili anlar da yaşandı. Bir Gazinin, “Çatışma sı-

rasında tek kurşun yedim” demesi üzerine bir başka Gazi, “Tek kurşunla yıkılmıyoruz çok şükür gördüğünüz gibi Genel Müdürüm” ifadesi gülüşmelere neden oldu. Bunun üzerine Genel Müdür Adlı, “İşte o nedenle ülkemiz ve devletimiz dimdik ayakta” ifadesini kullandı.

Genel Müdür Adlı'nın hediyesine sürprizle karşılık veren bir Gazi, Genel Müdür Adlı'ya ayyıldızlı rozet taktı.

Ziyaret sonrası hatıra fotoğrafı da çekildi. Genel Müdür Adlı günün anısına, kendisine ziyaret sırasında eşlik eden Hastane İdari ve Mali Hizmetler Müdürü Adil Burkay ve yetkililere hediye vermeyi de unutmadı.

ENGELLER VÜCUTTA DEĞİL ZİHİNLERDE

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı, **engellerin bedende olmadığını, zihinlerde olduğunu** vurguladı.

Genel Müdür Adlı, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü dolayısıyla bir mesaj yayımladı. Engellerin bir kusur veya eksiklik olarak görülmemesi gerektiğini, önemli olanın engellerin aşıp insanın kendini daha iyi hissederek istediği hedeflere odaklanması olduğunu dile getiren Adlı, sağlıklı insanların da empati yaparak, engelli insanları anlayabileceğini dile getirdi. Engelliler Günü'nün kutlanan bir gün olmadığını, farkındalık oluşturan ve idrak edilmesi gereken bir gün olduğuna dikkati çeken Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Adlı, merhameti ve hoşgörüsüyle her daim insanlığın takdirini kazanmış Türk Milletinin bu konularda dünyadaki bir çok ülkeden de ileri olduğunu ifade etti.

“Engelli insanlarımızı evlere hapsederek değil, onlara çeşitli imkanlar sunarak hayata dahil etmemiz gerekir“

Down Sendromlular Dünya Judo Şampiyonası'nda Talha Ahmet Erdem'in altın madalya almasının Dünya Engelliler Günü'ne daha büyük anlamlar kattığını hatırlatan Mehmet Zeki Adlı, bu madalyanın engellilerimizin fırsat verildiğinde neleri başarabileceğini göstermesi açısından da önemli olduğunu kaydetti.

“Engelli insanlarımızı evlere hapsederek değil, onlara çeşitli imkanlar sunarak hayata dahil etmemiz gerekir“ diyen Genel Müdür Adlı, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nün engellerin kaldırılmasına vesile olmasını diledi.

Öte yandan, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü dolayısıyla Genel Müdürlük Hukuk Müşaviri Murat Yılmaz Koordinatörlüğünde kurumda çalışan engelli personel, Anıtkabir ziyareti, Maden Tetkik Arama Tabiat Müzesi, Millet Camii ve 15 Temmuz Anıtı'nı ziyaret ettikten sonra Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı tarafından kabul edildi.

Renkli geçen buluşmada engelli personel Genel Müdür Adlı'ya Devrek'ten getirdikleri özel bir baston hediye ettiler.

**Genel Müdür Adlı,
3 Aralık
Dünya Engelliler
Gününün
engellerin kaldırılmasına
vesile olmasını diledi.**

Akşam saatlerinde ise Genel Müdürlük Konferans Salonunda TRT Sanatçıları tarafından verilen bir konser etkinliği düzenlendi.

Birbirinden güzel türkülerin seslendirildiği konserde kulakların pası silinirken, bazı engelli personelin oynamak için kendini piste atması ise renkli görüntüler oluşturdu.

Konserde, Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı, Genel Müdür Yardımcıları Ömer Sinan Bayçelebi, Sinan Fidan, Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanı Cevdet Ekmel Hatipoğlu, Tapu Dairesi Başkanı Hasan Çelik, Personel Dairesi İbrahim Öztürk, Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı Nihat Erdoğan'ın yanı sıra Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü personeli de yer aldı.

Konser sonrası sanatçılara Genel Müdür Adlı tarafından çeşitli hediyeler verildi.

TAPU VE KADASTRO PERSONELİNE SAĞLIK TARAMASI

● ● ●

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı, çalışma hayatının en önemli unsurunun tıpkı günlük hayatta olduğu gibi sağlık olduğunu ve sağlıklı hiçbir insanın verimli çalışamayacağını belirtti.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğünde personele ücretsiz göz taraması ve ölçümü ile göz tansiyonu ölçümü, renkli ağız içi-dışı fotoğraflama ve diş muayenesi ile cilt taraması yapıldı.

Tapu ve Kadastro Çalışanları Derneği (Taka-Der) ile Dünya-göz, DentaPros Ağız ve Diş Sağlığı Polikliniği ile Lokman Hekim Hastaneleri arasında imzalanan protokol kapsamında Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Halkla İlişkiler Müdürlüğü Bekleme Salonundaki ücretsiz taramaya Genel Müdür Mehmet Zeki Adlı, Genel Müdür Yardımcıları Ömer Sinan Bayçelebi ve Sinan Fidan ile Destek Hizmetleri Dairesi Başkanı Nihat Erdoğan'ın yanı sıra çok sayıda personel katıldı.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürü Mehmet Zeki Adlı, çalışma hayatının en önemli unsurunun tıpkı günlük hayatta olduğu gibi sağlık olduğunu ve sağlıklı hiçbir insanın verimli çalışamayacağını belirtti. "Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur" atasözüne atıfta bulunan Genel Müdür Adlı, iş hayatında mutlu olabilmenin en önemli koşullarından birinin de sağlıklı olmak olduğunu kaydetti.

Genel Müdür Adlı, Başta Taka-Der ve sağlık firmaları çalışanları olmak üzere taramada emeği geçenlere teşekkür etmeyi de ihmal etmedi.

Uzman sağlık personeli tarafından gerçekleştirilen muayenelerde, hastalık teşhisi konulan personele yardımcı olunarak, gerekli bilgilendirme ve yönlendirmeler yapıldı ve göz, ağız, diş ve cilt için dikkat edilmesi gereken hususlar konusunda personel bilgilendirildi.

Tarama kapsamında ayrıca Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Konferans Salonunda Diş Hekimi Can Yıldırım tarafından diş ve diş sağlığı bakımı konularında personele bilgilendirici sunum yapıldı, personelin soruları da yanıtlandı.

Öte yandan Taka-Der'den yapılan açıklamada pilot olarak başlanan sağlık taraması uygulamasına, yakın zamanda Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüklerinde devam edileceği ifade edildi.

Tapu ve Kadastro

Genel Müdürlüğü

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü

Dikmen Caddesi No: 14 (06100) Bakanlıklar / ANKARA

Tel: 0312 413 60 00 Faks: 0312 413 67 11

bilgiedinme@tkgm.gov.tr / www.tkgm.gov.tr

@TapuKadastroGM

@tkgmgovtr

@tapu_ve_kadastro